תלמוד ירושלמי תרומות

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: חֲמִשָּׁה לֹא יִתְרוֹמוּ וְאִם תָּרְמוּ אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה. הַחֵרֵשׁ וְהַשּׁוֹטֶה וְהַקָּטָן וְהַתּוֹרֵם אֶת שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. נָכְרִי שֶׁתָּרַם אֶת שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֲפִילּוּ בִּרְשׁוּתוֹ אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה. חֵרֵשׁ הַמְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ לֹא יִתְרוֹם וְאִם תָּרַם תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. חֵרֵשׁ שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בְּכָל מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ לֹא שׁוֹמֵעַ וְלֹא מְדַבֵּר. קָטָן שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׂעָרוֹת. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אִם עַד שֶׁלֹּא בָּא לְעוֹנַת נְדָרִים אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. וּמִשֶּׁבָּא לְעוֹנַת נְדָרִים תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

הלכה: חֲמִשָּׁה לֹא יִתְרוֹמוּ כו׳. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן שָׁמַע לְכוֹלְהוֹן מִן הָכָא דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה. פָּרָט לְגוֹי. מֵאֵת כָּל אִישׁ פָּרָט לְקָטָן. אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ פָּרָט לְחֵרֵשׁ וּלְשׁוֹטֶה. וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם פָּרָט לְתוֹרֵם אֶת שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ.

וְיוֹכִיחַ מַעֲשֶׂה שֶׁלָּהֶן עַל מַחֲשַׁבְתָּן דְּתַנִּינָן תַּמָּן הֶעֱלוּ חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן אַף עַל פִּי שֶׁחִישֵּׁב שֶׁיֵּרֵד עֲלֵיהֶן הַטַּל אֵינָן בְּכִי יוּתָּן מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַעֲשֶׂה וְאֵין לָהֶם מַחֲשָׁבָה. וְאִי זֶהוּ מַעֲשֶׂה שֶׁלָּהֶן. רִבִּי חוּנָא אָמַר בְּתָפוּשׁ בָּהֶן בַּטַּל. וְתַנִּינָן תַּמָּן הוֹרִידָהּ חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן אַף עַל פִּי שֶׁחִישֵּׁב שֶׁיּוּדְחוּ רַגְלֶיהָ אֵין בְּכִי יוּתָּן שֶׁיֵּשׁ לָהֶן מַעֲשֶׂה שֶׁלָּהֶן וְאֵין בָּהֶן מַחֲשָׁבָה. וְאִי זֶהוּ מַעֲשֶׂה שֶׁלָּהֶן. אָמַר רִבִּי חוּנָא בְּמִשְׁפְּשֵׁף בָּהֶן בַּמַּיִם. וְאָמַר אַף הָכָא וְיוֹכִיחַ מַעֲשֶׂה שֶׁלָּהֶן עַל מַחֲשַׁבְתָּם. רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבָּנִין וְנָחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם. אֶת שֶׁכָּתוּב בּוֹ מַחֲשָׁבָה אֵין מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ מוֹכִיחַ עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ. וְאֶת שֶׁאֵין כָּתוּב בּוֹ מַחֲשָׁבָה מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ מוֹכִיחַ עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ. וְכָאן הוֹאִיל וְכָתוּב בּוֹ מַחֲשָׁבָה. אֵין מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ מוֹכִיחַ עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי קַשְׁיְתָהּ קוֹמֵי שְׁמוּאֵל חֲרֵי גִיטִּין חֲרֵי אֵין כָּתוּב בָּהֶן מַחֲשָׁבָה. וְאֵין מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ מוֹכִיחַ עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ. דְּתַנִּינָן הַכֹּל כְּשֵׁירִין לִכְתּוֹב אֶת הַגֵּט אֲפִילּוּ שׁוֹטֶה חֵרֵשׁ וְקָטָן. אָמַר רַב הוּנָא וְהוּא שֶׁיִּהֵא פִּיקֵּחַ עוֹמֵד עַל גַּבָּיו. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי וְהֵיאַנָּא וְכָתַב לָהּ לִשְׁמָהּ. חָזַר רִבִּי יוֹסֵי וְאָמַר תַּמָּן זֶה כוֹתֵב וְזֶה מְגָרֵשׁ. בְּרַם הָכָא הוּא חוֹשֵׁב וְהוּא תוֹרֵם. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר הָא אִילּוּ כָתַב הוּא וְגֵירֵשׁ הוּא גֵּט הוּא. בְּרַם הָכָא הוּא חוֹשֵׁב וְהוּא תוֹרֵם.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן חֲלוּקִין עַל הַשּׁוֹנֶה הַזֶּה. מַהוּ כְּדוֹן אַתְיָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן דְּתַרְומוֹת כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה דְּקִידּוּשִׁין. וּדְרִבִּי יוֹחָנָן בְּגִיטִּין כְּרַבָּנִין דְּקִידּוּשִׁין. דְּתַנָּן חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן שֶׁקִּידְּשׁוּ אֵין קִידּוּשֵׁיהֶן קִידּוּשִׁין. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר בֵּינָן לְבֵין עַצְמָן אֵין קִידּוּשֵׁיהֶן קִידּוּשִׁין. בֵּינָן לְבֵין אֲחֵרִים קִידּוּשֵׁיהֶן קִידּוּשִׁין.

תַּנֵּי חֵרֵשׁ שֶׁתָּרַם אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁהָיָה חֵרֵשׁ מִתְּחִילָּתוֹ. אֲבָל אִם הָיָה פִּיקֵּחַ וְנִתְחָרֵשׁ כּוֹתֵב וַאֲחֵרִים מְקַיְּימִין כְּתַב יָדוֹ. שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר חֲרֵי הוּא כְּפִיקֵּחַ.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן חֲלוּקִין עַל הַשּׁוֹנֶה הַזֶּה. אָמְרִין וְהָא מַתְנִיתָן פְּלִיגָא נִתְחָרֵשׁ הוּא אוֹ נִשְׁטָה אֵינוֹ מוֹצִיא עוֹלָמִית. וְיִכְתּוֹב וִיקַיְּימוּ אֲחֵרִים כְּתַב יָדָיו. קַיְּימוּנָהּ בִּשְׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִכְתּוֹב. מוֹתִיב רִבִּי בָּא בַּר מָמָל וְהָא מַתְנִיתָא פְּלִיגָא וַהֲרֵי שֶׁכָּתַב כְּתַב יָדָיו אוֹ שֶׁאָמַר לַסּוֹפֵר כְּתוֹב וְלָעֵדִים חֲתוֹמוּ אַף עַל פִּי שֶׁכָּתְבוּ וְחָתְמוּ וְנָתְנוּ לוֹ וְחָזַר וּנְתָנוֹ לָהּ אֵינוֹ גֵּט. אָמַר רִבִּי יוֹסָה אֶמַּר סוֹפָהּ וְלִית הִיא פְלִיגָא אֵינוֹ גֵּט עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹלוֹ. שֶׁאָמַר לַסּוֹפֵר כְּתוֹב וְלָעֵדִים חֲתוֹמוּ לֹא סוֹף דָּבָר עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹלוֹ. אֶלָּא אֲפִילּוּ הִרְכִּין בְּרֹאשׁוֹ אַתְּ אָמַר לֵית כָּאן וְאַף הָכָא לֵית כָּאן. אָמַר רִבִּי מָנָא אִית כָּאן הִיא שְׁמִיעַת הַקּוֹל הִיא הַרְכָּנַת רֹאשׁ.

רִבִּי עֻזְרָא בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא כְּמָה דְּתֵימַר עַד שֶׁיָּרְכִין בְּרֹאשׁוֹ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים וְדִכְוָותָהּ עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ קוֹלוֹ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים. אָמַר לֵיהּ לִשְׁמִיעַת הַקּוֹל פַּעַם אַחַת. לְהַרְכָּנַת הָרֹאשׁ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים.

אָמַר רִבִּי יוּדָן תַּמָּן בְּאוֹמֵר כָּךְ וְכָךְ עָשִׂיתִי הָכָא בְּאוֹמֵר כָּךְ וְכָךְ עֲשׂוּ. רִבִּי בִּנְיָמִין בֶּן לֵוִי בָּעֵי אִם יֵשׁ בּוֹ דַּעַת לְשָׁעָבַר יֵשׁ בּוֹ דַּעַת לְהַבָּא אִם אֵין בּוֹ דַּעַת לְשָׁעָבַר אֵין בּוֹ דַּעַת לְהַבָּא. אָמַר רִבִּי אֲבוּדִימִי בְּחֵרֵשׁ אֲנַן קַיָּמִין וְאֵין שְׁלִיחוּת לְחֵרֵשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן בְּבָרִיא אֲנַן קַיָּמִין. וְלָמָּה אֵינוֹ גֵּט אֲנִי אוֹמֵר מִתְעַסֵּק הָיָה בִּשְׁטָרוֹתָיו. וְתַנֵּי כֵן בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים בִּזְמַן שֶׁפֵּירֵשׁ מִתּוֹךְ בּוּרְיָיוֹ. אֲבָל אִם נִשְׁתַּתֵּק מַחְמַת חוֹלְיוֹ דַּיָּיוֹ פַּעַם אַחַת.

מָאן תַּנָּא חֵרֵשׁ דְּלָא כְּרִבִּי יוּדָה דְּתַנֵּי אָמַר רִבִּי יוּדָה מַעֲשֶׂה בְּבָנָיו שֶׁל רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגְּדָא שֶׁהָיוּ כוֹתְלָן חֵרְשִׁים וְהָיוּ כָּל הַטָּהֳרוֹת שֶׁבֵּירוּשָׁלַם נַעֲשִׂין עַל גַּבֵּיהֶן. אָמַר לֵיהּ מִפְּנֵי שֶׁהַטָּהֳרוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת מַחֲשָׁבָה וְנַעֲשׂוֹת עַל גַּבֵּי חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן. אֲבָל תְּרוּמָה וּמַעְשְׂרוֹת צְרִיכוֹת מַחֲשָׁבָה וְאֵינָן נִפְסָלוֹת בְּהֶסֵּחַ הַדַּעַת. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי לָא אֵין כָּתוּב בָּהֶן מַחֲשָׁבָה שְׁמִירָה כָּתוּב בָּהֶן.

סִימָנֵי שׁוֹטֶה הַיּוֹצֵא בַּלַּיְלָה וְהַלָּן בְּבֵית הַקְּבָרוֹת וְהַמְּקָרֵעַ אֶת כְּסוּתוֹ וְהַמְּאַבֵּד מַה שֶּׁנּוֹתְנִין לוֹ. אָמַר רִבִּי הוּנָא וְהוּא שֶׁיְּהֵא כּוּלָּהֶם בּוֹ דְּלָא כֵן אֲנִי אוֹמֵר הַיּוֹצֵא בַּלַּיְלָה קַנְיְטְרוֹפּוֹס. הַלָּן בְּבֵית הַקְּבָרוֹת מַקְטִיר לַשֵּׁדִים. הַמְּקָרֵעַ אֶת כְּסוּתוֹ כּוֹלִיקוֹס. וְהַמְּאַבֵּד מַה שֶּׁנּוֹתְנִין לוֹ קִינִיקוֹס. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֲפִילּוּ אַחַת מֵהֶן. אָמַר רִבִּי בּוּן מִסְתַּבְּרָא מַה דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן אֲפִילּוּ אַחַת מֵהֶן בִּלְבַד בִּמְאַבֵּד מַה שֶּׁנּוֹתְנִין לוֹ אֲפִילּוּ שׁוֹטֶה שֶׁבְּשׁוֹטִים אֵין מְאַבֵּד כָּל מַה שֶּׁנּוֹתְנִין לוֹ. קוֹרְדַיְיקוֹס אֵין בּוֹ אַחַת מִכָּל אֵילּוּ. מָהוּ קוֹרְדַיְיקוֹס אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הַמִּים. אָתָא עוּבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי בְּחַד טַרְסִי דַּהֲווֹן יְהָבִין לֵיהּ סִימוּק גַּו אָכִים וְהוּא

לָעֵי. אָכִים גַּו סִימוּק וְהוּא לָעֵי. אָמַר דּוֹ הוּא קוֹרְדַיְיקוֹס שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים.

פְּעָמִים שׁוֹטֶה [פְּעָמִים חָלוּם חֲרֵי הוּא כְּפִיקֵחַ לְכָל דָּבָר] בְּשָׁעָה שֶׁהוּא שׁוֹטֶה חֲרֵי הוּא כְּשׁוֹטֶה לְכָל דְּבָרָיו. וּבְשָׁעָה שֶׁהוּא חָלוּם חֲרֵי הוּא כְּפִיקֵחַ לְכָל דָּבָר. אָתָא עוּבְדָא קוֹמֵי שְׁמוּאֵל אָמַר כַּד דּוּ חָלוּם יִתֵּן גֶּט. וְיִשְׁאוֹל כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר לִכְשֶׁיִּשְׁתַּפֶּה דּוּ בָּהּ דִּשְׁמוּאֵל. מִן דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּהוּא אָמַר כַּד דּוּ חָלוּם יִתֵּן גֶּט וְתַחֲלִימֵנִי וְתַחֲיֵינִי.

מָאן תָּאנֵי קָטָן דְּלֹא כְּרַבִּי יוּדָה דְּתַנְיָי קָטָן שֶׁהִנִּיחוּ אֲבִיו בְּמְקֹשָׁה וְהָיָה תּוֹרֵם וְאָבִיו מוֹכֵר עַל יָדָיו תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. לֹא הוּא שֶׁתּוֹרֵם אֶלָּא אָבִיו הוּא שֶׁאִימֵּן עַל יָדוֹ. בָּא אָבִיו וְאִמֵּן עַל יָדוֹ לְמַפְרֵעַ נַעֲשִׂית תְּרוּמָה. אוֹ מִיכָּן וְלָבֹא. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן מִן הָדָא. חֲרֵי שֶׁבָּא בַּעַל הַבַּיִת וּמְצָאוֹ עוֹמֵד בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ אוֹמֵר לוֹ לְקוֹט לָךְ מִן הַפֵּיפִים הָאֵילּוּ אִם הָיוּ פֵּיפִים אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם גֶּזֶל וְאִם לָאו חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם גֶּזֶל. וְאִם הָיָה לוֹקֵט וְנוֹתֵן לוֹ בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם גֶּזֶל. אִית לָךְ מֵימַר לְמַפְרֵעַ נַעֲשִׂית תְּרוּמָה לֹא מִיכָּן וְלָבֹא. וְאוּף הָכָא מִיכָּן וְלָבֹא נַעֲשִׂית תְּרוּמָה.

אַתֶּם פָּרָט לְשׁוֹתְפִין אַתֶּם פָּרָט לָאֲפִיטְרוֹפִין אַתֶּם פָּרָט לְתוֹרֵם אֶת שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. אַתֶּם וְלֹא שׁוּתָפִין. וְהָתְנָן שׁוּתָפִין שֶׁתָּרְמוּ זֶה אַחַר זֶה. אֶלָּא כָּאן לִתְרוּמָה גְּדוֹלָה כָּאן לִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר. כְּלוּם לָמְדוּ לִתְרוּמָה גְּדוֹלָה אֶלָּא מִתְּרוּמַת מַעֲשֵׂר. אֶלָּא כָּאן לַהֲלָכָה כָּאן לְמַעֲשֶׂה. אַתֶּם וְלֹא אֲפִיטְרוֹפִין. וְהָתַנִּינָן יִתּוֹמִין שֶׁסָּמְכוּ אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת אוֹ שֶׁמִּינָּה לָהֶן אֲבִיהֶן אֲפִיטְרוֹפִין חַיָּבִין לְעַשֵּׂר פֵּירוֹתֵיהֶן. חֲבֵרַיָּא אָמְרִין כָּאן בְּאֲפִיטְרוֹפוֹס לְעוֹלָם כָּאן בְּאֲפִיטְרוֹפוֹס לְשָׁעָה. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי אִם בְּאֲפִיטְרוֹפוֹס לְעוֹלָם. כְּהָדָא דְתַנְיָי מוֹכֵר מְטַלְטְלִין וְנָזַן אֲבָל לֹא קַרְקָעוֹת. אֶלָּא כָּאן בְּיָתוֹם גָּדוֹל כָּאן בְּיָתוֹם קָטָן.

אַתֶּם פָּרָט לְתוֹרֵם אֶת שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. מָה אַתְּ עָבִיד לֵיהּ בְּתוֹרֵם אֶת שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ אוֹ בְּתוֹרֵם אֶת שֶׁל חֲבֵירוֹ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא הִבְקִיר כְּרָיוֹ וּמֵירְחוֹ וְחָזַר וְזָכָה בּוֹ אֵין תַּעֲבִדִינֵיהּ כְּתוֹרֵם אֶת שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. וְאֵין תַּעֲבִדִינֵיהּ כְּתוֹרֵם אֶת שֶׁל חֲבֵירוֹ תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא גָּנַב תְּרוּמַת הֶקְדֵּשׁ וַאֲכָלָהּ מְשַׁלֵּם שְׁנֵי חוֹמְשִׁין וְקֶרֶן שֶׁאֵין בְּהֶקְדֵּשׁ תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל. מָנוֹ תּוֹרֵם לֹא גִּיזְבָּר חֲרֵי הוּא כְּתוֹרֵם אֶת שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ וְאַתְּ אָמַר תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. חֲוֵי לֵית טַעֲמָא דְּלֹא כְּתוֹרֵם אֶת שֶׁל חֲבֵירוֹ. אוֹ נֹאמַר מָאן הוּא תּוֹרֵם בַּר לֵוִי שֶׁהִקְדִּישׁ תְּרוּמָה וְהָתַנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָא אֶחָד הַמַּקְדִּישׁ טִיבְלוֹ וְאֶחָד הַמַּקְדִּישׁ תְּרוּמָתוֹ. אָמַר רִבִּי אִידִי גִּיזְבָּר כְּמָאן דְּאִינּוּן בַּעֲלִין. וּדְלֹא כְּרִבִּי יוֹסֵי. דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר הוּא הַגִּיזְבָּר הוּא אַחֵר.

רִבִּי זְעִירָא רִבִּי אָחָא רִבִּי יָסָא רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי אַתֶּם גַּם אַתֶּם לְרַבּוֹת שְׁלוּחֲכֶם. מָה אַתֶּם בְּנֵי בְרִית אַף שְׁלוּחֲכֶם בְּנֵי בְרִית. אַתֶּם עוֹשִׂין שָׁלִיחַ וְאֵין הַגּוֹי עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ. רִבִּי יוֹסֵי סָבַר מֵימַר אֵין גּוֹי עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ בְּגוֹי אַחֵר חֲבֵירוֹ הָא בְיִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא מִינֵיהּ וּמִינֵיהּ אַתֶּם עוֹשִׂין שָׁלִיחַ לֹא בְיִשְׂרָאֵל. וְדִכְוָותָהּ אֵין הַגּוֹי עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ וַאֲפִילּוּ בְיִשְׂרָאֵל. הָתִיב רִבִּי הוֹשַׁעְיָה וְהָא מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל וּמָה אִם יִרְצֶה הַגּוֹי הַזֶּה שֶׁלֹּא יִתְרוֹם פֵּירוֹתָיו אֵינוֹ תוֹרֵם. הָא אִם רָצָה תּוֹרֵם. רִבִּי אַבָּא אָמַר בְּמַאֲמִין עַל יָדָיו.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי יִשְׂרָאֵל שֶׁאָמַר לְלֵוִי כּוֹר מַעֲשֵׂר יֵשׁ לָךְ בְּיָדַי וְהָלַךְ אוֹתוֹ בֶּן לֵוִי וַעֲשָׂאָן תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל מָקוֹם אַחֵר וְהָלַךְ יִשְׂרָאֵל וּנְתָנוֹ לְבֶן לֵוִי אַחֵר אֵין עָלָיו אֶלָּא תַּרְעוֹמֶת. הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁנְּתָנוֹ זֶה עַד שֶׁלֹּא עֲשָׂאוֹ זֶה. אֲבָל אִם עֲשָׂאוֹ זֶה עַד שֶׁלֹּא נְתָנוֹ זֶה לֹא. כְּהָדָא מַתְנִיתָה בִּיטֵּל אִם עַד שֶׁלֹּא תָּרַם בִּיטֵּל אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. וְאִם מִשֶּׁתָּרַם בִּיטֵּל תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה וְכוּלָּהּ מִנֵּיהּ מִכֵּיוָן שֶׁאָמַר לוֹ כּוֹר מַעֲשֵׂר יֵשׁ לִי בְיָדֶךָ נַעֲשָׂה שְׁלוּחוֹ נִמְצָא כְּתוֹרֵם בִּרְשׁוּת יִשְׂרָאֵל. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי יוֹסֵי דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁתָּרַם אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי יִשְׂרָאֵל שֶׁאָמַר לְבֶן לֵוִי כּוֹר מַעֲשֵׂר יֵשׁ לָךְ בְּיָדַי וְהֵילַךְ אֶת דָּמָיו חוֹשֵׁשׁ לִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁבּוֹ. כְּהָדָא אֵילּוּפוֹסָה יְהַב לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא מַעֲשֵׂר. אָמַר לֵיהּ מְתוּקָן הוּא. אָתָא שָׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לֵיהּ אֵילּוּפוֹסָה אָחִינוּ נֶאֱמָן הוּא. רִבִּי אִיסָּא בְּעָא קוֹמֵי דְּרִבִּי יוֹחָנָן כְּמָה. כְּרִבִּי יוֹסֵי דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁתָּרַם אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. אָמַר לֵיהּ אֵין בכליה קָמַת עָלֶיהָ.

לְמִי נִצְרְכָה לְרִבִּי יוֹסֵי. הַיְידֵין רִבִּי יוֹסֵי הַהִיא דְתַנְיָנָן תַּמָּן הַקּוֹרֵא אֶת שְׁמַע וְלֹא הִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ יָצָא. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר לֹא יָצָא. אָמַר רַב מַתָּנָה דְּרִבִּי יוֹסֵי הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי חֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר מַה פְלִיגִין רִבִּי יוֹסֵי וְרַבָּנִין בִּשְׁמַע דִּכְתִיב בָּהּ שְׁמַע. הָא שְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת לֹא. מִן מַה דְּאָמַר רַב מַתָּנָה דְּרִבִּי יוֹסֵי הִיא הָדָא אָמְרָה הִיא שְׁמַע הִיא שְׁאָר מִצְוֹות שֶׁבַּתּוֹרָה. מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי. וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו [וְשָׁמַרְתָּ] כָּל חוּקָּיו. שְׁמַע לְאָזְנֶיךָ מַה שֶּׁפִּיךָ מְדַבֵּר.

אָמַר רַב חִסְדָּא לֵית כַּאן חֵרֵשׁ. אַשְׁגְּרַת לָשׁוֹן. הֵי מַתְנִיתָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מִסְתַּבְּרָא יוֹדֵי רַב חִסְדָּא בִּתְרוּמוֹת דְּהִיא דְּרַבִּי יוֹסֵי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוֹז עַל כּוֹרְחֵךְ אִיתְמַר דְּהִיא דְּרַבִּי יוֹסֵי דְּתַנְיָנָן חֲמִישָׁתִי קַדְמֵיתָא וְלֹא תַנִּינָתָהּ עִמְּהוֹן. וְאֵין מִשּׁוּם שֶׁאֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. וְהָתַנִּינָן חֲמִישָׁתִי אַחֲרָיֵיתָא וְלֹא תַנִּינָתָהּ עִמְּהוֹן. הֲרֵי סוֹפָךְ מֵימַר דְּרִבִּי יוֹסֵי הִיא.

תַּמָּן תַּנִּינָן הַכֹּל חַיָּבִין בְּרַאֲיָיה חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן. חֲבֵרַיָּא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר לְמַעַן יִשְׁמְעוּן וּלְמַעַן יִלְמְדוּן. עַד כְּדוֹן מְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר לְמַעַן יִלְמְדוּן וּלְמַעַן יְלַמֵּדוּן. אָמַר רִבִּי יוֹנָה הָדָא אָמְרָה דְּלֵית כְּלָלִין דְּרַבִּי כְּלָלִין דְּתַנִּינָן חֵרֵשׁ הַמְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ לֹא יִתְרוֹם וְסָבְרִינָן מֵימַר שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר חֵרֵשׁ. מְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֵינוֹ חֵרֵשׁ. הָתַנִּינָן חֵרֵשׁ שֶׁנִּחֲלַץ וְהַחֵרֶשֶׁת שֶׁחָלְצָה וְהַחוֹלֶצֶת לְקָטָן חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. וְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לוֹמַר וְאָמַר וְאָמְרָה וְתַנִּינָן חֵרֵשׁ שֶׁדִּיבְּרוּ חֲכָמִים בְּכָל מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ לֹא שׁוֹמֵעַ וְלֹא מְדַבֵּר. הָדָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹנָה דְּרִבִּי יוֹנָה אָמַר

הָדָא אָמְרָה דְּלֵית כְּלָלוֹי דְּרִבִּי כְּלָלִין.

תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי מֵאִיר לְעוֹלָם אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. רִבִּי אַבָּא בַּר כַּהֲנָא בְּשֵׁם רַבָּנִין וְנָחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם אֶת שֶׁכָּתוּב בּוֹ מַחֲשָׁבָה תּוֹרֵם. וְאֶת שֶׁאֵין כָּתוּב בּוֹ מַחֲשָׁבָה אֵינוֹ תּוֹרֵם. הָתִיבוּן חֲרֵי גּוֹי שֶׁאֵין כָּתוּב בּוֹ מַחֲשָׁבָה וְתוֹרֵם. רִבִּי יוּדָה בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא וְלֹא תִשְׁאוּ עָלָיו חֵטְא אֶת שֶׁהוּא בִנְשִׂיאוּת עָוֹן תּוֹרֵם וְאֶת שֶׁאֵינוֹ בִנְשִׂיאוּת עָוֹן אֵינוֹ תּוֹרֵם. הָתִיבוּן חֲרֵי גּוֹי אֵינוֹ בִנְשִׂיאוּת עָוֹן וְתוֹרֵם. וְתַנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה גּוֹיִם אֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה. תַּמָּן לְהַכְשִׁיר וְכָאן לִתְרוּמָה.

רִבִּי אָחָא רִבִּי חִינְנָא בְּשֵׁם רַב כַּהֲנָא כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר אֵינוֹ תּוֹרֵם אֵינוֹ מְקַדֵּישׁ. וְלָמָּה לֹא אָמַר כִּדְבָרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר תּוֹרֵם מְקַדֵּישׁ. בְּגִין דְּרִבִּי יוּדָה דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר תּוֹרֵם וְאֵינוֹ מְקַדֵּישׁ. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֲפִילּוּ כְּמַה דְּמַר אֵינוֹ תּוֹרֵם מְקַדֵּישׁ וּמָהוּ מְקַדֵּישׁ עוֹלָה וּשְׁלָמִים. לְהָבִיא חַטָּאת חֵלֶב אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁאֵין לוֹ חַטָּאת חֵלֶב. חַטָּאת דָּם אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁאֵין לוֹ חַטָּאת דָּם. מָהוּ שֶׁיָּבִיא קֶרְבַּן זִיבָה וְקֶרְבַּן צָרַעַת מֵאַחַר שֶׁהוּא חוֹבָה אֵינוֹ מֵבִיא אוֹ מֵאַחַר שֶׁהוּא מִטְמֵא בָּהֶן מֵבִיא. פְּשִׁיטָא לָךְ שֶׁהוּא מֵבִיא. מָהוּ שֶׁיָּבִיא קֶרְבַּן שָׁלִיחַ. מֵאַחַר שֶׁהוּא מִטְמֵא בָּהֶן הוּא נַעֲשֶׂה בָּהֶן שָׁלִיחַ אוֹ מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ נַעֲשֶׂה שָׁלִיחַ לְכָל הַדְּבָרִים אֵינוֹ נַעֲשֶׂה בָּהֶן שָׁלִיחַ. הָתִיב רִבִּי יוּדָן חֲרֵי יֵשׁ לוֹ טֵבֶל דְּבַר תּוֹרָה אֵינוֹ פּוֹטֵר טִיבְלוֹ דְּבַר תּוֹרָה. וְכָאן אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מִטְמֵא בָּהֶן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה שָׁלִיחַ. מָהוּ שֶׁיָּבִיא בִּיכּוּרִים כְּרִבִּי יוּדָה דּוּ אָמַר הוּקְשׁוּ לְקָדְשֵׁי הַגְּבוּל אֵינוֹ מֵבִיא כְּרַבָּנִין דּוּ אָמְרִין הוּקְשׁוּ לְקָדְשֵׁי מִקְדָּשׁ מֵבִיא. מָהוּ שֶׁיָּבִיא חֲגִיגָה מֵאַחַר שֶׁהוּא חוֹבָה אֵינוֹ מֵבִיא אוֹ מֵאַחַר שֶׁהוּא מְשַׁנִּיהוּ לְשֵׁם שְׁלָמִים מֵבִיא. מַהוּ לְהָבִיא פֶּסַח. מֵאַחַר שֶׁהוּא חוֹבָה לֹא יָבִיא אוֹ מֵאַחַר דְּאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָן נְשִׁיָּיא מֵבִיא אָדָם פֶּסַח בִּשְׁאַר יְמוֹת הַשָּׁנָה וּמְשַׁנֵּהוּ לְשֵׁם שְׁלָמִים מֵבִיא. מָהוּ שֶׁיָּבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה וְאֵין יִסְבּוֹר רִבִּי מֵאִיר מִכֹּל מַעְשְׂרוֹתֵיכֶם הוּקְשׁוּ מַעְשְׂרוֹת זֶה לָזֶה כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר דָּגָן כָּךְ אֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. מָהוּ לַעֲשׂוֹת תְּמוּרָה אֵין סָבַר רִבִּי מֵאִיר הוּקְשׁוּ כָּל הַמַּעְשְׂרוֹת זֶה לָזֶה כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר דָּגָן כָּךְ אֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. כָּךְ אֵינוֹ עוֹשֶׂה תְמוּרָה. וְיִסְבּוֹר רְבִּי שִׁמְעוֹן דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה לִימֵּד עַל כָּל הַקָּדָשִׁים לִתְמוּרָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר דָּגָן כָּךְ אֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. כָּךְ אֵינוֹ עוֹשֶׂה תְמוּרָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר דָּגָן כָּךְ אֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. כָּךְ אֵינוֹ עוֹשֶׂה תְמוּרָה. כְּשֵׁם שֶׁאֵין מֵימַר בּוֹ כָּךְ אֵינוֹ מֵימַר בְּכָל הַקָּדָשִׁים. מָה הוּא שֶׁיְּהוּ חַיָּבִין עַל קָדָשִׁים מִבְּחוּץ כַּהֲנָא אָמַר אֵין חַיָּבִין עַל קָדָשִׁים מִבְּחוּץ. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר חַיָּבִין. וְהָדָא דְכַהֲנָא פְלִיגָא. דְּרִבִּי יוּדָה פּוֹטֵר טִיבְלוֹ דְּבַר תּוֹרָה. וְתֵימַר אָכֵן כְּמָאן דְּאָמַר מֵאֵילֵיהֶן קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת.

ב משנה: אֵין תּוֹרְמִין זֵתִים עַל הַשֶּׁמֶן וְלֹא עֲנָבִים עַל הַיַּיִן וְאִם תָּרְמוּ בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים תְּרוּמַת עַצְמָן בָּהֶן. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן אֵין תּוֹרְמִין מִדָּבָר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ עַל דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ וָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מִפְּנֵי גֶּזֶל הַשַּׁבָּט. מָהוּ מִפְּנֵי גֶּזֶל הַשַּׁבָּט. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה מִפְּנֵי הַטּוֹרַח. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה שְׁעוֹרָה שֶׁל אוֹרֶז נַחַת רוּחַ הוּא לְאָדָם לִהְיוֹת כּוֹתֵשׁ כָּל שֶׁהוּא. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה שִׁבֳּלִים. עַד כָּאן קַשֵּׁי. רִבִּי חֲנִינָא רִבִּי מָנָא לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ לִתְרוֹם לְפִי שֶׁמֶן וְאֵינוֹ תּוֹרֵם אֶלָּא לְפִי זֵתִים. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁתָּרַם לְפִי שֶׁמֶן. כְּדוֹן עֲבַד כֵּן זְמַן חוֹרֶן לָא עֲבַד כֵּן. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְּחַבְרֵיהּ חָמֵי לֵיהּ וְאוֹמֵר זֶה מִתְכַּוֵּין לְרַבּוֹת וַאֲנִי אֵינִי מִתְכַּוֵּין לְרַבּוֹת.

חִזְקִיָּה אָמַר לֹא אָמְרוּ אֶלָּא זֵתִים עַל הַשֶּׁמֶן וַעֲנָבִים עַל הַיַּיִן הָא שְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים לֹא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן לֹא שָׁנְיָא הִיא אֶלָּא זֵתִים עַל הַשֶּׁמֶן וַעֲנָבִים עַל הַיַּיִן הָא שְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים. חֲבֵרַיָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וַאֲפִילּוּ עַל אָתָר.

רִבִּי חֲנַנְיָה רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי בֵית שַׁמַּאי נַעֲשָׂה כְאוֹמֵר חֲרֵי זוֹ תְרוּמָה עָלֶיהָ וְעַל שֶׁלְּמַטָּן. רִבִּי חֲנַנְיָה סָבַר מֵימַר בְּמִינוֹ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא לֹא תְקַבֵּל עָלֶיךָ כֵּן. מִכֵּיוָן שֶׁאָמַר חֲרֵי זוֹ נִפְטַר מַה שֶּׁבְּיָדוֹ וְהַשְּׁאָר חוּלִין וְחוּלִין פּוֹטְרִין אֶת הַטֵּבֶל. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הִלֵּל כְּאַחַת מִכֵּיוָן שֶׁאָמַר חֲרֵי זוֹ נִפְטַר מַה שֶּׁבְּיָדוֹ וְנִפְטַר מַה שֶּׁלְּמַטָּן. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה נִרְאִין הַדְּבָרִים בִּתְרוּמָה גְּדוֹלָה שֶׁהִיא צְרִיכָה לִתְרוֹם מִן הַמּוּקָף. אֲבָל בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר צְרִיכָה שֶׁתְּהֵא מְצוּמְצֶמֶת בְּמִידָּה בְּמִשְׁקָל וּבְמִנְיָן.

תַּנִּינָן תַּמָּן אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר. תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי וְאִם תּוֹרֵם מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. מָה אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הָכָא וּמָה אֵין תַּמָּן שֶׁכּוּלּוֹ הֶפְסֵד לַכֹּהֲנִים אַתְּ אָמַר מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי הָכָא דְּאֵין כּוּלּוֹ הֶפְסֵד לַכֹּהֲנִים לֹא כָּל שֶׁכֵּן. אִשְׁכַּח תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי אֵין תּוֹרְמִין זֵתִים עַל הַשֶּׁמֶן וְלֹא עֲנָבִים עַל הַיַּיִן וְאִם תָּרַם בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים תְּרוּמַת עַצְמָן בָּהֶן. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה. מִחְלָפָה דְּרִבִּי יוֹסֵי. תַּמָּן הוּא אָמַר מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. וְכָא הוּא אָמַר אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה. תַּמָּן טוּמְאָה אֵינָהּ מְצוּיָה וְאֵין בְּנֵי אָדָם טוֹעִין לוֹמַר שֶׁתּוֹרְמִין וּמְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. אֲבָל זֵתִים עַל הַשֶּׁמֶן וַעֲנָבִים עַל הַיַּיִן מְצוּיִין הֵן. וְאִם אָמַר כֵּן אַף הוּא סָבַר מֵימַר שֶׁמּוּתָּר לִתְרוֹם זֵתִים עַל הַשֶּׁמֶן וַעֲנָבִים עַל הַיַּיִן.

ג משנה: אֵין תּוֹרְמִין מִן הַלֶּקֶט וּמִן הַשִּׁכְחָה וּמִן הַפֵּיאָה וּמִן הַבִּכּוּרִים וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּיטְּלָה תְּרוּמָתוֹ וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּיפְדּוּ וְלֹא מִן הַחַיָּב עַל הַפָּטוּר וְלֹא מִן הַפָּטוּר עַל הַחַיָּב וְלֹא מִן הַתָּלוּשׁ עַל הַמְחוּבָּר וְלֹא מִן הַמְחוּבָּר עַל הַתָּלוּשׁ וְלֹא מִן הֶחָדָשׁ עַל הַיָּשָׁן וְלֹא מִן הַיָּשָׁן עַל הֶחָדָשׁ וְלֹא מִפֵּירוֹת הָאָרֶץ עַל פֵּירוֹת חוּצָה לָאָרֶץ וּמִפֵּירוֹת חוּצָה לָאָרֶץ עַל פֵּירוֹת הָאָרֶץ וְאִם תָּרְמוּ אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה.

הלכה: רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי זֶה אֶחָד מִשְּׁלֹשָׁה מִקְרִיאוֹת מְחוּוָרִין בַּתּוֹרָה וּבָא הַלֵּוִי כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ. מִמַּה שֶּׁיֵּשׁ לָךְ וְאֵין לוֹ אַתְּ חַיָּיב לִיתֵּן לוֹ. יָצָא הֶבְקֵר שֶׁיָּדַךְ וְיָדוֹ שָׁוִין בּוֹ.

הִיא לֶקֶט הִיא שִׁכְחָה הִיא פֵּיאָה הִיא הֶבְקֵר וְלֹא כְּבָר תַּנַּיִת הֵן כּוּלְּהוֹן. כֵּן הִיא מַתְנִיתָא וְלֹא מִפֵּירוֹת שֶׁהֶבִיאוּ שְׁלִישׁ עַל פֵּירוֹת שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ שְׁלִישׁ וְאִם תָּרַם אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּחִזְקִיָּה בְּמַחְלוֹקֶת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי הַכֹּל.

ד משנה: חֲמִשָּׁה לֹא יִתְרוֹמוּ וְאִם תָּרְמוּ תְרוּמָתָן תְּרוּמָה. הָאֵילֵם וְהַשִּׁכּוֹר וְהֶעָרוֹם וְהַסּוֹמֶא וּבַעַל קֶרִי לֹא יִתְרוֹמוּ וְאִם תָּרְמוּ תְרוּמָתָן תְּרוּמָה. אֵין תּוֹרְמִין לֹא בְּמִידָּה וְלֹא בְּמִשְׁקָל וְלֹא בְּמִנְיָן אֲבָל תּוֹרֵם הוּא אֶת הַמָּדוּד וְאֶת הַשָּׁקוּל וְאֶת הַמָּנוּי. אֵין תּוֹרְמִין בְּסֶלּ וּבְקוּפָּה שֶׁהֵן שֶׁל מִידָּה. אֲבָל תּוֹרֵם הוּא בָּהֶן חֶצְיָין אוֹ שְׁלִישָׁן. לֹא יִתְרוֹם בִּסְאָה חֶצְיָהּ שֶׁחֶצְיָהּ מִידָּה.

הלכה: יֵשׁ מֵהֶן מִפְּנֵי בְרָכָה וְיֵשׁ מֵהֶן מִפְּנֵי שֶׁאֵין יְכוֹלִין לִתְרוֹם מִן הַמּוּבְחָר. הָאֵילֵם וְהֶעָרוֹם וּבַעַל קֶרִי מִפְּנֵי בְרָכָה הַסּוֹמֶא וְהַשִּׁכּוֹר שֶׁאֵין יְכוֹלִין לִתְרוֹם מִן הַמּוּבְחָר.

אַבָּא בַּר רַב הוּנָא אָמַר שָׁתוּי אַל יִתְפַּלֵּל וְאִם הִתְפַּלֵּל תְּפִילָּתוֹ תַּחֲנוּנִים. שִׁיכּוֹר אַל יִתְפַּלֵּל וְאִם הִתְפַּלֵּל תְּפִילָּתוֹ גְּדוּפִין. אֵי זֶהוּ שָׁתוּי כָּל שֶׁשָּׁתָה רְבִיעִית שִׁיכּוֹר שֶׁשָּׁתָה יוֹתֵר. תַּמָּן אָמַר כָּל שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. רִבִּי זְעִירָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי אִיסִּי שִׁיכּוֹר מָהוּ שֶׁיְּבָרֵךְ. אָמַר לֵיהּ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ וַאֲפִילּוּ מְדוּמְדָּם. לֹא צוֹרְכָא דְּלֹא מָהוּ שֶׁיִּקְרָא שְׁמַע אָמַר אַבָּא בַּר אָבִין חַד חָסִיד שָׁאַל לְאֶלְיָה זָכוּר לַטּוֹב עָרוּם מָהוּ שֶׁיִּקְרָא שְׁמַע. אָמַר לֵיהּ וְלֹא יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר עֶרְוַת דִּיבּוּר. תַּנֵּי חִזְקִיָּה בֵּין לִקְרוֹת בֵּין לְבָרֵךְ.

תַּמָּן תַּנִּינָן הַמּוֹנֶה מְשׁוּבָּח וְהַמּוֹדֵד מְשׁוּבָּח הִימְּנוּ וְהַשּׁוֹקֵל מְשׁוּבָּח מִשְּׁלְשְׁתָּן. וָכָא אַתְּ אָמַר כֵּן. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי כָּאן בִּתְרוּמָה גְּדוֹלָה כָּאן בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר. וְתַנֵּי כֵן אֱלִיעֶזֶר בֶּן גִּימֶל אוֹמֵר מִנַּיִן שֶׁאֵין תּוֹרְמִין לֹא בְּמִידָּה וְלֹא בְּמִשְׁקָל וְלֹא בְּמִנְיָן תַּלְמוּד לוֹמַר וְנֶחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם. בְּמַחֲשָׁבָה אַתְּ תּוֹרֵם וְאֵין אַתְּ תּוֹרֵם בְּמִידָּה בְּמִשְׁקָל וּבְמִנְיָן. מָה תְּרוּמָה גְּדוֹלָה בְּמַחֲשָׁבָה אַף תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר בְּמַחֲשָׁבָה.

וְהָתַנֵּינָן אֲבָל תּוֹרֵם הוּא אֶת הַמָּדוּד וְאֶת הַשָּׁקוּל וְאֶת הַמָּנוּי. אָמַר רִבִּי לָעְזָר כֵּינִי מַתְנִיתָא מוֹדֵד אָדָם אֶת טִיבְלוֹ וּמַכְנִיסָהּ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְרוֹם בְּמִידָּה. שׁוֹקֵל אָדָם טִיבְלוֹ וּמַכְנִיסוֹ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִשְׁקְלֶנּוּ בְּמִשְׁקָל. מוֹנֶה הוּא אָדָם טִיבְלוֹ וּמַכְנִיסוֹ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְרוֹם בְּמִנְיָן.

ה משנה: אֵין תּוֹרְמִין שֶׁמֶן עַל זֵיתִים הַנִּכְתָּשִׁין וְלֹא יַיִן עַל עֲנָבִים הַנִּדְרָכוֹת. וְאִם תָּרַם תְּרוּמָה יַחְזוֹר וְיִתְרוֹם. הָרִאשׁוֹנָה מִדַּמַּעַת בִּפְנֵי עַצְמָהּ וְחַיָּיבִין עָלֶיהָ חוֹמֶשׁ אֲבָל לֹא שְׁנִיָּה. וְתוֹרְמִין שֶׁמֶן עַל זֵיתִים הַנִּכְבָּשִׁין וְיַיִן עַל עֲנָבִים לַעֲשׂוֹתָן צִימּוּקִין. מִי שֶׁתָּרַם שֶׁמֶן עַל זֵתִים לַאֲכִילָה וְזֵתִים עַל זֵתִים לַאֲכִילָה וְיַיִן עַל עֲנָבִים לַאֲכִילָה וַעֲנָבִים עַל עֲנָבִים לַאֲכִילָה וְנִמְלַךְ לְדוֹרְכָן אֵינוֹ צָרִיךְ לִתְרוֹם. אֵין תּוֹרְמִין מִדָּבָר שֶׁנִּגְמָרָה מְלַאכְתּוֹ עַל דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמָרָה מְלַאכְתּוֹ וְלֹא מִדָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמָרָה מְלַאכְתּוֹ עַל דָּבָר שֶׁנִּגְמָרָה מְלַאכְתּוֹ וְלֹא מִדָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמָרָה מְלַאכְתּוֹ עַל דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמָרָה מְלַאכְתּוֹ וְאִם תָּרַם תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה.

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן אֵין תּוֹרְמִין מִדָּבָר שֶׁנִּגְמָרָה מְלַאכְתּוֹ עַל דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמָרָה מְלַאכְתּוֹ וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵן. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מִפְּנֵי גֶּדֶר מֵי חַטָּאת שֶׁלֹּא יְהוּ מֵי חַטָּאת בְּטֵילִין. מִי חָמוּר גֶּזֶל הַשֵּׁבֶט אוֹ גֶּדֶר מֵי חַטָּאת. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא זֵיתִין עַל הַזֵּיתִין וְהוּא עָתִיד לְכוֹתְשָׁן עֲנָבִים עַל עֲנָבִים וְהוּא עָתִיד לְדוֹרְכָן תְּרוּמָה וַיַּחְזוֹר וְיִתְרוֹם. חֲרֵי יֵשׁ כָּאן גֶּזֶל הַשֵּׁבֶט וְגֶדֶר מֵי חַטָּאת. וְתַנֵּי עֲלָהּ תְּרוּמָה וְיִתְרוֹם. הָדָא אָמְרָה שֶׁגֶּדֶר מֵי חַטָּאת חָמוּר מִגֶּזֶל הַשֵּׁבֶט.

מָה אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הָכָא. וּמָה אֵין רִבִּי מֵאִיר דְּמִיקֵל בְּגֶזֶל הַשֵּׁבֶט וּמַחְמִיר בְּגֶדֶר מֵי חַטָּאת. רִבִּי יוֹסֵי דְּמַחְמִיר בְּגֶזֶל הַשֵּׁבֶט לֹא כָל שֶׁכֵּן דּוּ מַחְמִיר בְּגֶדֶר מֵי חַטָּאת. אַשְׁכָּח תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי אֵין תּוֹרְמִין זֵתִים עַל הַשֶּׁמֶן וְלֹא עֲנָבִים עַל הַיַּיִן וְאִם תָּרַם תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה וְאֵין צָרִיךְ לִתְרוֹם דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים תּוֹרְמִין זֵתִים עַל הַשֶּׁמֶן וְלֹא עֲנָבִים עַל הַיַּיִן וְאִם תָּרַם תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה וְאֵין צָרִיךְ לִתְרוֹם דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים תּוֹרְמִין וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אֵין תּוֹרְמִין. הַכֹּל מוֹדִין שֶׁאִם תָּרַם שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִתְרוֹם שְׁנִיָּה. חֲוִי רְעָיוֹן רִבִּי מֵאִיר מֵיקֵל בְּגֶזֶל הַשֵּׁבֶט וּמַחְמִיר בְּגֶדֶר מֵי חַטָּאת. רִבִּי יוֹסֵי מַחְמִיר בְּגֶזֶל הַשֵּׁבֶט וּמֵיקֵל בְּגֶדֶר מֵי חַטָּאת.

תַּמָּן תַּנִּינָן רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שִׁשָּׁה דְבָרִים מִקּוּלֵי בֵית שַׁמַּאי וּמֵחוּמְרֵי בֵית הִלֵּל הָעוֹף עוֹלֶה עַל הַשּׁוּלְחָן עִם הַגְּבִינָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּאי וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים לֹא עוֹלֶה וְלֹא נֶאֱכָל. תּוֹרְמִין זֵתִים עַל שֶׁמֶן וַעֲנָבִים עַל יַיִן כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּאי וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אֵין תּוֹרְמִין. אָמַר רִבִּי מָנָא לֵית כָּאן זֵתִים עַל שֶׁמֶן אֶלָּא שֶׁמֶן עַל זֵתִים. דְּהֵיא דְּרִבִּי יוֹסֵי דְּרִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר תְּרוּמָה וַיַּחְזוֹר וְיִתְרוֹם בְּשֶׁאֵין הָרִאשׁוֹנָה קַיֶּימֶת אֲבָל אִם הָיְתָה הָרִאשׁוֹנָה קַיֶּימֶת קוֹרֵא לָהּ שֵׁם וְדַיּוֹ.

תַּנֵּי שְׁנִיָּה לֹא תֵאָכֵל עַד שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת רִאשׁוֹנָה מָה הִיא. מִן מַאן דְּתַנֵּי חָזַר וְעָשָׂה זֵתִים רִאשׁוֹן שֶׁמֶן וַעֲנָבִים יַיִן קוֹרֵא שֵׁם וְאֵינוֹ צָרִיךְ לִתְרוֹם שְׁנִיָּה הָדָא אָמְרָה שֶׁהוּא צָרִיךְ לִקְרוֹת שֵׁם לְמַעְשְׂרוֹתָיו.

תַּנִּינָן דְּבַתְרָהּ אֵין תּוֹרְמִין מִדָּבָר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ עַל דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ. וְהָכָא לְשֶׁעָבַר הָא לְכַתְּחִילָּה לֹא אֲפִילּוּ בַּתְּחִילָּה. אֵין תֵּימַר שַׁנְיָיא הִיא מִדָּבָר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ הָא תַּנִּינָן הַפֵּרֵד וְהַצִּימּוּקִים וְהֶחָרוּבִים מְשֻׁיָּעָמֵר עֲרֵימָה. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יִצְחָק בֶּן לָעְזָר אֵין לָךְ אָסוּר מִדָּבָר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ עַל דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ אֶלָּא גּוֹרֶן וְיֵקֶב בִּלְבַד.

לְפִי מָה הוּא תּוֹרֵם לְפִי שֶׁמְּנָן אוֹ לְפִי אוֹכְלָן. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אֵיתְתֵיהּ מִדְּחִלְפֵי רַבִּי אוֹמֵר לְפִי אוֹכְלָן. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר לְפִי שֶׁמְּנָן אֲבָל לֹא עַל גַּרְעִינֵיהֶן. הַכֹּל מוֹדִין בִּכְלוֹסְטִין שֶׁהֵן תּוֹרְמִין לְפִי אוֹכְלָן אֲבָל לֹא עַל גַּרְעִינֵיהֶן. חֲנַנְיָה בָּעֵי וְאַף לְעִנְיַן שַׁבָּת כֵּן. אַשְׁכָּח תַּנֵּי רַבִּי אוֹמֵר בִּרְבִיעִית. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כִּגְרוֹגֶרֶת.

אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רַבִּי הִלֵּל וְאַף אָנָן תַּנִּינָן הָדָא דְתַנֵּי רַבִּי הוֹשַׁעְיָה. זֵיתִין עַל זֵיתִין וְהוּא עָתִיד לְכוֹתְשָׁן עֲנָבִים עַל עֲנָבִים וְהוּא עָתִיד לְדוֹרְכָן תְּרוּמָה וַיִחְזוֹר וְיִתְרוֹם. וְתַנִּינָן מִי שֶׁתָּרַם שֶׁמָּן עַל זֵתִים עַל זֵיתִים לַאֲכִילָה זֵתִים עַל זֵיתִים לַאֲכִילָה יַיִן עַל עֲנָבִים עַל עֲנָבִים לַאֲכִילָה וְנִמְלַךְ לְדוֹרְכָן אֵינוֹ צָרִיךְ לִתְרוֹם. מִפְּנֵי שֶׁנִּמְלַךְ הָא לֹא נִמְלַךְ תְּרוּמָה וַיִחְזוֹר וְיִתְרוֹם.

רַבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְנֶחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כְּדָגָן מִן הַגּוֹרֶן. מִמַּה שֶׁהוּא מְצוָּה אֶת בְּנֵי לֵוִי לִתְרוֹם מִן הַגָּמוּר. הָדָא אָמְרָה שֶׁאָסוּר לִיתֵּן לוֹ שִׁבֳּלִים. חִיָּיה בַּר אָדָא בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁהִקְדִּימוֹ בַּשִּׁבֳּלִים אָסוּר לוֹכַל מִמֶּנּוּ עֲרַאי וּמַה טַעַם אֶת קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תְחַלְּלוּ וְלֹא תָמוּתוּ. מָהוּ שֶׁיִּלְקוּ עַל טִבְלוֹ דִּבַּר תּוֹרָה. רַבִּי אַשִׁיאָן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָה מַתְנִיתָא אָמְרָה אֵין לוֹקִין עַל טִיבְלוֹ דִּבַּר תּוֹרָה. דְּתַנִּינָן תַּמָּן תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שָׁוָה לַבִּיכּוּרִים בִּשְׁנֵי דְּרָכִים וְלִתְרוּמָה בִשְׁנֵי דְּרָכִים. וְנִיטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא וּשְׁלֹא מִן הַמּוּקָף כְּבִיכּוּרִים. וְאוֹסֶרֶת מִן הַגּוֹרֶן וְיֵשׁ לוֹ שִׁיעוּר כִּתְרוּמָה. אִית לָךְ מֵימַר אוֹסֶרֶת מִן הַגּוֹרֶן לֹא לְאַחַר מֵירוּחַ. הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵין לוֹקִין עַל טִיבְלוֹ דִּבַּר תּוֹרָה.

פרק ב

א משנה: אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא וְאִם תָּרְמוּ תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה. בֵּאֲמֶת אָמְרוּ הָעִיגּוּל שֶׁל דְּבֵילָה שֶׁנִּטְמָא מִקְצָתוֹ תּוֹרֵם מִן הַטָּהוֹר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עַל הַטָּמֵא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ וְכֵן אֲגוּדָּה שֶׁל יָרָק וְכֵן עֲרֵימָה. הָיוּ שְׁנֵי עִיגּוּלִין שְׁנֵי אֲגוּדוֹת שְׁתֵּי עֲרֵימוֹת אַחַת טְהוֹרָה וְאַחַת טְמֵאָה לֹא יִתְרוֹם מִזֶּה עַל זֶה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר תּוֹרְמִין מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא. אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר וְאִם תָּרַם שׁוֹגֵג תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. מֵזִיד לֹא עָשָׂה וְלֹא כְלוּם. וְכֵן בֶּן לֵוִי שֶׁהָיָה לוֹ מַעֲשֵׂר טֵבֶל הָיָה מַפְרִישׁ עָלָיו וְהוֹלֵךְ. שׁוֹגֵג מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. מֵזִיד לֹא עָשָׂה כְלוּם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הָיָה יוֹדֵעַ בּוֹ מִתְּחִילָּה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא שׁוֹגֵג לֹא עָשָׂה כְלוּם. הַמַּטְבִּיל כֵּלִים בַּשַּׁבָּת בְּשׁוֹגֵג יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן וּמֵזִיד לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. הַמְעַשֵּׂר וְהַמְבַשֵּׁל בַּשַּׁבָּת שׁוֹגֵג יֹאכַל מֵזִיד לֹא יֹאכַל. הַנּוֹטֵעַ בַּשַּׁבָּת שׁוֹגֵג יְקַיֵּים מֵזִיד יַעֲקוֹר וּבַשְּׁבִיעִית בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד יַעֲקוֹר.

הלכה: אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּהוֹר כו׳. רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יַנַּאי וְנֶחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כְּדָגָן מִן הַגּוֹרֶן וְכִמְלֵאָה מִן הַיֶּקֶב. מַה גּוֹרֶן וְיֶקֶב אִיפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה מִקְצָתוֹ טָמֵא וּמִקְצָתוֹ טָהוֹר. וְזֶה אַף עַל פִּי שֶׁאֶיפְשָׁר לְמֵידִין אֶיפְשָׁר מִשֶּׁאִי אֶיפְשָׁר. מֵעַתָּה לֹא יְהֵא תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה מִמֶּנּוּ כְּתִיב.

כָּל הַדְּבָרִים לְמֵידִין וּמְלַמְּדִין תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר הִיא מְלַמֶּדֶת וְאֵינָהּ לְמֵידָה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לִימְדָה עַל תְּרוּמָה גְּדוֹלָה שֶׁלֹּא תְהֵא נִיטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא וְהִיא נִיטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא. מְנַיִין רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם חִזְקִיָּה. רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַבִּי יַנַּיי וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יי לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן עֲשֵׂה שֶׁיִּנָּתְנוּ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן בְּכָהוּנָּתוֹ. כַּהֲנָא אָמַר מִכָּל חֶלְבּוֹ אֶת מִקְדְּשׁוֹ מִמֶּנּוּ טוֹל מִן הַמְקוּדָּשׁ שֶׁבּוֹ. תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לִימְדָה עַל תְּרוּמָה גְּדוֹלָה שֶׁהִיא נִיטֶּלֶת מִן הַמּוּקָף וְהִיא נִיטֶּלֶת שֶׁלֹּא מִן הַמּוּקָף. מְנַיִין שֶׁתְּרוּמַת מַעֲשֵׂר נִיטֶּלֶת שֶׁלֹּא מִן הַמּוּקָף. מִכָּל מַעְשְׂרוֹתֵיכֶם אֶחָד בִּיהוּדָה וְאֶחָד בְּגָלִיל. תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לִימְדָה עַל תְּרוּמָה גְּדוֹלָה שֶׁלֹּא תְהֵא נִיטֶּלֶת אֶלָּא מִן הַגָּמוּר וְאַף הִיא נִיטֶּלֶת מִן הַגָּמוּר.

תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר נִיטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּהוֹר וּמִן הַטָּמֵא עַל הַטָּמֵא מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא וְאֵינָהּ נִיטֶּלֶת מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר כְּשֵׁם שֶׁאֵינָהּ נִיטֶּלֶת מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר כָּךְ אֵינָהּ נִיטֶּלֶת מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּמֵא וּמוֹדֵי רַבִּי נְחֶמְיָה בִּדְמַיי. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁהָיָה לוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין לֹא הָיָה לוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רַבִּי חֲנִינָה עִנְתָּנָיָא סְלַק עִם רַבִּי זְעִירָא לְחַמַּת גֶּדֶר זְבַן לֵיהּ קְלוֹסְקִין בְּצָע מְתַקָּנָה מִיּוֹם לְחַבְרֵיהּ אֲמַר לֵיהּ לִית אֲנָן צְרִיכִין חֲשָׁשִׁין לִיחִידָא אִית לָךְ מֵימַר בְּשֶׁהָיָה לוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין.

בֶּאֱמֶת אָמַר רַבִּי לָעְזָר כָּל מָקוֹם שֶׁשָּׁנִינוּ בֶּאֱמֶת הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי.

וְעִיגּוּל שֶׁל דְּבֵילָה שֶׁנִּיטְמָא מִקְצָתוֹ מִכֵּיוָן שֶׁנִּיטְמָא מִקְצָתוֹ אֵין כּוּלּוֹ טָמֵא בְּמִחוּבָּר בְּמֵי פֵּירוֹת הִיא מַתְנִיתָא. וְאֵין סוֹפוֹ לֵיחָלֵק וְלַעֲשׂוֹתוֹ שְׁנַיִם. תִּיפְתַּר שֶׁקָּרָא לָהּ שֵׁם בְּמִחוּבָּר.

וְכֵן אֲגוּדָּה שֶׁל יָרָק. מַתְנִיתָן שֶׁנִּיטְמָאת וְעוֹדָהּ אֲגוּדָּה אֲבָל נִיטְמָאת קֻלָּחִין וַאֲגָדָן לֹא בָדָא. וְאֵין סוֹפָהּ לֵיחָלֵק וְלַעֲשׂוֹתוֹ שְׁתַּיִם. תִּיפְתַּר שֶׁקָּרָא לָהּ שֵׁם בְּמִחוּבָּר. אֶגֶד שֶׁנִּיטְמָא וְהִתִּירוֹ וַאֲגָדוֹ מַהוּ.

וְלִיתְנֵי עִיגּוּל וְלָא לִיתְנֵי אֲגוּדָּה וְנִיתְנֵי אֲגוּדָּה וְלָא לִיתְנֵי עֲרֵימָה. אִילּוּ תַנִּינָן עִיגּוּל וְלָא תַנִּינָן אֲגוּדָּה הֲוֵינָן אָמְרִין עִיגּוּל שֶׁכּוּלּוֹ גוּף אֶחָד תּוֹרֵם. אֲגוּדָּה שֶׁאֵין כּוּלָּהּ גוּף אֶחָד אֵינוֹ תּוֹרֵם. הֲוֵי צוֹרְכָה מֵיתְנֵי אֲגוּדָּה. וְאִילּוּ תַנִּינָן אֲגוּדָּה וְלָא תַנִּינָן עֲרֵימָה הֲוֵינָן אָמְרִין אֲגוּדָּה שֶׁכּוּלָּהּ תְּפוּשָׂה אַחַת תּוֹרֵם עֲרֵימָה שֶׁאֵין כּוּלָּהּ תְּפוּשָׂה אַחַת אֵינוֹ תּוֹרֵם. הֲוֵי צוֹרְכָא מֵיתְנֵי עִיגּוּל וְצוֹרְכָא נִיתְנֵי אֲגוּדָּה וְצוֹרְכָא מֵיתְנֵי עֲרֵימָה.

מִכָּיוָן דְּתַנְיָנָן הָיוּ שְׁנֵי עִיגּוּלִין וּשְׁתֵּי אֲגוּדוֹת וּשְׁתֵּי עֲרֵימוֹת. מַה צוֹרְכָא דְּהָהִיא דְּמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יַנַּיי וְנֶחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמָתְכֶם כְּדָגָן וגו׳. אָמַר רַבִּי חִיָּיה בַּר אָדָא בַּעֲרֵימָה שֶׁל קִישׁוּאִין וְדִילּוּעִין הִיא מַתְנִיתָא.

הָיוּ שְׁנֵי עִיגּוּלִין אֶחָד מִקָּצָתוֹ טָמֵא וְאֶחָד מִקָּצָתוֹ טָהוֹר מָהוּ שֶׁיִּתְרוֹם מִזֶּה עַל זֶה. וְיֵיבָא כְּהָדָא. הָיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי כְּרִיִּים אֶחָד הִפְרִישׁ מִמֶּנּוּ מִקָּצָת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשְׂרוֹת. וְאֶחָד הִפְרִישׁ מִמֶּנּוּ מִקָּצָת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשְׂרוֹת. מָהוּ שֶׁיִּתְרוֹם מִזֶּה עַל זֶה. תַּלְמִידוֹי דְּרַבִּי חִיָּיה רוֹבָה שָׁאֲלוֹן לְרַבִּי חִיָּיא רוֹבָא וְאָמַר לוֹן הַכְּסִיל חוֹבֵק אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ. רַבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רַבִּי חִיָּיה רוֹבָה אֵין תּוֹרְמִין וּמְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.

חֲרֵי שֶׁהֵבִיא מִינֵי הַרְכָּבָה בְּקוּפָּה וּכְרוּב מִלְמַעְלָן וּכְרוּב מִלְמַטָּן וְדָבָר אַחֵר בְּאֶמְצַע אֵין תּוֹרְמִין וְלֹא מְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. הָדָא דְתֵימָא בְּשֶׁאֵין שָׁם חָלָל. אֲבָל אִם יֵשׁ שָׁם חָלָל תּוֹרְמִין וּמְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. כָּל בֵּית הַגְּרָנוֹת אֶחָד. כָּל בֵּית הַגְּרָנוֹת אֶחָד. תַּנֵּי אָמַר רַבִּי יוּדָה וְהִיא שֶׁתְּהֵא תּוֹפֶסֶת הַגּוֹרֶן בְּאֶמְצַע. עַד כְּדוֹן חִיטִּין וַאֲפִילוּ קֵשׁ וַאֲפִילוּ תֶּבֶן.

רַבִּי חַנַּיי בְּעָא קוֹמֵי רַבִּי יוֹסֵי הָיָה טָמֵא בְּאֶמְצַע אָמַר לֵיהּ וְהַיְינוּ נָשׁוּף. חֲבֵרַיָּא בָּעוֹן קוֹמֵי רַבִּי יוֹסֵי הָיְתָה מַפָּה בְּאֶמְצַע אָמַר לוֹן וְהַיְינוּ חֲמִשָּׁה שַׁקִּין בְּגוֹרֶן דְּתַנֵּי חֲמִשָּׁה שַׁקִּין בְּגוֹרֶן אֵין תּוֹרְמִין וְלֹא מְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.

תַּנֵּי רַבִּי לַעְאיי אוֹמֵר מְשׁוּם רַבִּי לֵיעֶזֶר תּוֹרְמִין מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא בְּלַח. כֵּיצַד כָּבַשׁ זֵיתִים בְּטוּמְאָה וְהוּא רוֹצֶה לְתוֹרְמָן בְּטָהֳרָה מֵבִיא מַשְׁפֵּךְ שֶׁאֵין בְּפִיו כְּבֵיצָה וּמְמַלֵּא אוֹתוֹ בֵּיצִים וְנוֹתְנוֹ עַל פִּי חָבִית. וְנִמְצָא תוֹרֵם מִן הַמּוּקָּף. לָמָּה לִי פָּחוֹת מִכְּבֵיצָה. אֲפִילוּ כְּבֵיצָה לֹא פֵּירוּרִין אִינּוּן שֶׁלֹּא יְטַמֵּא זֵיתִין הַרְבֵּה. אָמְרוּ לוֹ אֵין לְךָ כָּל לַח קָרוּי לַח אֶלָּא יַיִן וְשֶׁמֶן בִּלְבַד. הֵיךְ עֲבִידָא קוֹרָה אַחַת לִשְׁנֵי בוֹרוֹת. שְׁנֵי קוֹרוֹת לְבוֹר אֶחָד. נִיחָא קוֹרָה אַחַת לִשְׁנֵי בוֹרוֹת. אֶלָּא שְׁנֵי קוֹרוֹת לְבוֹר אֶחָד לֹא מִתּוֹךְ שֶׁנִּיטְמָא מִקָּצָתָן נִיטְמְאוּ כוּלָּן. רַבִּי לָא בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר תִּיפְתַּר שֶׁהָיָה בְלִיבּוֹ לַעֲשׂוֹת תְּפוּשָׁה אַחַת וְנִמְלַךְ לַעֲשׂוֹתוֹ שְׁתֵּי תְפוּסוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּי רַבִּי בּוּן הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁנִּיטְמָא מִשֶּׁיִּשְׁלֶה וּמִשֶּׁיִּקִּיפָהּ שֶׁכְּבָר נִרְאוּ לְתוֹרְמָן בְּטָהֳרָה. אֲבָל אִם נִיטְמָא עַד שֶׁלֹּא שִׁילֶּה וְעַד שֶׁלֹּא קִיפָּה לֹא בְדָא. רַבִּי טָבִי רַבִּי יְאשַׁעְיָה בֵּי רַבִּי יַנַּאי הֲלָכָה כְּרַבִּי לֵיעֶזֶר. רַבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רַבִּי הוֹשַׁעְיָא הֲלָכָה כְּרַבִּי לֵיעֶזֶר. רַבִּי הוּנָא רַבִּי חַנַנְיָה אֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי לֵיעֶזֶר. רַבִּי יוֹסֵי בֵּי רַבִּי בּוּן רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל אֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי לֵיעֶזֶר. אָתָא עוּבְדָא קוֹמֵי רַבִּי אִימִּי וְלֹא הוֹרֵי אָמַר תִּרֵין כָּל קֳבֵיל תְּרֵין אִינּוּן. אָמְרִין לֵיהּ וְהָא רַבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן הוֹרֵי. אֲפִילוּ כֵן לֹא הוֹרֵי.

תַּמָּן תַּנִּינָן הַתּוֹרֵם אֶת הַבּוֹר וְאָמַר חֲרֵי זוֹ תְרוּמָה עַל מְנָת שֶׁתַּעֲלֶה בְשָׁלוֹם שָׁלוֹם מִן הַשֶּׁבֶר שָׁלוֹם מִן הַשְּׁפִיכָה אֲבָל לֹא מִן הַטּוּמְאָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר אַף מִן הַטּוּמְאָה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה בְּטוּמְאַת טְבוּלֵי יוֹם הִיא מַתְנִיתָא. אָמַר רַבִּי אִילָא שֶׁכֵּן טְבוּלֵי יוֹם מְצוּיִין בֵּין הַגִּיתּוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי אֵין לְטָבוּל יוֹם מַגַּע אֶצֶל טֵבֶל.

תַּנֵּי אָמַר רַבִּי יוּדָן בְּמַה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּתְרוּמָה גְּדוֹלָה שֶׁהִיא צְרִיכָה לִתְרוֹם מִן הַמּוּקָּף. אֲבָל בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר אֲפִילוּ שְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים שָׁלוֹם הֵם. הָיָה תוֹרֵם תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר כְּאַחַת אֵינָהּ שָׁלוֹם. יְהוּדָה בְּרַבִּי אוֹמֵר לֹא עָלְתָה עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל זֶה לַעֲבוֹר עַל דִּבְרֵי תוֹרָה לְהַקְדִּים תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לִתְרוּמָה גְּדוֹלָה. מָתִיב רַבִּי בָּא בַּר מָמָל וְהָא תַּנִּינָן אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁתָּרַם וְאָמַר לֹא עָלְתָ עַל דַּעְתּוֹ לַעֲבוֹר עַל דִּבְרֵי תוֹרָה. אָמַר רַבִּי בָּא בַּר מָמָל אִם אָמַר אַתְּ כֵּן נִמְצֵאת מַבְרִיחוֹ מִן הַקְּלָה וּמַכְנִיסוֹ לַחֲמוּרָה. טֵבֶל בַּעֲוֹן מִיתָה. טָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַטָּהוֹר בַּעֲשֵׂה.

תַּנֵּי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי אִם תָּרַם מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. רַבִּי פִּינְחָס בְּעָא קוֹמֵי רַבִּי יָסָא עַד כְּדוֹן בְּסָבוּר בָּהֶן שֶׁהֵן טְהוֹרִין וְהָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהֵן טְמֵאִין וְסָבַר שֶׁמּוּתָּר לִתְרוֹם מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר. אָמַר לֵיהּ יְאוּת רַבִּי סָבַר כְּרַבִּי יוּדָה בְּרַם כְּרַבִּי יוֹסֵי הִיא הָדָא הִיא הָדָא.

מַתְנִיתָא בִּכְלִים גְּדוֹלִים אֲבָל בִּכְלִים קְטַנִּים מַעֲרִים עֲלֵיהֶן וּמַטְבִּילָן. וְתַנֵּי רַבִּי הוֹשַׁעְיָה מְמַלֵּא הוּא אָדָם כֵּלִי טָמֵא מִן הַבּוֹר וּמַעֲרִים עָלָיו וּמַטְבִּילוֹ. וְתַנֵּי נָפַל דְּלָיָיו בְּתוֹךְ הַבּוֹר נָפַל כֵּלָיו לְתוֹךְ הַבּוֹר מַעֲרִים עֲלֵיהֶן וּמַטְבִּילָן. תִּרֵין אֲמוֹרִין חַד אָמַר בִּכְלִים שֶׁנִּיטְמְאוּ בְּאַב הַטּוּמְאָה. וְחָרִינָהּ אָמַר בִּכְלִים שֶׁנִּיטְמְאוּ בְּוֻלַד הַטּוּמְאָה. מָתִיב מָאן דְּאָמַר בִּוְולַד הַטּוּמְאָה לְמָאן דְּאָמַר בְּאַב הַטּוּמְאָה וַאֲפִילוּ בְחוֹל טָעוּן הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ. אָמַר לֵיהּ בְּרוּצָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן חוּלִין בִּטָּהֳרָה.

רַבִּי יִרְמְיָה רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי חִיָּיה בַּר אַשִׁי אִשָּׁה פִּיקֵּחַת מַדִּיחָה כּוֹס בֵּן קְעָרָה כֵּן תַּמְחוֹי כֵּן. נִמְצֵאת מַרְבָּצָת בֵּיתָהּ בַּשַּׁבָּת.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי אַבָּהוּ בְּשׁוֹגֵג בְּאִיסּוּר וּבְמֵזִיד בְּאִיסּוּר. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי מַתְנִיתָא בְּאִיסּוּר וּבְמֵזִיד בְּאִיסּוּר וּבְמֵזִיד בְּאִיסּוּר. תַּנֵּי הַמְבוּשָּׁל בְּשַׁבָּת שׁוֹגֵג יֹאכַל מֵזִיד לֹא יֹאכַל דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּשׁוֹגֵג יֹאכַל לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת. בְּמֵזִיד לֹא יֹאכַל עוֹלָמִית. רַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר בְּשׁוֹגֵג יֹאכַל לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת לַאֲחֵרִים וְלֹא לוֹ. בְּמֵזִיד לֹא לוֹ וְלֹא לַאֲחֵרִים. שְׁמוּאֵל כְּרַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר. רַב כַּד חֲוָה מוֹרֵי בַּחֲבוּרְתֵּיהּ מוֹרֵי כְּרַבִּי מֵאִיר. בְּצִיבּוּרָא כְּרַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר כַּרְסָנָא כְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה הוֹרֵי לוֹן. דְּתַנֵּי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה כָּל דָּבָר שֶׁחַיָּיבִין עַל זְדוֹנוֹ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת וַעֲשָׂאוֹ בַּשַּׁבָּת בְּשׁוֹגֵג יֹאכַל לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת לַאֲחֵרִים וְלֹא לוֹ בְּמֵזִיד לֹא לוֹ וְלֹא לַאֲחֵרִים. בָּעוּן יֹאכַל וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין חַיָּיבִין עַל זְדוֹנוֹ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת וַעֲשָׂאוֹ בַּשַּׁבָּת בְּשׁוֹגֵג יֹאכַל לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת לַאֲחֵרִים וְלֹא לוֹ בְּמֵזִיד לֹא לוֹ וְלֹא לַאֲחֵרִים.

קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן אַתְּ מַה אַתְּ אָמַר אָמַר לוֹן אֲנִי אֵין לִי אֶלָּא מִשְׁנָה הַמְעַשֵּׂר וְהַמְבַשֵּׁל בַּשַּׁבָּת בְּשׁוֹגֵג יֵאָכֵל בְּמֵזִיד לֹא יֵאָכֵל. שָׁמַע רַב חִסְדָּא וָמַר הוּתְרוּ שַׁבָּתוֹת לֹא כֵן אָמַר רַב הוֹנָא בְּשֵׁם רַב וְתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה כֵּן בָּרַאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים הַשּׁוֹכֵחַ תַּבְשִׁיל עַל גַּבֵּי כִירָתוֹ בַּשַּׁבָּת בְּשׁוֹגֵג יֵאָכֵל בְּמֵזִיד לֹא יֵאָכֵל. נֶחְשְׁדוּ שֶׁהָיוּ מַנִּיחִין מֵזִידִין וְאוֹמְרִים שְׁכִיחִין הָיֵינוּ וְאָסְרוּ לָהֶן אֶת הַשּׁוֹכֵחַ. וְאַתְּ אָמַר הָכָא הָכֵין. אָמַר רִבִּי הִילָא נֶחְשְׁדוּ לִהְיוֹת מַנִּיחִין וְלֹא נֶחְשְׁדוּ לִהְיוֹת מְבַשְּׁלִין. קָנְסוּ בְּמַנִּיחַ וְלֹא קָנְסוּ בִּמְבַשֵּׁל.

חָזְרוּ לוֹמַר תַּבְשִׁיל שֶׁהוּא מִצְטַמֵּק וְיָפֶה לוֹ אָסוּר מִצְטַמֵּק וְרַע לוֹ מוּתָּר. אֵי זֶהוּ תַּבְשִׁיל שֶׁהוּא מִצְטַמֵּק וְיָפֶה לוֹ כְּרוּב וַאֲפוּנִין וּבָשָׂר טָרוּף. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּם בַּר עִילַאי אַף רָאשֵׁי לִפְתּוֹת וְרָאשֵׁי קֻלְפְּלוּטוֹת עָשׂוּ אוֹתָן כְּתַבְשִׁיל שֶׁהוּא מִצְטַמֵּק וְיָפֶה לוֹ. בְּצִים מָה הֵן. רִבִּי יוֹסֵי בְשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּי רִבִּי יוֹסֵי אַבָּא עָלָה לְבֵיתוֹ וּמָצָא שָׁם בְּצִים וְאָסַר חַמִּין וְהִתִּיר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נָתָן בְּשֵׁם רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה אֲנִי וְאַבָּא עָלִינוּ לְחַמַּת גֶּדֶר וְהֵבִיאוּ לָפָנֵינוּ בֵּצִים קְטָנוֹת כְּחִזְרִרִין וְטַעֲמוֹן יָפֶה כְּפִינְקְרָסִין.

תַּנֵּי לֹא תְמַלֵּא אִשָּׁה קְדֵירָה עֲסָסִיּוֹת וְתוֹרְמוֹסִין וְתִתְּנֵם לְתוֹךְ הַתַּנּוּר עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁיכָה. וְאִם נָתְנָה אֲסוּרִין לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת עַד כְּדֵי שֶׁיֵּעָשׂוּ. רִבִּי אָחָא אָמַר בְּמֵזִיד כְּרִבִּי מֵאִיר רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בְּשׁוֹגֵג כְּרִבִּי יְהוּדָה. אָמַר רִבִּי מָנָא יֵאוּת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הַנּוֹטֵעַ בְּשׁוֹגֵג בַּשַּׁבָּת יְקַיֵּים בְּמֵזִיד יַעֲקוֹר בַּשְּׁבִיעִית בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד יַעֲקוֹר. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר חִילּוּף הַדְּבָרִים בַּשְּׁבִיעִית בְּשׁוֹגֵג יְקַיֵּים בְּמֵזִיד יַעֲקוֹר בַּשַּׁבָּת בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד יַעֲקוֹר מִפְּנֵי שֶׁהַנְּיַית שַׁבָּת עָלָיו. וְכָאן מִכֵּיוָן שֶׁאַתָּה אוֹמֵר הַמְתֵּן לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת עַד כְּדֵי שֶׁיֵּעָשׂוּ כְּמִי שֶׁלֹּא נֶהֱנָה מַחֲמַת שַׁבָּת כְּלוּם. מַה טַעַם דְּרַבָּנִין נָחֲשַׁד עַל הַשְּׁבִיעִית וְלֹא נֶחְשְׁדוּ עַל הַשַּׁבָּתוֹת. דָּבָר אַחֵר מוֹנִין לַשְּׁבִיעִית וְאֵין מוֹנִין לְשַׁבָּתוֹת. הֵיךְ עֲבִידָא נָטַע פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים לִפְנֵי שְׁבִיעִית וְנִכְנְסָה לַשְּׁבִיעִית. אֵין תֵּימַר חָשָׁד אֵין כָּאן חָשָׁד. אֵין תֵּימַר מוֹנִין יֵשׁ כָּאן מוֹנִין. נָטַע פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי שְׁמִינִית וְנִכְנְסָה שְׁמִינִית אֵין תֵּימַר חָשָׁד יֵשׁ כָּאן חָשָׁד וְאַתְיָא כְּמָאן דְּאָמַר מִפְּנֵי מוֹנִין בְּרֹם כְּמָאן דְּאָמַר מִפְּנֵי חָשָׁד וְקָנְסוּ שׁוֹגֵג מִפְּנֵי מֵזִיד.

ב משנה: אֵין תּוֹרְמִין מִמִּין עַל שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ וְאִם תָּרַם אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. כָּל מִין תְּאֵנִים וּגְרוֹגֶרֶת וּדְבֵילָה אֶחָד וְתוֹרֵם מִזֶּה עַל זֶה. כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ כֹּהֵן תּוֹרֵם מִן הַיָּפֶה וְכָל מָקוֹם שֶׁאֵין כֹּהֵן תּוֹרֵם מִן הַמִּתְקַיֵּים. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְעוֹלָם הוּא תּוֹרֵם מִן הַיָּפֶה. וְתוֹרְמִין בָּצָל קָטָן שֶׁלֹּם לֹא חֲצִי בָּצָל גָּדוֹל. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא כִּי אֶלָּא חֲצִי בָּצָל גָּדוֹל. וְכֵן הָיָה רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר תּוֹרְמִין בְּצָלִים מִבְּנֵי הַמְּדִינָה עַל הַכּוֹפְרִים וְלֹא כוֹפְרִים עַל בְּנֵי הַמְּדִינָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכַל פּוֹלִיטִיקִים.

הלכה: רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי זֶה אֶחָד מִשְּׁלֹשָׁה מִדְרָשׁוֹת שֶׁהֵן מְחוּוָּרִין בַּתּוֹרָה כֹּל חֵלֶב יִצְהָר וְכָל חֵלֶב תִּירוֹשׁ וְדָגָן מַה נָן קַיָּימִין אִם לְלַמֵּד שֶׁהֵן תּוֹרְמִין מִן הַתִּירוֹשׁ עַל הַדָּגָן וּמִן הַדָּגָן עַל הַתִּירוֹשׁ. הָתֵיבוּן חֲרֵי תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר חֲרֵי שְׁנֵי מִינֵי אִילָן וְאֵין תּוֹרְמִין וְלֹא מְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. דּוּ אָמַר מַה תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר שֶׁהֵן מִיּוּחָדִין שֶׁהֵן שְׁנֵי מִינֵי אִילָן אֵין תּוֹרְמִין וְלֹא מְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. וְאִם אֲנִי מַרְבֶּה שְׁנֵי מִינִין שֶׁבְּדָגָן שְׁנֵי מִינִין שֶׁבִּתְבוּאָה שֶׁאֵין תּוֹרְמִין וְלֹא מְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.

כָּל מִין חִיטִּין אֶחָד. לָכֵן צְרִיכָה אֲפִילּוּ מֵאַגְדּוֹן עַל שַׁמְּתִית וּמִן שַׁמְּתִית עַל אַגְדּוֹן.

כָּל מִין תְּאֵנִים וּגְרוֹגֶרֶת וּדְבֵילָה אַחַת וְתוֹרְמִין מִזֶּה עַל זֶה. תַּנֵּי תּוֹרְמִין תְּאֵנִים עַל הַגְּרוֹגְרוֹת הַגְּרוֹגְרוֹת בְּמִינָן. וּגְרוֹגְרוֹת עַל הַתְּאֵנִים בְּמִידָּה אֲבָל לֹא תְּאֵנִים עַל הַגְּרוֹגְרוֹת בְּמִידָּה וְלֹא גְּרוֹגְרוֹת עַל הַתְּאֵנִים בְּמִנְיָן. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר סַלֵּי תְּאֵנִים וּגְרוֹגְרוֹת מִין אֶחָד הֵן וְתוֹרְמִין וּמְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. אָמַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּי רִבִּי יוֹסֵי אַבָּא הָיָה נוֹטֵל עֶשֶׂר גְּרוֹגְרוֹת מִן הַמּוּקָצֶה עַל תִּשְׁעִים תְּאֵנִים שֶׁבְּכֻלָּהּ. רִבִּי יִרְמְיָה סָבַר מֵימַר אַתָּה רוֹאֶה אֶת הַצָּמֵק כְּאִילּוּ תָפַח וּנְסַב סַלִּין כְּמָה דְאִינּוּן. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵי תְּרֵין אָמְרִין דֶּרֶךְ הַתָּפַח לְצָמוּק וְאֵין דֶּרֶךְ הַצָּמֵק לְתָפוּחַ. וּנְסַב סַלִּין רַבְרְבִין בִּתְאֵנַיָּיא. אָמַר לוֹן רִבִּי אָחָא כֵּן רִבִּי אִילַי רַבְכוֹן הֲוֵי בָהּ.

תַּמָּן (אָמַר) תַּנִּינָן כְּבֵיצָה אוֹכְלִין שֶׁהִנִּיחָן בַּחַמָּה וְנִתְמַעֲטוּ כֵּן כְּזַיִת מִן הַנְּבֵילָה וְכַעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ כְּזַיִת פִּיגּוּל כְּזַיִת נוֹתָר כְּזַיִת חֵלֶב הֲרֵי אֵילּוּ טְהוֹרִין. דְּרוֹמָאֵי אָמְרֵי וְהוּא שֶׁיְּהֵא כְּזַיִת בְּעִיקָּרוֹ. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ תְּרֵיהוֹן אָמְרִין וַאֲפִילּוּ עַל פִּי שֶׁאֵין כְּזַיִת מֵעִיקָּרוֹ. תַּמָּן תַּנִּינָן אָמְרוּ לוֹ אַף הָיְתָה חֲסֵירָה אוֹ יְתֵירָה. מָנִי אָמַר לוֹ רִבִּי מֵאִיר פְּעָמִים שֶׁהַשְּׁאוֹר יָפֶה וְהוּא תָּפוּחַ הָא אִילּוּ סוֹלֶת הָיְתָה צְמֵיקָה וַעֲכָשָׁיו שֶׁהוּא שְׁאוֹר יָפֶה וְהוּא תָּפוּחַ אַתְּ רוֹאֶה אֶת הַתָּפוּחַ כְּילּוּ צָמֵק וְנִרְאֵית חֲסֵירָה. וּפְעָמִים שֶׁהַשְּׁאוֹר רַע וְהוּא צָמֵק הָא אִילּוּ סוֹלֶת הָיְתָה תְּפוּחָה וַעֲכָשָׁיו שֶׁהַשְּׁאוֹר רַע וְהוּא צָמֵק אַתְּ רוֹאֶה אֶת הַצָּמֵק כְּילּוּ תָפַח וְנִרְאֵית יְתֵירָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יִרְמְיָה דְּרוֹמָיָיה וְרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ שְׁלָשְׁתָּן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד בַּיתֵירָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יִרְמְיָה דְּרוֹמָיָיה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ שְׁלָשְׁתָּן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד בִּיתֵירָה. חֲבֵרַיָּא סָבְרִין מֵימַר יִיסַּב חַיֵּי לוֹ לָקֳבֵל מְבַשֵּׁל. אָמַר לוֹן רִבִּי יוֹסֵי אוּף אֲנָא אָמַר כֵּן לָמָּה שֶׁדַּרְכּוֹ לִתְפּוֹחַ.

ג משנה: וְתוֹרְמִין זֵיתֵי שֶׁמֶן עַל זֵיתֵי כֶּבֶשׁ וְלֹא זֵיתֵי כֶּבֶשׁ עַל זֵיתֵי שֶׁמֶן. וְיַיִן שֶׁאֵינוֹ מְבוּשָׁל עַל הַמְבוּשָׁל וְלֹא מִן הַמְבוּשָׁל עַל שֶׁאֵינוֹ מְבוּשָׁל. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁהוּא כִלְאַיִם בַּחֲבֵירוֹ לֹא יִתְרוֹם מִזֶּה עַל זֶה אֲפִילוּ מִן הַיָּפֶה עַל הָרַע. וְכָל שֶׁאֵינוֹ כִלְאַיִם בַּחֲבֵירוֹ תּוֹרֵם מִן הַיָּפֶה עַל הָרַע אֲבָל לֹא מִן הָרַע עַל הַיָּפֶה וְאִם תָּרַם מִן הָרַע עַל הַיָּפֶה תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה חוּץ מִן הַזְּנָנִים עַל הַחִיטִּים שֶׁאֵינָן אוֹכֶל. וְהַקִּישׁוּת וְהַמְּלַפֶּפוֹן מִין אֶחָד. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שְׁנֵי מִינִין.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן דְּרִבִּי יוּדָה הִיא רִבִּי יוּדָה מַתִּיר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַשְׁבִּיחוֹ. וְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מִחְלָפָא שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יוּדָה. רִבִּי לָעְזָר אָמַר אֵינָהּ מִחְלָפָה תַּמָּן בְּכֹהֵן וְכָאן בִּבְעָלִים. רִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי יוֹחָנָן חַד אָמַר מִפְּנֵי שֶׁמְּמַעֲטוֹ מִשּׁוּתָיו וְחַד אָמַר מִפְּנֵי שֶׁמְּמַעֲטוֹ מִמִּידָּתוֹ וְלֹא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מַה דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מִחְלָפָא שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יוּדָה וְאָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר אֵינָהּ מוּחְלֶפֶת תַּמָּן בְּכֹהֵן וְכָאן בִּבְעָלִים הֲוֵי רִבִּי יוֹחָנָן דְּהוּא אָמַר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַעֲטוֹ מִשּׁוּתָיו. רִבִּי יְהוּדָה בֶּן רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ מִפְּנֵי שֶׁמְּמַעֲטוֹ מִשּׁוּתָיו. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן וְאַף מִשֶּׁאֵינוֹ מְבוּשָׁל עַל הַמְבוּשָׁל וְכָל שֶׁכֵּן מֵהַמְבוּשָׁל עַל שֶׁאֵינוֹ מְבוּשָׁל. אָמַר רִבִּי אִימִּי לֹא תַנֵּי רִבִּי יוֹחָנָן.

אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא בְּשֵׁם רִבִּי הִילָא וְלֹא תִשְׁאוּ עָלָיו חֵטְא מִמָּה שֶׁהוּא בִנְשִׂיאַת עָוֹן אַתָּה יוֹדֵעַ מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי.

הָא דָבָר שֶׁהוּא אוֹכֶל מוּתָּר.

מַתְנִיתִין דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּי רִבִּי יוֹסֵי. דְּאָמַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּי רִבִּי יוֹסֵי מִשּׁוּם אָבִיו תּוֹרְמִין מִן הַיַּיִן עַל הַחוֹמֶץ אֲבָל לֹא מִן הַחוֹמֶץ עַל הַיַּיִן. עָבַר וְתָרַם תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. רִבִּי אוֹמֵר יַיִן וְחוֹמֶץ שְׁנֵי מִינִין אֵין תּוֹרְמִין וְלֹא מְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי מִסְתַּבְּרָה יוֹדֶה רִבִּי לְדִבְרֵי תוֹרָה. מַה טַעֲמָא דְרִבִּי שֶׁאִם אוֹמֵר אַתְּ בֵּן שֶׁמּוּתָּר לִתְרוֹם מִן הַיַּיִן עַל הַחוֹמֶץ אַף הוּא סָבַר מֵימַר שֶׁמּוּתָּר לִתְרוֹם חוֹמֶץ עַל הַיַּיִן.

הַקִּישׁוּת וְהַמְּלַפֶּפוֹן מִין אֶחָד. רִבִּי יוּדָה אָמַר שְׁנֵי מִינִין. רִבִּי יוּדָה כְּדַעְתֵּיהּ דְּתַנִּינָן כְּדַעְתֵּיהּ וְרַבָּנִין כְּדַעְתֵּיהּ דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הַקִּישׁוּת וְהַמְּלַפֶּפוֹן אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בְּזֶה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כִּלְאַיִם.

פרק ג

א משנה: הַתּוֹרֵם קִישׁוּת וְנִמְצָא מָרָה אֲבַטִּיחַ וְנִמְצָאָה סָרוּחַ תְּרוּמָה וַיְחֻזּוֹר וְיִתְרוֹם. הַתּוֹרֵם חָבִית שֶׁל יַיִן וְנִמְצֵאת שֶׁל חוֹמֶץ אִם יָדוּעַ שֶׁהָיְתָה שֶׁל חוֹמֶץ עַד שֶׁלֹּא תֶרְמָה אֵינָהּ תְּרוּמָה. וְאִם מִשֶּׁתֶּרְמָה הֶחֱמִיצָה חֲרֵי זוֹ תְרוּמָה. וְאִם סָפֵק תְּרוּמָה וַיְחֻזּוֹר וְיִתְרוֹם. הָרִאשׁוֹנָה אֵינָהּ מְדַמַּעַת בִּפְנֵי עַצְמָהּ וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ חוֹמֶשׁ וְכֵן הַשְּׁנִיָּיה. נָפְלָה אַחַת מֵהֶן לְתוֹךְ הַחוּלִין אֵינָן מְדַמְּעָתָן נָפְלָה שְׁנִיָּיה לְמָקוֹם אַחֵר אֵינָהּ מְדַמַּעְתָּן נָפְלָה שְׁתֵּיהֶן לְמָקוֹם אֶחָד מְדַמְּעוֹת כִּקְטַנָּה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶן.

הלכה: הַתּוֹרֵם קִישׁוּת כו׳. נִיחָא אֲבַטִּיחַ וְנִמְצָא סָרוּחַ. אֶלָּא קִישׁוּת וְנִמְצֵאת מָרָה לֹא מֵעִיקָּרָא הִיא מָרָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן עָשׂוּ אוֹתָן כְּסָפֵק אוֹכֶל. רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי וּלְכָל הַדְּבָרִים עָשׂוּ אוֹתָן כְּסָפֵק אוֹכֶל. מְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְשׁוֹרְפִין אוֹתָהּ בְּטוּמְאָה וְחַיָּבִין עָלֶיהָ חוֹמֶשׁ וְלוֹקִין עָלֶיהָ חוּץ לַחוֹמָה. עִירֵב בָּהּ נַעֲשָׂה חַמָּר גַּמָּל. תַּמָּן אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן כְּכָר שֶׁנִּיטְמָא בְּסָפֵק רְשׁוּת הַיָּחִיד וּמַגָּעוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים טָמֵא. וְהָכָא טָהוֹר שֶׁהֵן שְׁנֵי סְפֵיקוֹת.

תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי אֵין לָךְ מַר בְּקִישׁוּת אֶלָּא תּוֹכוֹ. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה מוֹסִיף עַל הַחִיצוֹן שֶׁלָּהּ וְתוֹרֵם. רִבִּי בִּנְיָמִן בַּר לֵוִי בָּעֵי דָּבָר שֶׁאֵיפְשַׁר לָךְ לַעֲמוֹד עָלָיו חֲכָמִים חֲלוּקִין עָלָיו אֶלָּא עַל עִיקַּר בְּדִיקָתָהּ חֲלוּקִין.

תָּרַם חָבִית וְנִמְצֵאת מְגוּלָּה. אֲבַטִּיחַ וְנִמְצָא נָקוּר תְּרוּמָה וַיְחֻזּוֹר וְיִתְרוֹם. רִבִּי יוּדָן בַּר פָּזִי רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי לֹא אָסְרוּ אֶלָּא נָקוּר הָא לְכַתְּחִילָּה אָסוּר לִתְרוֹם. רִבִּי יַעֲקֹב דְּרוֹמָיָיה בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי לֹא מִסְתַּבְּרָא בְּשֶׁרָאוּ אוֹתוֹ נוֹקֵר. אָמַר לֵיהּ יוֹדֵעַ הוּא אִם הִטִּיל בּוֹ אִירֶס. חֲבֵרַיָּא בָּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי מַה בֵּינָהּ לְטָמֵא אָמַר לוֹן טָמֵא בְּעֵינוֹ הוּא שֶׁגָּרְמָה טוּמְאָה. בְּרַם הָכָא עָפָר הוּא.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הַלָּכָה כִּדְבָרֵי רִבִּי. רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם דְּרִבִּי יוֹחָנָן דְּרִבִּי הִיא. רִבִּי בָּא בַּר כֹּהֵן בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי לֹא כֵן אָמַר רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי וַחֲבֵירָיו הַלָּכָה כְּרִבִּי. וְאָמַר רִבִּי יוֹנָה וַאֲפִילוּ רִבִּי אֶצֶל רִבִּי לָעְזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן. אָמַר לֵיהּ בְּגִין דְּתַנֵּי לָהּ רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּי רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם אֲבִיו וְאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי יוֹסֵי וַחֲבֵירָיו הַלָּכָה כְּרִבִּי יוֹסֵי מְחֲבֵירָיו דְּלֹא תִיסְבּוֹר לְמֵימַר אוּף הָכָא כֵּן לָכֵן צְרִיכָה מֵימַר הַלָּכָה כְּרִבִּי.

רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן הַלָּכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי שִׁמְעוֹן וְרִבִּי יוּדָה הַלָּכָה כְּרִבִּי יוּדָה. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי יְהוּדָה שֶׁהַלָּכָה כְּרִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי בָּא בַּר יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן הַלָּכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי שִׁמְעוֹן וְרִבִּי יוּדָה הַלָּכָה כְּרִבִּי יוּדָה. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי יְהוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן הַלָּכָה כְּרִבִּי יְהוּדָה. וּמִינָּהּ אַתְּ שְׁמַע רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן הַלָּכָה כְּרִבִּי יוּדָה.

כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה נוֹתֵן שְׁתֵּיהֶן לַכֹּהֵן וְהַכֹּהֵן נוֹתֵן לוֹ דְּמֵי אַחַת מֵהֶן. אֵי זוֹ מֵהֶן נוֹתֵן לוֹ. דְּמֵי גְדוֹלָה. דְּמֵי קְטַנָּה. מֵהֵהֵן דְּתַנִּינָן מְדַמְּעוֹת כִּקְטַנָּה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶן. הָדָא אָמְרָה דְּמֵי גְדוֹלָה נוֹתֵן לוֹ.

ב משנה: הַשּׁוּתָפִין שֶׁתָּרְמוּ זֶה אַחַר זֶה. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר תְּרוּמַת שְׁנֵיהֶן תְּרוּמָה וַחֲכָמִים אוֹמְרִים תְּרוּמַת הָרִאשׁוֹן תְּרוּמָה. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר אִם תָּרַם הָרִאשׁוֹן כְּשִׁיעוּר אֵין תְּרוּמַת הַשֵּׁינִי תְּרוּמָה וְאִם לֹא תָּרַם הָרִאשׁוֹן כְּשִׁיעוּר תְּרוּמַת הַשֵּׁינִי תְּרוּמָה. בְּמַה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁלֹּא דִבֵּר אֲבָל הִרְשָׁה אֶת בֶּן בֵּיתוֹ אוֹ אֶת עַבְדּוֹ אוֹ אֶת שִׁפְחָתוֹ לִתְרוֹם תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. בֵּיטֵל אִם עַד שֶׁלֹּא תָּרַם בֵּיטֵל אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. אִם מִשֶּׁתָּרַם בֵּיטֵל תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. הַפּוֹעֲלִין אֵין לָהֶן רְשׁוּת לִתְרוֹם חוּץ מִן הַדְּרוֹכוֹת שֶׁהֵן מְטַמְּאִין אֶת הַגַּת.

הלכה: מַה נָן קַיָימִין אִם בְּמַמְחִין אַף רִבִּי עֲקִיבָה מוֹדֵי וְאִם בְּשֶׁאֵינָן מַמְחִין אוּף רַבָּנָן מוֹדִיין. אֶלָּא כִּי נָן קַיָימִין בְּסָתָם. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר סְתָמָן אֵינָן מַמְחִין וְרַבָּנִין אָמְרִין סְתָמָן מַמְחִין.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה סְאָה שֶׁל רִאשׁוֹן חֶצְיָיהּ תְּרוּמָה טְבוּלָה לְמַעְשְׂרוֹת. סְאָה שֶׁל שֵׁינִי חֶצְיָיהּ תְּרוּמָה וְחֶצְיָיהּ טֵבֶל טְבוּלָה לַכֹּל לֹא צוּרְכָה דְּלֹא. חֲצִי סְאָה שֶׁל שֵׁינִי מַהוּ שֶׁתִּפְטוֹר חֲצִי סְאָה שֶׁל רִאשׁוֹן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא אֲרִיסְטוֹן אַיְיתֵי פֵּירִין וְשַׁיֵיר גַּו סַקָּא וְתָרַם. אָתָא עוּבְדָּא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי וְאָמַר חֲזָקָה עַל הַכֹּל תָּרַם.

מַה כְשִׁיעוּר תּוֹרָה אוֹ כְשִׁיעוּר חֲבֵירָיו. אִין תַּעֲבְדִינֵיהּ כְּשִׁיעוּר תּוֹרָה לֵית רִבִּי יוֹסֵי כְּרַבָּנִין. אִין תַּעֲבְדִינֵיהּ כְּשִׁיעוּר חֲבֵירָיו רִבִּי יוֹסֵי כְּרַבָּנִין.

וְלֵית הָדָא פְלִיגָא עַל דְּרֵישׁ לָקִישׁ. דְּרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר אֵין אָדָם מְבַטֵּל שְׁלִיחוּתוֹ בְּדָבָרִים. תִּיפְתָּר כְּגוֹן שֶׁאָמַר לוֹ לֵךְ וּקְבַע בַּצָּפוֹן וְהָלַךְ וְקָבַע בַּדָּרוֹם.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן הַדְּרוֹכוֹת מִכֵּיוָן שֶׁהֵילְכוּ בָּהֶן שְׁתֵּי וָעֶרֶב מְטַמִּין אֶת הַבּוֹר מִיַּד. וְהָתַנֵּי הַפּוֹעֲלִין שֶׁתָּרְמוּ אֶת הַבּוֹר אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה. וְאִם הָיָה הַבּוֹר קָטָן אוֹ שֶׁהָיוּ הַבַּעֲלִין אֲחֵרִים מְשַׁכְשְׁכִין בָּהֶן תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה מִפְּנֵי שֶׁאֲחֵרִים מְשַׁכְשְׁכִין בָּהֶן. הָא אִם אֵין אֲחֵרִים מְשַׁכְשְׁכִין בָּהֶן אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה. מַהוּ כְדוֹ כָּאן בְּיַיִן וְכָאן בְּשֶׁמֶן. וְלֹא הוּא יַיִן הוּא שֶׁמֶן. יַיִן טוּמְאָתוֹ מְצוּיָה. שֶׁמֶן אֵין טוּמְאָתוֹ מְצוּיָה.

תַּנֵּי מֵאֵימָתַי תּוֹרְמִין אֶת הָעֲנָבִים מִשֶּׁהֵילְכוּ בָּהֶן שְׁתֵּי וָעֶרֶב. מֵאֵימָתַי מְטַמִּין אוֹתָן בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים מִשֶּׁיּוֹצִיא אֶת הַשֵּׁינִי. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים מִשֶּׁיּוֹצִיא אֶת הָרִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הֲלָכָה כְּבֵית שַׁמַּאי וְהָרַבִּים נֶהֱגוּ כְּבֵית הִלֵּל. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן נִרְאִין דִּבְרֵי בֵית שַׁמַּאי בְּשָׁעַת מִקְדָּשׁ. וְדִבְרֵי בֵית הִלֵּל בַּזְּמַן הַזֶּה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא כְדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְדִבְרֵי זֶה אֶלָּא תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וּמְטַמִּין אֶת הַבּוֹר מִיַּד.

מֵאֵימָתַי תּוֹרְמִין אֶת הַזֵּיתִים. אִית תַּנֵּי תַּנֵּי מִשֶּׁיִּטָּחֲנוּ. וְאִית תַּנֵּי תַּנֵּי מִשֶּׁיִּטְעֲנוּ. נֵיחָא לְמָאן דְּמַר מִשֶּׁיִּטְעֲנוּ. לְמָאן דְּמַר מִשֶּׁיִּטָּחֲנוּ לֹא כֵן אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן הַדְּרוֹכוֹת מִכֵּיוָן שֶׁהֵילְכוּ בָּהֶן שְׁתֵּי וָעֶרֶב מְטַמִּין אֶת הַבּוֹר מִיַּד. אֶלָּא כָּאן בְּיַיִן וְכָאן בְּשֶׁמֶן. וְלֹא הוּא יַיִן הוּא שֶׁמֶן מַה בֵּין יַיִן מַה בֵּין שֶׁמֶן. יַיִן טוּמְאָתוֹ מְצוּיָה. שֶׁמֶן אֵין טוּמְאָתוֹ מְצוּיָה. אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר אַדָּא כָּאן וְכָאן הַטּוּמְאָה מְצוּיָה אֶלָּא שֶׁהַטּוּמְאָה מְצוּיָה בַּיַּיִן יוֹתֵר מִבַּשֶּׁמֶן.

תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר אִם רָצָה מֵבִיא זֵתִים וְנוֹתְנָן תַּחַת הַמָּמָל וְהוֹלֵךְ וּבָא עֲלֵיהֶן. אָמְרוּ לוֹ לֹא דוֹמִין זֵיתִים לָעֲנָבִים. עֲנָבִים דִּיהוֹת וְנוֹתְקוֹת אֶת הַיַּיִן זֵיתִין קָשִׁין וְאֵינָן נוֹתְקִין אֶת הַשֶּׁמֶן.

ג משנה: הָאוֹמֵר תְּרוּמַת הַכְּרִי הַזֶּה בְּתוֹכוֹ וּמַעֲשְׂרוֹתָיו בְּתוֹכוֹ וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר זֶה בְּתוֹכוֹ רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר קוֹרֵא שֵׁם. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים עַד שֶׁאוֹמֵר בְּצָפוֹנוֹ אוֹ בְדָרוֹמוֹ. רִבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָא אוֹמֵר הָאוֹמֵר תְּרוּמַת הַכְּרִי מִמֶּנּוּ עָלָיו קוֹרֵא שֵׁם. רִבִּי אֶלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר הָאוֹמֵר עִישּׂוּר מַעֲשֵׂר זֶה עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו קָרֵא שֵׁם. הַמַּקְדִּים תְּרוּמָה לַבִּיכּוּרִים. מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לַתְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי שֶׁנֶּאֱמַר מְלֵאָתְךָ וְדִמְעֲךָ לֹא תְאַחֵר. וּמְנַיִין שֶׁיְּקַדְּמוּ הַבִּיכּוּרִים לַתְּרוּמָה. זֶה קָרוּי תְּרוּמָה וְרֵאשִׁית וְזֶה קָרוּי תְּרוּמָה וְרֵאשִׁית. אֶלָּא יְקַדְּמוּ הַבִּיכּוּרִים שֶׁהֵן בִּיכּוּרִים לַכֹּל וּתְרוּמָה לָרִאשׁוֹן שֶׁהִיא רִאשׁוֹנָה וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רֵאשִׁית.

הלכה: רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אַתְיָיא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן כְּבֵית שַׁמַּאי דְּבֵית שַׁמַּאי אָמְרִין קְדֻשׁ מְדוּמָּעִין. כֵּן רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר קְדֻשׁ מְדוּמָּעִין.

עַד כְּדוֹן בְּאוֹמֵר בְּתוֹכוֹ אָמַר בּוֹ מָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁנִּטְחֲפָן זֶה מְחוּלָּל עַל הַמָּעוֹת הַלָּלוּ וְלֹא קָרָא לוֹ שֵׁם. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר קוֹרֵא לוֹ שֵׁם וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא עָשָׂה כְלוּם עַד שֶׁיֹּאמַר בְּצָפוֹנוֹ אוֹ בְדָרוֹמוֹ. הָדָא אָמְרָה הִיא תוֹכוֹ הִיא בּוֹ.

דִּבְרֵי חֲכָמִים. רִבִּי זְעִירָא בְשֵׁם רִבִּי אֶבּוּדְמָא דְחֵיפָה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְנִחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם. וַהֲרֵמוֹתֵכֶם. מַה מַחֲשָׁבָה בִּמְסוּיָים. אַף הַתּוֹרֵם בִּמְסוּיָים.

אָמַר תְּרוּמַת הַכְּרִי הַזֶּה וְזֶה בְּזֶה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מָקוֹם שֶׁנִּסְתַּיְּמָה תְּרוּמָתוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן שָׁם נִסְתַּיְּמָה תְּרוּמָתוֹ שֶׁל שֵׁינִי. רִבִּי יִצְחָק בַּר לָעְזָר בָּעֵי סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ הַכְּרִי וְאָמַר תְּרוּמַת הַכְּרִי הַזֶּה בְּתוֹכוֹ מָקוֹם שֶׁנָּפְלָה אוֹתָהּ סְאָה שָׁם נִסְתַּיְּמָה תְּרוּמָה שֶׁל כְּרִי.

אָמַר תְּרוּמַת הַכְּרִי הַזֶּה בְּצָפוֹנוֹ מֵחֶצְיוֹ וּלְצָפוֹן מִדָּמָּע דִּבְרֵי רִבִּי וְנָסַב פַּלְגָּא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים עוֹשֶׂה אוֹתָהּ כְּמִין כִּי חַד מִן אַרְבָּעָה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר נוֹטֵל תְּרוּמָתוֹ מִצָּפוֹן צָפוֹנוֹ חַד מִן תּוֹמַנְיָא.

תְּרוּמַת שְׁנֵי כְּרִיִּים כְּאַחַת מַהוּ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר קְדֻשׁ מְדוּמָּעִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר לֹא קְדֻשׁ מְדוּמָּעִין.

אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה בַּר שַׁמַּאי הָיוּ לָפָנָיו שְׁתֵּי סָאִין וּכְרִי אֶחָד וְאָמַר אֶחָד מִן הַסָּאוֹת הַלָּלוּ עֲשׂוּיָה תְרוּמָה עַל הַכְּרִי הַזֶּה קִידְּשָׁם וְאֵין יוֹדֵעַ אֵי זֶהוּ. הָיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי כְרִיִּים וּסְאָה אַחַת וְאָמַר הֲרֵי זֶה תְּרוּמָה עַל אֶחָד מִן הַכְּרִיִּים הַלָּלוּ נִיתְקָן וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶהוּ.

רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה מִן מַה שֶׁעָשׂוּבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה אַתָּה יוֹדֵעַ מַה שֶׁעָשָׂה עָשׂוּי. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בִּי רִבִּי חֲנִינָא אָמַר לוֹקֶה. אָמַר רִבִּי זְעִירָא מֵתִיבִין קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן וְשָׁתִיק. מַה עוֹבֵר לוֹקֶה אוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה. אָתָא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אֵינוֹ לוֹקֶה. מַה קָיֵים רִבִּי יוֹחָנָן מְלֹאָתְךָ וְדִמְעָתְךָ לֹא תְאַחֵר. פָּתַר לָהּ בְּבַעוּר.

אֵימָתַי הוּא עוֹבֵר. רִבִּי חִייָא בַּר בָּא אָמַר מִתְּחִילָּה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אָמַר בְּסוֹף. מַה נְפִיק מִבֵּינֵיהוֹן לְסִירוּף הַכְּרִי נְפַק מִבֵּינֵיהוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי חִייָה בַּר וָוא עוֹבֵר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אֵינוֹ עוֹבֵר.

רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא בְּעֵי מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁהִקְדִּימוֹ שִׁיבֶּלִין עוֹבֵר אוֹ אֵינוֹ עוֹבֵר אֶלָּא עַל סֵדֶר.

תַּנְיָין קוֹמֵי דְּרִבִּי אַבָּהוּ תְּרוּמָה אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת אֶת הַבִּיכּוּרִין. אָמַר לוֹן דְּאַבָּא פַּנַּימוֹן הֵיא. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי הֵיידָא דְּאַבָּא פַּנַּימוֹן. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא שְׁמָעִית אַבָּא תַּנֵּי בִּיכּוּרִים בִּימֵינוֹ וּתְרוּמָה בְּשִׁמְאלוֹ. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי עוֹבֵר אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי אֵינוֹ עוֹבֵר. מָאן דָּמַר עוֹבֵר רַבָּנִין. מָאן דָּמַר אֵינוֹ עוֹבֵר אַבָּא פַּנַּימוֹן.

ד משנה: הַמַּתְכִּוִּין לוֹמַר תְּרוּמָה וְאָמַר מַעֲשֵׂר וְאָמַר תְּרוּמָה. עוֹלָה וְאָמַר שְׁלָמִים וְאָמַר עוֹלָה. שֶׁאֵינִי נִכְנָס לַבַּיִת זֶה וְאָמַר לַזֶּה. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לַזֶּה וְאָמַר לָזֶה לֹא אָמַר כְּלוּם עַד שֶׁיְּהֵא פִּיו וְלִבּוֹ שָׁוִין.

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים הֶקְדֵּשׁ טָעוּת הֶקְדֵּשׁ. וְאָמַר רִבִּי יִרְמְיָה בָּא לוֹמַר חוּלִּין אָמַר עוֹלָה קֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּמִתְכַּוִּין לְהֶקְדֵּשׁ אֲנָן קַיָּימִין. אֶלָּא שֶׁטָּעָה מַחְמַת דָּבָר אַחֵר. וְהָדָא מַתְנִיתָא מַה הִיא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יִרְמְיָה בְּמַחְלוֹקֶת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי דִּבְרֵי הַכֹּל.

תַּנֵּי בְּשֻׁפָּתַיִם וְלֹא בַּלֵּב יָכוֹל שֶׁאֲנִי מוֹצִיא אֶת הַגּוֹמֵר בַּלֵּב. תַּלְמוּד לוֹמַר לְבַשֵּׁא. וּשְׁמוּאֵל אָמַר הַגּוֹמֵר בְּלִיבּוֹ אֵינוֹ חַייָב עַד שֶׁיּוֹצִיא בִּשְׁפָתָיו. וְהָתַנֵּי כֹּל נְדִיב לֵב זֶה הַגּוֹמֵר בַּלֵּב. אַתָּה אוֹמֵר זֶה הַגּוֹמֵר בַּלֵּב אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא הַמּוֹצִיא בִּשְׁפָתָיו. כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר מוֹצָא שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמוֹר הֲרֵי מוֹצִיא בִּשְׁפָתָיו אָמוּר. הָא מַה אֲנִי מְקַיֵּים כֹּל נְדִיב לֵב זֶה הַגּוֹמֵר בַּלֵּב. מַה דְּאָמַר שְׁמוּאֵל לְקָרְבָּן.

ה משנה: הַנָּכְרִי וְהַכּוּתִי תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹתָן מַעֲשֵׂר וְהֶקְדֵּישָׁן הֶקְדֵּשׁ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין לְנָכְרִי כֶּרֶם רָבָעִי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יֵשׁ לוֹ. תְּרוּמַת הַנָּכְרִי מְדַמַּעַת וְחַייָבִין עָלֶיהָ חוֹמֶשׁ. וְרִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

הלכה: הוֹצִיא לָהֶן תְּרוּמָה מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ נוֹהֲגִין בָּהּ בְּטֻבֵל וּבִתְרוּמָה גְּדוֹלָה דִּבְרֵי רִבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הֲרֵי זוֹ תְרוּמָה וַודַּאי. הוֹצִיא לָהֶן מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ נוֹהֲגִין בְּטֻבֵל וּבְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן דִּבְרֵי רִבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ אֶלָּא מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן בִּלְבַד. הוֹצִיא לָהֶן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ נוֹהֲגִין בָּהּ בְּטֻבֵל וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי דִּבְרֵי רִבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ אֶלָּא מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּלְבַד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן רִבִּי חָשַׁשׁ שֶׁמָּא הִפְרִישׁ מִמִּין עַל שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. וְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל חָשַׁשׁ שֶׁמָּא הִקְדִּים.

תְּרוּמַת הַנָּכְרִי מְדַמַּעַת וְחַייָבִין עָלֶיהָ חוֹמֶשׁ. רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר. אָמַר רִבִּי זְעִירָא אָמְרָהּ קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מַה פְלִיגִין בִּתְרוּמַת גּוֹרָנוֹ. אֲבָל גּוֹי שֶׁלָּקַח מִפֵּירוֹת יִשְׂרָאֵל אַף רִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדֶה אָמַר לֵיהּ רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הִיא מַחְלוֹקֶת. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר וְאַתְּ אָמַר הָכֵן. וְכִי קֳדָשִׁים אֵינָן תּוֹרָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר. וְתַנִּינָן תַּמָּן קֳדָשֵׁי גוֹיִם אֵין חַייָבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא הַשּׁוֹחֵט בַּחוּץ פָּטוּר דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מְחַייֵב. הֲווֹן בָּעֵיי מֵימַר מַה פְלִיגִין בְּחוֹמֶשׁ הָא בְדִימוּעַ לֹא. אַשְׁכַּח תַּנֵּי הִיא הָדָא הִיא הָדָא.

פרק ד

א משנה: הַמַּפְרִישׁ מִקְצָת תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת וּמוֹצִיא מִמֶּנּוּ תְרוּמָה עָלָיו אֲבָל לֹא לְמָקוֹם אַחֵר רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אַף מוֹצִיא הוּא לְמָקוֹם אַחֵר תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת.

הלכה: הַמַּפְרִישׁ מִקְצָת תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת כו׳. מָתְנִיתָן כְּשֶׁהִפְרִישׁ וּבְדַעְתּוֹ לְהַפְרִישׁ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא מַתְנִיתִין בִּסְתָם. אָמַר רִבִּי מָנָא קוֹמֵי רִבִּי יוּדָן מַה וּפְלִיג. אָמַר לֵיהּ סְתָמוֹ בְּשֶׁהִפְרִישׁ וּבְדַעְתּוֹ לְהַפְרִישׁ.

מַה בֵּין מוֹצִיא מִמֶּנּוּ עָלָיו מִמּוֹצִיא מִמֶּנּוּ עַל מָקוֹם אַחֵר. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מוֹצִיא מִמֶּנּוּ עָלָיו כָּל הַטֶּבֶל עָלָה בְיָדוֹ. וּבְשָׁעָה שֶׁהוּא מוֹצִיא מִמֶּנּוּ עַל מָקוֹם אַחֵר מִזֶּה וּמִזֶּה עָלָה בְיָדוֹ. וְקַשְׁיָא נָטַל לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ עָלָיו כָּל הַטֶּבֶל עָלָה בְיָדוֹ וְנִמְלַךְ לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ עַל מָקוֹם אַחֵר מִזֶּה וּמִזֶּה עָלָה בְיָדוֹ. נָטַל לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ עַל מָקוֹם אַחֵר מִזֶּה וּמִזֶּה עָלָה בְיָדוֹ וְנִמְלַךְ לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ עָלָיו כָּל הַטֶּבֶל עָלָה בְיָדוֹ. פִּיחֵת כָּל הַטֶּבֶל עָלָה בְיָדוֹ הוֹסִיף מִזֶּה וּמִזֶּה עָלָה בְיָדוֹ.

אַף בְּטוֹעֶה כֵּן. הָיָה סָבוּר שֶׁהוּא חַיָּיב שְׁתֵּי סְאִין וְאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אוֹתָהּ הַסְּאָה שֶׁהוּא מַפְרִישׁ עוֹשֶׂה אוֹתָהּ תְּרוּמָה עַל מָקוֹם אַחֵר. וְהָתַנִּינָן אֲבָל לֹא עַל מָקוֹם אַחֵר. תִּיפְתַּר בְּמַרְבֶּה בִּתְרוּמָה. נִיחָא בְּמַרְבֶּה בִּתְרוּמָה. וּבְמַעְשְׂרוֹת לֹא תַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מַעְשְׂרוֹת. אֶלָּא טַעֲמָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִכֵּיוָן דּוּ אָמַר כָּל הַשֵּׁבֶל עָלָה בְיָדוֹ מַה בֵּין מוֹצִיא מִמֶּנּוּ עָלָיו מַה בֵּין מוֹצִיא מִמֶּנּוּ עַל מָקוֹם אַחֵר.

מַיי כְּדוֹן בְּשֶׁנִּיתְקַן רוּבּוֹ שֶׁל כְּרִי. לֹא נִתְקַן רוּבּוֹ שֶׁל כְּרִי פְּלוּגְתָּא דְּחִזְקִיָּה וְרִבִּי יוֹחָנָן דְּאָמַר רֵישׁ לָקִישׁ בְּשֵׁם חִזְקִיָּה טֵבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֵין הַשֵּׁבֶל בָּטֵל בְּרוֹב. מִכֵּיוָן שֶׁנָּתַן דַּעְתּוֹ לְהַפְרִישׁ נִסְתַּיְּימָה כָּל חִיּשָׁה וְחִישָׁה בִּמְקוֹמָהּ. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר כְּהָדָא דְתַנֵּי רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. דְּתַנֵּי רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֵינוֹ מוֹצִיא לֹא עָלָיו וְלֹא עַל מָקוֹם אַחֵר. עַד כְּדוֹן לֹא נִיתְקַן רוּבּוֹ שֶׁל כְּרִי. נִתְקַן רוּבּוֹ שֶׁל כְּרִי. וְיֵיבָא כְּהָדָא הָיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי כְרִיִּין אֶחָד הִפְרִישׁ מִמֶּנּוּ מִקְצָת תְּרוּמָה וּמַעְשֵׂר וְאֶחָד הִפְרִישׁ מִמֶּנּוּ מִקְצָת תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר מָהוּ שֶׁיִּתְרוֹם מִזֶּה עַל זֶה. תַּלְמִידוֹי דְּרִבִּי חִייָה רוֹבָא שְׁאָלִין לְרִבִּי חִייָה רוֹבָא אָמַר לוֹן הַכְסֵיל חוֹבֵק אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה רֻבָּה אֵין תּוֹרְמִין וְלֹא מְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.

ב משנה: מִי שֶׁהָיוּ פֵּירוֹתָיו בִּמְגוֹרָה וְנָתַן סְאָה לְבֶן לֵוִי וּסְאָה לְעָנִי מַפְרִישׁ עוֹד שְׁמוֹנָה סְאִין וְאוֹכְלָן דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ מַפְרִישׁ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

הלכה: רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּפוֹעֵל שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין לְבַעַל הַבַּיִת.

פְּשִׁיטָא הָדָא מִילְתָא נִשְׁרְפוּ הַפֵּירוֹת הַתְּרוּמָה בְּטֵילָה. נִשְׁרְפָה הַתְּרוּמָה לִכְשֶׁיֵּאָכְלוּ הַפֵּירוֹת קָדְשָׁה הַתְּרוּמָה לְמַפְרֵעַ.

ג משנה: שִׁיעוּר תְּרוּמָה עַיִן יָפָה אֶחָד מֵאַרְבָּעִים. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אֶחָד מִשְּׁלֹשִׁים. וְהַבֵּינוֹנִית מֵחֲמִשִּׁים. וְהָרָעָה מִשִּׁשִּׁים. תָּרַם וְעָלָה בְיָדוֹ אֶחָד מִשִּׁשִּׁים תְּרוּמָה וְאֵינוֹ צָרִיךְ לִתְרוֹם חֲזַר וְהוֹסִיף חֲיָיב בְּמַעְשְׂרוֹת. עָלָה בְיָדוֹ מִשִּׁשִּׁים וְאֶחָד תְּרוּמָה וְיַחֲזוֹר וְיִתְרוֹם כְּמוֹת שֶׁהוּא לָמוּד בְּמִידָּה בְּמִשְׁקָל וּבְמִנְיָן. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף לֹא מִן הַמּוּקָּף.

הלכה: כְּתִיב שִׁשִּׁית הָאֵיפָה מֵחוֹמֶר הַחִיטִּים וְשִׁשִּׁיתֶם אֶת הָאֵיפָה מֵחוֹמֶר הַשְּׂעוֹרִים. יָכוֹל תּוֹרֵם בַּחִטִּים אֶחָד מִשְּׁלֹשִׁים וּבַשְּׂעוֹרִים אֶחָד מִשִּׁשִּׁים. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכָל תְּרוּמַת כֹּל שֶׁיִּהוּ כָּל תְּרוּמוֹת שָׁוּוֹת. שְׁמוּאֵל אָמַר תֵּן שִׁשִּׁית עַל שִׁשִּׁיתֶם וְנִמְצָא תּוֹרֵם אֶחָד מֵאַרְבָּעִים. בֵּינוֹנִית אֶחָד מֵחֲמִשִּׁים. אָמַר רִבִּי לֵוִי כְּתִיב וּמִמַּחֲצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּקַּח אֶחָד אֶחוּז מִן הַחֲמִשִּׁים. כָּל שֶׁאַתָּה אוֹחֵז מִמָּקוֹם אֶחָד הֲרֵי הוּא כְּזֶה. וְהָרָעָה אֶחָד מִשִּׁשִּׁים דִּכְתִיב וְשִׁשִּׁיתֶם הָאֵיפָה מֵחוֹמֶר הַשְּׂעוֹרִים.

בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים מִשְּׁלֹשִׁים. וְשִׁשִּׁית הָאֵיפָה מֵחוֹמֶר הַשְּׂעוֹרִים. בֵּינוֹנִית מֵאַרְבָּעִים מִן הָדָא דְרִבִּי לֵוִי דְּאָמַר רִבִּי לֵוִי בַּר חִינָא כָּל הַמּוֹצִיא מַעְשְׂרוֹתָיו כִּתְיקָנָן אֵינוֹ מַפְסִיד כְּלוּם. מַה טַּעֲמָא וַעֲשִׂירִית הַחוֹמֶר יִהְיֶה הָאֵיפָה מִן הַחוֹמֶר יִהְיֶה מַתְכּוּנְתּוֹ. לֹא צוֹרְכָה דְּלֹא כְּמָה דָּנָן אָמְרִין תָּרַם וְעָלָה בְיָדוֹ אֶחָד מֵחֲמִשִּׁים תְּרוּמָה וְאֵינוֹ צָרִיךְ לִתְרוֹם כֵּן בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים תָּרַם וְעָלָה בְיָדוֹ אֶחָד מֵחֲמִשִּׁים תְּרוּמָה וְאֵינוֹ צָרִיךְ לִתְרוֹם.

אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בַּר אִיסִי לֹא תַנֵּי בַּר קַפָּרָא אֶלָּא תָּרַם וְעָלָה בְיָדוֹ מֵחֲמִשִּׁים וְעַד שִׁשִּׁים תְּרוּמָה וְאֵינוֹ צָרִיךְ לִתְרוֹם.

רִבִּי אִיסִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן בְּמִתְכַּוֵּין לִפְטוֹר אֶת כֵּירָיו. אֲבָל אִם אֵינוֹ מִתְכַּוֵּין לִפְטוֹר אֶת כֵּירָיו אֲפִילוּ אַחַת עַל אַחַת.

כַּהֲנָא אָמַר כְּמוֹת שֶׁהוּא לָמוּד. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֲפִילוּ אַחַת עַל אַחַת. וְהָתַנִּינָן כְּמוֹת שֶׁהוּא לָמוּד. שֶׁלֹּא לִפְחוֹת. אָמַר רִבִּי לָעְזָר כְּמוֹת שֶׁהוּא לָמוּד בְּמִידָּה אִם נִתְכַּוֵּון לְהוֹסִיף אֲפִילוּ בְּמִידָּה.

רִבִּי יוֹנָה אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן תּוֹסֶפֶת תְּרוּמָה מַה הִיא. אָמַר לֵיהּ מִשּׁוּם יָחִיד אֲנִי שׁוֹנֶה אוֹתָהּ. מַה לְחִיּוּב. מִזֶּה לִפְטוֹר. אֵין תֵּימַר לְחִיּוּב נִיחָא. אֵין תֵּימַר לִפְטוֹר וּמַה אִין רִבִּי יוּדָה דְּאִית לֵיהּ שֶׁלֹּא מִן הַמּוּקָּף פָּטִיר. רַבָּנִין דְּלִית לְהוֹן שֶׁלֹּא מִן הַמּוּקָּף לֹא כָּל שֶׁכֵּן. אָתָא רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי אִיסִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ תּוֹסֶפֶת תְּרוּמָה חַייֶבֶת בְּמַעְשְׂרוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הַמִּשְׁנָה אָמְרָה כֵן. אָמַר רִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי אִיסִּי הֵיידָא מַתְנִיתָא וְלָא אֲגִיבִיהּ. אָמַר לֵיהּ דִּידִילְמָא הָדָא דְתַנִּינָן תָּרַם וְעָלָה בְיָדוֹ מִשִּׁשִּׁים וְאֶחָד תְּרוּמָה אֵינוֹ צָרִיךְ לִתְרוֹם. וְלֹא תַנֵּי עֲלֵיהּ חֲזַר וְהוֹסִיף חַייָב בְּמַעְשְׂרוֹת.

עַד כַּמָּה אָדָם פּוֹטֵר טִיבְלוֹ דִּבֵּר תּוֹרָה. הוֹרָה רִבִּי יוֹנָתָן אֶחָד מֵאֶלֶף. אָמַר רִבִּי מָנָא לֵית כָּאן שִׁיעוּרָא דִּכְתִיב רֵאשִׁית דְּגָנְךָ תִּירוֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶיךָ וַאֲפִילוּ כָּל שֶׁהוּא.

ד משנה: הָאוֹמֵר לִשְׁלוּחוֹ צֵא וּתְרוֹם תּוֹרֵם כְּדַעְתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת וְאִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ דַּעְתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת תּוֹרֵם כְּבֵינוֹנִית אֶחָד מֵחֲמִשִּׁים. פָּחַת עֲשָׂרָה אוֹ הוֹסִיף עֲשָׂרָה תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה אִם נִתְכַּוֵּון לְהוֹסִיף אֲפִילוּ אֶחָד אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. הַמַּרְבֶּה בִּתְרוּמָה רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר אֶחָד מֵעֲשָׂרָה כִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר יוֹתֵר מִיכֵּן יַעֲשֶׂנָּה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר אֲבָל לֹא לְמָקוֹם אַחֵר. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר מֻחֲזָה חוּלִין וּמֻחֲזָה תְּרוּמָה. רִבִּי טַרְפוֹן וְרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמְרִים עַד שֶׁיְּשַׁייֵר שָׁם חוּלִין.

הלכה: עַד כְּדוֹן כְּשֶׁאָמַר לוֹ צֵא וּתְרוֹם לְדַעְתִּי. הָיָה יוֹדֵעַ דַּעְתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת וְלֹא אָמַר לוֹ צֵא וּתְרוֹם לְדַעְתִּי. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ דַּעְתּוֹ שֶׁל

בַּעַל הַבַּיִת. מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ הָא יוֹדֵעַ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא אָמַר לוֹ כְּמִי שֶׁאָמַר לוֹ.

אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא הַפּוֹחֵת אֶחָד מֵעֲשָׂרָה תְּרוּמָה וְהַמּוֹסִיף אֶחָד מֵעֲשָׂרָה תְּרוּמָה. אֲבָל לֹא לְחוּלִין שֶׁאֵין הַפְּחָת וְהַתּוֹסֶפֶת שָׁוִין. הֵיךְ עֲבִידָא. הֲוָה יְלִיף תְּרִים חַד מִן חַמְשִׁין כַּד הוּא תְּרִים חַד מִן אַרְבָּעִין מַפְסִיד לֵיהּ שִׁיתָּא רוֹבְעִין. כַּד הוּא תְּרִים חַד מִן שִׁיתִּין מִתְגַּר לֵיהּ אַרְבָּעָה רוֹבְעִין.

הָכָא אַתְּ מַר תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. וָכָא אַתְּ אָמַר אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הִלֵּל כָּאן בְּמִתְכַּוֵּין לִפְחוֹת כָּאן בְּמִתְכַּוֵּין לְהוֹסִיף.

רִבִּי חַגַּיי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. תַּנִּינָן תַּמָּן אָמַר לוֹ תֵּן לָהֶן חֲתִיכָה חֲתִיכָה וְהוּא אָמַר טְלוֹ שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם. וְהֵן נָטְלוּ שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ כּוּלָּן מָעֲלוּ. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר לֵיהּ תַּמָּן מֵחֲתִיכָה הָרִאשׁוֹנָה נִסְתַּיְּימָה שְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. בְּרַם הָכָא עַל כָּל חִיטָּה וְחִיטָּה נִסְתַּיְּימָה שְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. מַה נָפַק מִבֵּינֵיהוֹן הָיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי כְּרֵיִים אֶחָד נִתְקַן לְדַעְתּוֹ וְאֶחָד נִתְקַן שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ.

רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אַתְיָא דְּרִבִּי לְיֵעְזָר כְּבֵית שַׁמַּאי כְּמָה דְּבֵית שַׁמַּאי אָמְרִין קִדְּשׁוּ מְדוּמָּעִין. כֵּן רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר קִדְּשׁוּ מְדוּמָּעִין.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן נִיחָא. אֶחָד מֵעֲשָׂרָה שֶׁבּוֹ קָדַשׁ לְשֵׁם תְּרוּמָה וְהַשְׁאָר אֶחָד מֵעֲשָׂרָה תְּרוּמָה וְהַשְׁאָר טֵבֶל טָבוּל לְמַעְשְׂרוֹת. לְפוּם כֵּן צָרִיךְ מֵימַר יוֹתֵר מִיכֵּן יַעֲשֶׂנָּה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל מָקוֹם אַחֵר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּחִזְקִיָּה קַשְׁיָא. אֶחָד מֵעֲשָׂרָה שֶׁבּוֹ קָדַשׁ לְשֵׁם תְּרוּמָה וְהַשְׁאָר אֶחָד מֵעֲשָׂרָה תְּרוּמָה וְהַשְׁאָר טֵבֶל טָבוּל לַכֹּל. וְתַנִּינָן יוֹתֵר מִיכֵּן יַעֲשֶׂנָּה כִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר יַעֲשֶׂנָּה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל מָקוֹם אַחֵר. סָבַר חִזְקִיָּה כְּהָדָא דְּתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה דְּתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה יוֹתֵר מִיכֵּן יַעֲשֶׂנָּה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל מָקוֹם אַחֵר.

מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל רֵאשִׁית דְּגָנְךָ דַּייוֹ לְרֵאשִׁית שֶׁיְּהֵא כְּדָגָן. מְנַיִין שֶׁלֹּא עָשָׂה כְּלוּם עַד שֶׁיְּשַׁייֵר מִקְצָת. תַּלְמוּד לוֹמַר מֵרֵאשִׁית וְלֹא כָל רֵאשִׁית.

ה משנה: בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים מְשַׁעֲרִין אֶת הַכַּלְכָּלָה בְּבִיכּוּרוֹת וּבִסְיָפוֹת וּבְאֶמְצַע הַקַּיִץ. הַמּוֹנֶה מְשׁוּבָּח וְהַמּוּדָד מְשׁוּבָּח הִימֶּינּוּ וְהַשּׁוֹקֵל מְשׁוּבָּח מִשְׁלָשְׁתָּן.

הלכה: מִמִּי שֶׁהוּא מְשׁוּבָּח. אָמַר רִבִּי חוּנָה מְשׁוּבָּח מִן הַתּוֹרֶם מִן הָעוֹמֵד. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הִלֵּל מַתְנִיתִין אָמְרָה כֵן וְהַשּׁוֹקֵל מְשׁוּבָּח מִשְׁלָשְׁתָּן. אָמַר רִבִּי חִינְנָא תִּפְתָּר בִּשְׁלָשְׁתָּן וְלֵית אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם.

ו משנה: רִבִּי לְיֵעְזָר אוֹמֵר תְּרוּמָה עוֹלָה בְּאֶחָד וּמֵאָה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר בְּמֵאָה וְעוֹד. וְעוֹד זֶה אֵין לוֹ שִׁיעוּר. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן מְשׁוּלָּם אוֹמֵר וְעוֹד קַב לְמֵאָה סְאָה שְׁתוּת לְמְדַמֵּעַ.

הלכה: מְנַיִין שֶׁאֵין עוֹלִין. אָמַר רִבִּי יוֹנָה כְּתִיב מִכָּל חֶלְבּוֹ אֶת מְקֻדָּשׁוֹ מִמֶּנּוּ. דָּבָר שֶׁאַתְּ מֵרִים מִמֶּנּוּ שֶׁאִם יִפּוֹל לְתוֹכוֹ מְקֻדָּשׁוֹ. וְכַמָּה הוּא אֶחָד מִמֵּאָה. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מוֹסִיף סְאָה וּמַעֲלֶה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר מוֹסִיף כָּל שֶׁהוּא וּמַעֲלֶה. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן הַמְשׁוּלָּם אוֹמֵר וְעוֹד קַב לְמֵאָה סְאָה שְׁתוּת לְמְדוּמָּע. וַהֲלָכָה כִּדְבָרָיו.

ז משנה: רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר תְּאֵינִים שְׁחוֹרוֹת מַעֲלוֹת אֶת הַלְּבָנוֹת וְהַלְּבָנוֹת מַעֲלוֹת אֶת הַשְּׁחוֹרוֹת. עִיגּוּלֵי דְּבֵילָה הַגְּדוֹלִים מַעֲלִין אֶת הַקְּטַנִּים וְהַקְּטַנִּים מַעֲלִין אֶת הַגְּדוֹלִים. הָעִיגּוּלִין מַעֲלִין אֶת הַמַּלְבֵּנִים וְהַמַּלְבֵּנִים מַעֲלִין אֶת הָעִיגּוּלִין וְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר. וְרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר בְּיָדוּעַ מַה נָפְלָה אֵין מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ. וּכְשֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ מַה נָפְלָה מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ. כֵּיצַד חֲמִשִּׁים תְּאֵינִים שְׁחוֹרוֹת וַחֲמִשִּׁים לְבָנוֹת נָפְלָה שְׁחוֹרָה שְׁחוֹרוֹת אֲסוּרוֹת וּלְבָנוֹת מוּתָּרוֹת. נָפְלָה לְבָנָה הַלְּבָנוֹת אֲסוּרוֹת וְהַשְּׁחוֹרוֹת מוּתָּרוֹת. וּכְשֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ מַה נָפְלָה מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ. וּבְזוֹ רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מַחְמִיר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מֵיקֵל. וְכֵן רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מֵיקֵל וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַחְמִיר בְּדוֹרֶס לִיטְרָא קְצִיעוֹת עַל פִּי הַכַּד וְאֵין יָדוּעַ אִי זוֹ הִיא רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר רוֹאִין אוֹתָן כְּאִילּוּ הֵן פְּרוּדוֹת וְהַתַּחְתּוֹנוֹת מַעֲלוֹת אֶת הָעֶלְיוֹנוֹת. וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא תַעֲלֶה עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם מֵאָה כַּדִּים.

הלכה: רִבִּי אִיסִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן טַעֲמָא דְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר תְּאֵינִים שְׁחוֹרוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ הַלְּבָנוֹת אוֹכֶל אֶת הַלְּבָנוֹת.

וְהַלְּבָנוֹת מַעֲלוֹת אֶת הַשְּׁחוֹרוֹת. אָמַר רִבִּי לָעְזָר כָּךְ הָיָה רִבִּי לִיעֶזֶר מֵשִׁיב אֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְהַלְּבָנוֹת מַעֲלוֹת אֶת הַשְּׁחוֹרוֹת מִילְּתֵיהּ אָמַר בְּיָדוּעַ מַה נָפְלוּ מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ. כַּהֲנָא אָמַר אֵין מַעֲלוֹת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּכַהֲנָא מַה בֵּין רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְרִבִּי עֲקִיבָה בְּשֶׁיָּדַע וְשָׁכַח. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַעֲלָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה אֵינוֹ מַעֲלָה. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וְהִיא שֶׁנָּפְלָה שְׁחוֹרָה אַחַת לְתוֹךְ שְׁתֵּים לְבָנוֹת כְּדֵי שֶׁתִּיבָּטֵל בְּרוֹב. רִבִּי זְעִירָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא לֹא מִסְתַּבְּרָא בְּתוֹךְ שֶׁלֹּשׁ שֶׁאִם תֹּאבַד אַחַת מֵהֶן יִהְיוּ שָׁם שְׁתַּיִם. אָמַר לֵיהּ וְאוֹף אֲנָא סָבַר כֵּן.

בַּר פְּדָיָה אָמַר טוֹחֵן וּמַתִּיר. וְאַף עַל גַּב דְּבַר פְּדָיָה אָמַר אֵין בְּלִילָה אֶלָּא לְיַיִן וּלְשֶׁמֶן בִּלְבַד. מוֹדֶה הוּא הָכָא שֶׁהֵן נִבְלָלוֹת.

מִילְּתְהוֹן דְּרַבָּנִין פְּלִיגָא. כַּהֲנָא שָׁאַל לִשְׁמוּאֵל לֹא מִסְתַּבְּרָא הֲדֵין מְדוּמָּע דְּתַנִּינָן הָכָא שֶׁרוּבָּהּ תְּרוּמָה. אָמַר לֵיהּ וַאֲנָא סָבַר כֵּן אֶלָּא תִּסְלֵק לְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל אַתְּ שְׁאֵיל לָהּ. כַּד סְלַק שְׁמַע הָדָא דָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וַאֲפִילּוּ סְאָה שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ תִּשְׁעִים וְתִשַּׁע חוּלִין. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ כָּךְ מֵשִׁיב רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן

לָקִישׁ אֶת רַבִּי יוֹחָנָן וְאוֹתָהּ סְאָה הִיא פּוֹטֶרֶת אֶת הַכֹּל. וְכִי עִיגּוּל בְּעִיגּוּלִין דָּבָר בָּרִיא שֶׁתְּרוּמָה עָלְתָה בְיָדוֹ וְאַתְּ אָמַר קַל הוּא וְאַף הָכָא קַל הוּא. וִיתִיבִינֵיהּ שַׁנְיָיא בְּעִיגּוּלִין שֶׁכְּבָר בָּטְלוּ. רַבִּי יוֹנָה וְרַבִּי יוֹסֵי תְּרֵיהוֹן בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא אֲפִילּוּ חִישִׁין טוֹחֵן וּמַתִּיר.

הָיוּ לְפָנָיו עֶשְׂרִים תְּאֵינִים וְנָפְלָה אַחַת לְתוֹכָן וְאָבְדָה אַחַת מֵהֶן. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר סְפֵיקוֹ בָּטֵל בְּרוֹב. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר כּוּלָּן נַעֲשׂוּ הוֹכִיחַ. מוֹדֵי רַבִּי יוֹחָנָן שֶׁאִם תָּרַם מֵהֶן עַל מָקוֹם אַחֵר אוֹ שֶׁרִיבָּה מִמָּקוֹם אַחֵר עֲלֵיהֶן שֶׁסְּפֵיקָן בָּטֵל בְּרוֹב.

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם רַבִּי הוֹשַׁעְיָה הָיוּ לְפָנָיו מֵאָה וַחֲמִשִּׁים חָבִיּוֹת וְנִתְפַּתְּחוּ. מֵאָה מוּתָּרוֹת וַחֲמִשִּׁים אֲסוּרוֹת וְהַשְּׁאָר לְכְשֶׁיִּתְפַּתְּחוּ מוּתָּרוֹת. אָמַר רַבִּי זְעִירָא לֹא אָמַר אֶלָּא לְכְשֶׁיִּתְפַּתְּחוּ הָא לְכַתְּחִילָּה אָסוּר.

רַבִּי זְעִירָא בְשֵׁם רַבִּי פְּדָיָה תְּרוּמָה אוֹסֶרֶת בְּוַודַּאי בְּמֵאָה וּסְפֵיקָהּ בַּחֲמִשִּׁים. הָא שִׁשִּׁים לֹא שִׁבְעִים לֹא עַד חֲמִשִּׁים צְרִיכָה רוֹב מִיכָּן וָאֵילַךְ אֵינָהּ צְרִיכָה רוֹב.

אָמַר רַבִּי חוּנָא כֵּינִי מַתְנִיתָא עִיגּוּלֵי דְבֵילָה הַגְּדוֹלִים מַעֲלִין אֶת הַקְּטַנִּים בְּמִשְׁקָל וּקְטַנִּים מַעֲלִין אֶת הַגְּדוֹלִים בְּמִינְיָן.

הָכָא רַבִּי לְעֶזֶר מַחְמִיר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מֵיקֵל. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן תַּנָּאִין אִינּוּן. נִמְצַאת אוֹמֵר בְּיָדוּעַ לֹא תַעֲלֶה. שֶׁאֵינוֹ בְּיָדוּעַ תַּעֲלֶה דִּבְרֵי רַבִּי לְעֶזֶר. רַבִּי יוֹשֻׁעַ אוֹמֵר בֵּין בְּיָדוּעַ בֵּין בְּשֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ תַּעֲלֶה דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בֵּין בְּיָדוּעַ בֵּין בְּשֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ לֹא תַעֲלֶה דִּבְרֵי רַבִּי לְעֶזֶר. רַבִּי יוֹשֻׁעַ אוֹמֵר בֵּין בְּיָדוּעַ בֵּין בְּשֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ תַּעֲלֶה. רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר בְּיָדוּעַ לֹא תַעֲלֶה בְּשֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ תַּעֲלֶה.

לִיטְרָא קְצִיעוֹת שֶׁדְּרָסָהּ עַל פִּי חָבִית וְאֵין יָדוּעַ הֵיכָן דְּרָסָהּ. עַל פִּי כַוָּורֶת וְאֵין יָדוּעַ אֵיכָן דְּרָסָהּ. רַבִּי לְעֶזֶר אוֹמֵר אִם יֵשׁ שָׁם מֵאָה לִיטְרִין יַעֲלֶה וְאִם לָאו לֹא תַעֲלֶה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר אִם יֵשׁ שָׁם מֵאָה פּוּמִין תַּעֲלֶה. וְאִם לָאו הַפּוּמִין אֲסוּרִין וְהַשּׁוּלַיִים מוּתָּרִין דִּבְרֵי רַבִּי יוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אָמַר רַבִּי לְעֶזֶר אוֹמֵר אִם יֵשׁ שָׁם מֵאָה פּוּמִין תַּעֲלֶה וְאִם לָאו הַפּוּמִין אֲסוּרִין וְהַשּׁוּלַיִים מוּתָּרִין. רַבִּי יוֹשֻׁעַ אָמַר אֲפִילּוּ יֵשׁ שָׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת פּוּמִין לֹא תַעֲלֶה. הָדָא אָמְרָה פּוּמִין עָשׂוּ אוֹתָן כְּדָבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִימָּנוֹת. הָדָא מְסַיְיעָא לְרַבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר תַּנָּיִין אִינּוּן. הָדָא מְסַיְיעָא לְמָאן דְּאָמַר דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר כָּל הַדְּבָרִים מְקַדְּשִׁין. הָדָא מְסַיְיעָא לְמָאן דְּאָמַר תַּנָּיִין אִינּוּן. הָדָא אָמְרָה דְּלַעַת אֲפִילּוּ אֶחָד מִמֵּאָה בָּהּ אוֹסֵר.

דְּרָסָהּ וְאֵין יָדוּעַ אֵיכָן דְּרָסָהּ דִּבְרֵי הַכֹּל תַּעֲלֶה. אָמַר רַבִּי אָבִין וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא בְכָל אַחַת שְׁנֵי לִיטְרִין וְכָל שֶׁהוּא כְּדֵי שֶׁתִּיבָּטֵל בְּרוֹב.

ח משנה: סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה עַל פִּי מְגוֹרָה וּקְפָאָהּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם יֵשׁ בְּקֻפּוּי מֵאָה סְאָה תַּעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאָה וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא תַעֲלֶה. סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה עַל פִּי מְגוֹרָה יַיקִיפֶּנָּהּ וְאִם כֵּן לָמָּה אָמְרוּ תְּרוּמָה עוֹלָה בְּאֶחָד וּמֵאָה בְּשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם בְּלוּלוֹת הֵן אִם לָאַיִן נָפְלָה. שְׁתֵּי קוּפּוֹת שְׁתֵּי מְגוֹרוֹת שֶׁנָּפְלָה סְאָה תְרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זֶה מֵהֶן נָפְלָה מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אֲפִילּוּ הֵן בִּשְׁתֵּי עֲיָירוֹת מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי מַעֲשֶׂה בָּא לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה בַּחֲמִשִּׁים אֲגוּדוֹת שֶׁל יֶרֶק שֶׁנָּפְלָה אַחַת לְתוֹכָן חֶצְיָיהּ תְּרוּמָה וְאָמַרְתִּי לְפָנָיו תַּעֲלֶה לֹא שֶׁהַתְּרוּמָה עוֹלָה בַּחֲמִשִּׁים וְאֶחָד אֶלָּא שֶׁהָיוּ שָׁם מֵאָה וּשְׁנֵי חֲצָיִים.

הלכה: מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. תַּמָּן הוּא אָמַר הַתַּחְתּוֹנוֹת מַעֲלוֹת אֶת הָעֶלְיוֹנוֹת הָכָא הוּא אָמַר אִם יֵשׁ בְּקֻפּוּי הָא אַרְעִיָּתָא לֹא. רַבִּי יִרְמְיָה רַבִּי חִייָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם כַּהֲנָא דִּבְרֵי רַבִּי לְעֶזֶר עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּמַרְבֶּה מִזִּיד. רַבִּי אִילָא רַבִּי אִסִּי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי רַבִּי לְעֶזֶר עָשׂוּ אוֹתָהּ כִּסְאָה עוֹלָה מִתּוֹךְ מֵאָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי אִסִּי מוּתָּר לְרַבּוֹת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּכַהֲנָא אָסוּר לְרַבּוֹת. קָפָה וְחָזַר וְקָפָה עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי אִיסִּי מוּתָּר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּכַהֲנָא אָסוּר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי אִיסִּי אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שִׁייֵר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּכַהֲנָא וְהוּא שֶׁשִּׁייֵר.

שְׁתֵּי קוּפּוֹת בְּשְׁתֵּי עֲלִיּוֹת וּשְׁתֵּי מְגוֹרוֹת בַּעֲלִיָּה אַחַת. אֲבָל שְׁתֵּי מְגוֹרוֹת בְּשְׁתֵּי עֲלִיּוֹת לֹא בְדָא. מַה בֵּין קוּפּוֹת לִמְגוֹרוֹת. קוּפּוֹת דַּרְכָּן לְהִתְפַּנּוֹת. מְגוֹרוֹת אֵין דַּרְכָּן לְהִתְפַּנּוֹת.

רַבִּי זְעִירָא רַבִּי חִייָה בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי קוּפּוֹת בְּזוֹ חֲמִשִּׁים סְאָה וּבְזוֹ חֲמִשִּׁים סְאָה וְנָפְלָה סְאָה תְרוּמָה בְּתוֹךְ אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן נָפְלָה רָצָה לְהַעֲלוֹת מִזּוֹ מַעֲלָה מֻחֱצָה מִזּוֹ וּמֻחֱצָה מִזּוֹ מַעֲלָה. וְכֵן שְׁנֵי מִקְווֹת בְּזוֹ עֶשְׂרִים סְאָה וּבְזֶה עֶשְׂרִים סְאָה וְנָפְלוּ שְׁלֹשֶׁת לוֹגִין מַיִם שְׁאוּבִין לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זֶה מֵהֶן נָפְלוּ רָצָה לְהוֹצִיא קוֹוֵיהּ פְּסוּלָה מִזֶּה מוֹצִיא מֻחֱצָה מִזֶּה וּמֻחֱצָה מִזֶּה מוֹצִיא מַעֲלָה.

רַבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם בַּר פְּדָיָה הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי קוּפּוֹת בְּזוֹ חֲמִשִּׁים סְאָה וּבְזוֹ חֲמִשִּׁים סְאָה וְנָפְלָה סְאָה תְרוּמָה בְּתוֹךְ אַחַת מֵהֶן וְיָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן נָפְלָה וְאַחַר כָּךְ נָפְלָה בִּשְׁנַיִיהּ וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן נָפְלָה אָמַר לַמָּקוֹם שֶׁנָּפְלָה הָרִאשׁוֹנָה שָׁם נָפְלָה שְׁנַיִיהּ. לָמָּה שֶׁתּוֹלִין קַלְקָלָה בִּמְקוֹלְקָל. רִיבָּה עַל הַיְּדוּעָה וּבְטָלָהּ שׁוֹגֵג מַעֲלָה וּמַתִּיר וְהַשְּׁנַיִיהּ חָזְרָה לְהוֹכִיחָהּ. נִמְצְאוּ שְׁתֵּי סְאִין עוֹלוֹת מִן מֵאָה וַחֲמִשִּׁים סְאָה. שְׁתֵּי קוּפּוֹת בְּזוֹ חֲמִשִּׁים סְאָה וּבְזוֹ חֲמִשִּׁים סְאָה וְנָפְלָה סְאָה תְרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זֶה מֵהֶן נָפְלָה וְאַחַר כָּךְ נָפְלָה שְׁנַיִיהּ וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן נָפְלָה אֵין אוֹמֵר לַמָּקוֹם שֶׁנָּפְלָה הַשְּׁנַיִיהּ שָׁם נָפְלָה הָרִאשׁוֹנָה. רִיבָּה עַל אַחַת מֵהֶן וּבְטָלָהּ שׁוֹגֵג מַעֲלָה וּמַתִּיר וְהַשְּׁנַיִיהּ אֲסוּרָה עַד שֶׁיְּרַבֶּה לָהּ שׁוֹגֵג.

אָמַר מַה שֶּׁלְּמַטָּן תְּרוּמָה מַה שֶּׁלְּמַעְלָן חוּלִין מַה שֶּׁלְּמַטָּן חוּלִין וּמַה שֶּׁלְּמַעְלָן תְּרוּמָה. לְרַעְתּוֹ הַדָּבָר תָּלוּי. וְאוֹף בְּמִקְוֶה כֵּן. אָמַר מַה שֶּׁלְּמַטָּן קִיווֹיהּ

כְּשֵׁירָה. מַה שֶּׁלְּמַעְלָן קִיְּיסֵהּ פְּסוּלָה. מַה שֶּׁלְּמַטָּן קִיְּיסֵהּ פְּסוּלָה וּמַה שֶּׁלְּמַעְלָן קִיְּיסֵהּ כְּשֵׁירָה לְדַעְתּוֹ הַדָּבָר תָּלוּי.

אַתְּ אָמַר קוּפּוֹת מַעֲלוֹת וּמְגוֹרוֹת אֵינָן מַעֲלוֹת. הֵיךְ עֲבִידָא שְׁתֵּי מְגוֹרוֹת בִּשְׁתֵּי עֲלִיּוֹת וְנָפְלָה סְאָה תְּרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת. רִיבָּה עַל אַחַת מֵהֶן וּבְטָלָהּ שׁוֹגֵג מַעֲלָה וּמֵתִיר וְהַשְּׁנָיָיה לִכְשֶׁיִּרְבֶּה לָהּ שׁוֹגֵג הִיא מוּתֶּרֶת וְאֵינָהּ צְרִיכָה עֲלָיָיה שֶׁכְּבָר עָלְתָה תְּרוּמָה.

תַּנֵּי בָּלוּל מַעֲלָה וּשְׁאֵינוֹ בָלוּל אֵינוֹ מַעֲלָה. וְהָא תַּנִּינָן אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַעֲשֶׂה בָּא לִפְנֵי רִבִּי עֲקִיבָה בַּחֲמִשִּׁים אֲגוּדוֹת שֶׁל יָרָק שֶׁנָּפְלָה אַחַת לְתוֹכָן וְחָצָייהּ תְּרוּמָה וְאָמַרְתִּי לָפָנָיו תַּעֲלָה חֲרֵי אֵינוֹ בָלוּל וּמַעֲלָה. חַוִינָן בָּעַיִין לְמֵימַר דָּבָר שֶׁהוּא מַקְפִּיד עַל תַּעֲרוּבָתוֹ אֵינוֹ מַעֲלָה וּשְׁאֵינוֹ מַקְפִּיד עַל תַּעֲרוּבָתוֹ מַעֲלָה. הֵיךְ עֲבִידָה. קִישׁוּת טְמֵיאָה שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ מֵאָה קִישׁוּאִין טְהוֹרִין הוֹאִיל וְאֵינוֹ מַקְפִּיד עַל תַּעֲרוּבָתוֹ מַעֲלָה. הוּכְשַׁר הוֹאִיל וְהוּא מַקְפִּיד עַל תַּעֲרוּבָתָן אֵינוֹ מַעֲלָה.

פרק ה

א **משנה:** סְאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוֹת מִמֵּאָה חוּלִין אוֹ לְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן אוֹ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי אוֹ לְהֶקְדֵּשׁ בֵּין טְהוֹרִין בֵּין טְמֵאִין יִרְקְבוּ אִם טְהוֹרָה הָיְתָה אוֹתָהּ סְאָה יִמָּכְרוּ לַכֹּהֲנִים בִּדְמֵי תְרוּמָה חוּץ מִדְּמֵי אוֹתָהּ סְאָה. וְאִם לְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן נָפְלָה יִקָּרֵא שֵׁם לְתִרוּמַת מַעֲשֵׂר וְאִם לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי אוֹ לְהֶקְדֵּשׁ נָפְלָה חֲרֵי אֵלּוּ יִפָּדוּ. וְאִם טְמֵאִין הָיוּ אוֹתָן הַחוּלִין יֵאָכְלוּ נְקוּדִים אוֹ קְלָיוֹת אוֹ יָלוּשׁוּ בְּמֵי פֵּירוֹת אוֹ יִתְחַלְּקוּ לְעִיסּוֹיוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא בְּמָקוֹם אֶחָד כְּבֵיצָה. סְאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה חוּלִין טְהוֹרִין רִבִּי לְיֵעֶזֶר אוֹמֵר סְאָה תֵּירוֹם וְתִשָּׂרֵף. שֶׁאֲנִי אוֹמֵר סְאָה שֶׁנָּפְלָה הִיא סְאָה שֶׁעָלְתָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים תֵּעָלֶה וְתֵאָכֵל נְקוּדִים אוֹ קְלָיוֹת אוֹ תִילּוֹשׁ בְּמֵי פֵּירוֹת אוֹ תִתְחַלֵּק לְעִיסּוֹיוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא בְּמָקוֹם אֶחָד כְּבֵיצָה. סְאָה תְּרוּמָה טְהוֹרָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה חוּלִין טְמֵאִין תֵּעָלֶה וְתֵאָכֵל נְקוּדִים אוֹ קְלָיוֹת אוֹ תִילּוֹשׁ בְּמֵי פֵּירוֹת אוֹ תִתְחַלֵּק לְעִיסּוֹיוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא בְּמָקוֹם אֶחָד כְּבֵיצָה.

הלכה: סְאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה כו׳. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה טֶבֶל מַעֲלֶה וּפְסִיחֵי שְׁבִיעִית מַעֲלִין. טֶבֶל מַעֲלֶה שֵׁם לְמַעֲשְׂרוֹתָיו. סְפִיחֵי שְׁבִיעִית מַעֲלִין וְנִינָתְנוּ לְאוֹכְלֵיהֶן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוֹת מִמֵּאָה תֵּעָלֶה מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָּחוֹת מִמֵּאָה הָא מֵאָה מַעֲלֶה. לֹא טֶבֶל הוּא.

תַּמָּן תַּנִּינָן מַדְלִיקִין בְּפַת וּבְשֶׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה. חִזְקִיָּה אָמַר לֹא שָׁנוּ אֶלָּא פַּת וְשֶׁמֶן הָא שְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים לֹא. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֹא שַׁנְיָיה הִיא פַּת הוּא שֶׁמֶן הוּא שְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים. רִבִּי יוּדָן קַפּוֹדְקָיָיא בָּעֵי חִיטִּין כְּפַת זֵיתִין כְּשֶׁמֶן. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הַמַּדְלִיק בְּפַת וְשֶׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה יִשְׂרְפוּ עֲצָמוֹתָיו. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן מָהוּ לְהַדְלִיק. אָמַר לֵיהּ אַדְלִיק וּמַה דִּנְפִיל לְשִׁבְטָךְ נְפִיל לָךְ. הַכֹּל מוֹדִין בְּשֶׁמֶן שֶׁהוּא מוּתָּר. דְּאָמַר רִבִּי בָּא בַּר חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן לְךָ נִתַּתִּיו לְמָשְׁחָה. לְמָשְׁחָה לִגְדוּלָה. לְמָשְׁחָה לִסִיכָה. לְמָשְׁחָה לְהַדְלָקָה.

נִיחָא טְהוֹרִין יִירְקְבוּ טְמֵאִין יִירְקְבוּ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּחִזְקִיָּה נִיחָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן יִדְלֵק. סָבַר רִבִּי יוֹחָנָן כְּהָדָא דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּן חֲנִינָה שֶׁמָּא יִמָּצֵא בָּהֶן עֲלָיָיה וּבְדָבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהִבָּלֵל. אֲבָל בְּדָבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִבָּלֵל שֶׁמָּא יִמָּצֵא בָּהֶן תְּקָלָה.

וְלֹא כֵן סָבְרָנָן מֵימַר אֵין לְהֶקְדֵּשׁ אֶלָּא מְקוֹמוֹ וְשַׁעְתּוֹ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָא תִּיפְתָּר שֶׁחָרַב אוֹתוֹ מָקוֹם וְלֹא מָצָא לְמוֹכְרוֹ אֶלָּא אֲפִילּוּ בִּדְמֵי עֵצִים.

הָדָא אָמְרָה טְהוֹרָה בִּטְהוֹרִין אֲבָל טְהוֹרָה בִּטְמֵאִין הָדָא הִיא דְתַנִּינָן אִם טְמֵאִין הָיוּ אוֹתָן חוּלִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי נִיחָא דְּאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם חִזְקִיָּה וְרִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יי לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן עֲשֵׂה שֶׁיִּנָּתֵן לְאַהֲרֹן בִּכְהוּנָתוֹ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּכַהֲנָא דּוּ אָמַר טוֹל מִן הַמְּקוּדָּשׁ שֶׁבּוֹ וֶאֱמוֹר אַף הָכָא טוֹל מִן הַמְּקוּדָּשׁ שֶׁבּוֹ. וְאַף עַל גַּב דְּכַהֲנָא אָמַר תַּמָּן טוֹל מִן הַמְּקוּדָּשׁ שֶׁבּוֹ מוֹדֵי וּבִלְבַד בְּדָבָר שֶׁהוּא זָקוּק לִיתְנוֹ לַכֹּהֵן.

וְהָדֵין נִיקּוּדִים כְּהָדָא חֲצֵיי בֵּיצִים.

אָמַר רִבִּי סִימוֹן רִבִּי לִיעֶזֶר כְּדַעְתֵּיהּ כְּמָה דּוּ אָמַר תַּמָּן כָּל הַפְּסוּלִין עָלוּ בְיָדוֹ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר הָכָא כָּל הַטְּמֵאִין עָלוּ בְיָדוֹ. רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי אוֹ נֹאמַר לֹא אָמַר רִבִּי לִיעֶזֶר אֶלָּה מִפְּנֵי גְדֵירָה. וְלֹא מוֹדֵי רִבִּי לִיעֶזֶר בִּסְאָה שֶׁהֶעֱלָתָהּ מִתּוֹךְ טֶבֶל שֶׁהוּא לִקְרָאוֹת שֵׁם לְמַעֲשְׂרוֹתֶיהָ. אֵין תֵּימַר סְאָה שֶׁנָּפְלָה הִיא סְאָה שֶׁעָלְתָה לֹא יְהֵא צָרִיךְ לִקְרוֹת שֵׁם לְמַעֲשְׂרוֹתֶיהָ. אָמַר רִבִּי מָנָא יֵאוּת אָמַר רִבִּי זְעִירָא דְּתַנִּינָן דְּבַתְרָהּ סְאָה תְּרוּמָה טְהוֹרָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה חוּלִין טְמֵאִין לֵית רִבִּי אֱלִיעֶזֶר פְּלִיג. אָמְרִין חֲבֵרַיָּא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי יֵאוּת אָמַר רִבִּי סִימוֹן דִּילְמָא כֵּן שׁוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה מִפְּנֵי גְדֵירָה. אָמַר לוֹן וְכִי שִׁשָּׁה סְפֵיקוֹת דְּתַנִּינָן לֹא מִפְּנֵי גְדֵירָן אֵין שׁוֹרְפִין וְהָכָא מִפְּנֵי גְדֵירָן אֵין שׁוֹרְפִין אוֹתָן. חֲבֵרַיָּא אָמְרֵי בָּעוּן קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי מַה נַפְשָׁךְ אִם תְּרוּמָה טְמֵאָה תִּישָׂרֵף אִם חוּלִין הֵן מַה בְּכָךְ שֶׁיִּטַּמְּאוּ אָמַר לוֹן לָאו לְשׁוּם תְּרוּמָה אוֹכְלָהּ. כְּלוּם תְּרוּמָה נֶאֱכֶלֶת אֶלָּא טְהוֹרָה שֶׁמָּא טְמֵאָה. לֹא אִי אַתֶּם מוֹדִין שֶׁאִם נוֹלַד לָהּ סֵפֶק טוּמְאָה בְּמִקּוֹמָהּ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְשׁוֹרְפָהּ. מַה לִי שֶׁנּוֹלַד לָהּ [סֵפֶק] טוּמְאָה בְּמָקוֹם אַחֵר מַה לִי שֶׁנּוֹלַד לָהּ [סֵפֶק] טוּמְאָה בְּמִקּוֹמָהּ. אֶלָּא בְּעֵיתוֹן לְמִיקְשַׁייָה אִיקְּשׁוֹן עַל הָדָא דְתַנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. דְּתַנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה סְאָה תְּרוּמָה טְהוֹרָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה סְאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה.

וְהָדֵין נִיקּוּדִין כְּהָדָא חֲצֵיי סְאִין.

חִזְקִיָּה אָמַר אֲפִילּוּ חוּלִין שֶׁשָּׁם לֹא יֵאָכְלוּ אֶלָּא נִיקּוּדִים מִפְּנֵי חַלָּתָן. מִילְתֵיהּ אָמְרָה אִיסּוּר זָרוּת בָּטֵל וְאִיסּוּר טוּמְאָה לֹא בָטֵל. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּחִזְקִיָּה

תַּמָּן הוּא אָמַר כַּמָּה יְהֵא בְּעִיסָּה וְיהֵא יָכוֹל לַעֲשׂוֹתָהּ בְּטָהֳרָה חִזְקִיָּה אָמַר שְׁתוּת אַרְבַּע קַבִּין וְאַרְבָּעַת קַבִּין. וְכָא הוּא אָמַר הָכֵין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי תַּמָּן בְּשֶׁגִּיבֵּל וְאַחַר כָּךְ הִפְרִישׁ. בְּרַם הָכָא בְּשֶׁהִפְרִישׁ וְאַחַר כָּךְ גִּיבֵּל.

אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ כָּל יָמֵינוּ הָיִינוּ טוֹעִין בָּהּ כְּמַקֵּל הַזֶּה שֶׁל סוּמָא עַד שֶׁלָּמַדְנוּהָ מִן חֶשְׁבּוֹן גֶּיֶמָטְרִיָּא. קַבָּא כַּמָּה עֲבַד עֶשְׂרִין וְאַרְבַּע בֵּיעִין כַּמָּה סְאָה עָבְדָא תְּשַׁע בֵּיעִין שְׁתוּת דִּידְהוּ שִׁית עֶשְׂרֵה. אִין יְגַבֵּל שִׁית יֵשׁ כָּאן בֵּיצָה טְמֵאָה. וְאִין יְגַבֵּל אַרְבַּע אֵין כָּאן שִׁיוּר. הָא כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה מְגַבֵּל חָמֵשׁ וְנוֹטֵל אַרְבַּע.

מִילְתֵיהּ דְּחִזְקִיָּה אָמְרָה בִּלְבַד שֶׁלֹּא תְהֵא כְּבֵיצָה טְמֵיאָה נוֹגַעַת בְּגוּמָא. מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמְרָה וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תְהֵא כְּבֵיצָה טְמֵיאָה נוֹגַעַת בְּעִיסָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי לְרִבִּי יִרְמְיָה לֹא מִסְתַּבְּרָא מַה דְּאָמַר חִזְקִיָּה לְשֶׁעָבַר. מִן דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן לָבֹא. אָמַר לֵיהּ וְאוּף נָא סָבַר כֵּן. וְאֵי זוֹ הִיא גוּמָא עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. רִבִּי יוֹסֵי בִּי רִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָה תִּיפְתָּר שֶׁגִּיבֵּל אַחַת בְּשִׁבַּע עֶשְׂרֵה וְאַתְיָא בְּעִיסַּת סְאָתַיִם.

רִבִּי בָּא בַּר מָמָל בָּעֵי וְלֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. דְּאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה נְבֵילָה בְּטֵלָה בְּשִׁחִיטָה בָּטֵל מַגָּעָהּ וְהֶסֵּיטָהּ לֹא בָטֵל לְפִי שֶׁאִיפְשַׁר לִשְׁחוּטָה שֶׁתֵּיעָשֶׂה נְבֵילָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי תַּמָּן אִיפְשַׁר לִשְׁחִיטָה שֶׁתֵּיעָשֶׂה נְבֵילָה בְּרַם הָכָא אֶיפְשַׁר לְחוּלִין לֵיעָשׂוֹת תְּרוּמָה. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי סִימוֹן קִשְׁיְתָהּ וְרִבִּי בָּא בַּר מָמָל קְיֵימָהּ.

תַּנֵּי סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוֹת מִמֶּאָה חֲרֵי אֵילוּ מְדוּמָּעִין וְאֵין מְשַׁלְמִין לָהּ קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ עַל מָקוֹם אַחֵר. וְלֹא מִמָּקוֹם אַחֵר עֲלֵיהֶן אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן. וּבַדָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהִיבָּלֵל אֲבָל בַּדָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִיבָּלֵל הוֹלְכִין אַחַר הָרוֹב אִם רוֹב תְּרוּמָה תְרוּמָה וְאִם רוֹב חוּלִין חוּלִין.

ב משנה: סְאָה תְרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה סְאָה טְהוֹרָה בֵּית שַׁמַּאי אוֹסְרִין וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין. אָמְרוּ בֵית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּאי הוֹאִיל וּטְהוֹרָה אֲסוּרָה לָזָרִים וּטְמֵאָה אֲסוּרָה לִכְהָנִים מַה טְהוֹרָה עוֹלָה אַף טְמֵאָה תַּעֲלֶה. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּאי לֹא אִם הֶעֱלוּ חֻלִּין הַקַּלִּין הַמּוּתָּרִין לְזָרִים אֶת הַטְּהוֹרָה תַּעֲלֶה תְּרוּמָה הַחֲמוּרָה הֶאֱסוּרָה לְזָרִים אֶת הַטְּמֵאָה. לְאַחַר שֶׁהוֹדוּ רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר תּוּרַם וְתִשָּׂרֵף. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֲבָדָה בְמִיעוּטָהּ. סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה הִגְבִּיהָהּ וְנָפְלָה לְמָקוֹם אַחֵר רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר מְדַמָּעַת כְּתְרוּמָה וַדַּאי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינָהּ מְדַמָּעַת אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן. סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוֹת מִמֶּאָה וְנִדְמְעוּ וְנָפַל מִן הַמְּדוּמָּע לְמָקוֹם אַחֵר. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר מְדַמָּעַת כְּתְרוּמָה וַדַּאי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין הַמְּדוּמָּע מְדַמֵּעַ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן. וְאֵין הַמְּחוּמָּץ מְחַמֵּץ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן. וְאֵין הַמַּיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמַּקֶּוֶה אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן. סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה הִגְבִּיהָהּ וְנָפְלָה אַחֶרֶת חֲרֵי זוֹ מוּתֶּרֶת עַד שֶׁתַּרְבֶּה תְרוּמָה לַחוּלִין. סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה וְלֹא הִסְפִּיק לְהַגְבִּיהָהּ עַד שֶׁנָּפְלָה אַחֶרֶת חֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.

הלכה: רִבִּי יוּדָן בַּר פָּזִי וְרִבִּי אַיְיבוֹ בַּר נַגָּרִי חֲוון יָתְבִין אָמְרִין תַּנִּינָן אַחַר שֶׁהוֹדוּ. מִי הוֹדָה לְמִי. בֵּית שַׁמַּאי לְבֵית הִלֵּל. אוֹ בֵּית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּאי. אָמְרִין נֵצֵא לְחוּץ וְנִלְמַד. נָפְקוּן וְשָׁמְעוּן. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָה בַּר חֲנִינָה לֹא מָצִינוּ שֶׁהוֹדוּ בֵּית שַׁמַּאי לְבֵית הִלֵּל אֶלָּא בְּדָבָר זֶה בִּלְבַד. רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי אַבַּיי שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. הַמְּעָרֶה מִכְּלֵי לְכֵלִי וְנָגַע טְבוּל יוֹם בְּקִילּוּחַ יַעֲלֶה בְאֶחָד וּמֵאָה. וְאִם תֹּאמַר בֵּית הִלֵּל יוֹדוּ לְבֵית שַׁמַּאי שֶׁלֹּא תַעֲלֶה. מָאן תָּנָא הָכָא תַּעֲלֶה לֹא בֵית שַׁמַּאי לֹא בֵית הִלֵּל. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הִלֵּל נֹאמַר בֵּית הִלֵּל שֶׁנוּ אוֹתָהּ קוֹדֶם שֶׁיּוֹדוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּאי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן אַחַר שֶׁהוֹדוּ רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר תֵּירוֹם וְתִישָּׂרֵף. וְרִבִּי לִיעֶזֶר לָאו שַׁמּוּתֵי הוּא. אָמַר רִבִּי חִינְנָא מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן אַחַר שֶׁהוֹדוּ אֵילּוּ לָאֵילּוּ תַּעֲלֶה בֵּית שַׁמַּאי מְסַלְקִין לוֹן וְאֵינוּן מוֹדֵיי לוֹן. אָמַר רִבִּי אָבִין יֵשׁ כָּאן תְּשׁוּבָה אַחֶרֶת. כְּהָדָא דְתַנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה וּמַה טְהוֹרָה שֶׁהִיא בְּעוֹן מִיתָה אֵצֶל הַזָּרִים עוֹלָה. טְמֵאָה שֶׁהִיא בְּעוֹשֶׂה אֵצֶל הַכֹּהֲנִים לֹא כָּל שֶׁכֵּן.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה חוּלִין כָּל שֶׁהֵן מְבַטְּלִין אוֹתָהּ. מַתְנִיתִין פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן אֵינָהּ מְדַמָּעַת אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן לֹא תַנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אֶלָּא אֵינָהּ מְדַמָּעַת כָּל עִיקָּר. בְּרַם אָמַר וְהוּא שֶׁרָבְתָה תְרוּמָה עַל הַחוּלִין וְהוּא שֶׁרָבוּ חוּלִין עַל חֶשְׁבּוֹן תְּרוּמָה כְּדֵי שֶׁתִּיבָּטֵל בְּרוֹב. אָמַר רִבִּי לָעְזָר וְהוּא שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ מְדוּמָּע אֶחָד. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר חוּלִין שֶׁלְּמַטָּן חוּלִין שֶׁלְּמַעְלָן מִצְטָרְפִין לַעֲלוֹת. סָבַר רִבִּי לָעְזָר מֵימַר חוּלִין שֶׁלְּמַטָּן נַעֲשׂוּ חֻרְשִׁין.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה וְהוּא שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ חֲמִשָּׁה מְקוֹמוֹת אֲבָל אִם נָפְלוּ כוּלָּן לְמָקוֹם אֶחָד אַף רִבִּי לְעָזָר מוֹדֵי. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֲפִילּוּ נָפְלוּ כוּלָּן לְמָקוֹם אֶחָד הִיא הַמַּחֲלוֹקֶת. חִילְפַיי אָמַר עַל דְּרִבִּי לִיעֶזֶר חוּלִין שֶׁלְּמַטָּן נַעֲשׂוּ חֻרְשִׁין. וְהָא רִבִּי לָעְזָר אָמַר עַל דְּרַבָּנִין חוּלִין שֶׁלְּמַטָּן נַעֲשׂוּ חֻרְשִׁין. מַה בֵּין רִבִּי לִיעֶזֶר וְרַבָּנִין. חוֹמֶר הוּא בִּסְאָה שֶׁעָלַת מִתּוֹךְ מֵאָה אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא קַל אָמַר כַּיי דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן סְאָה שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה חוּלִין כָּל שֶׁהֵן מְבַטְּלִין אוֹתָהּ.

תַּנֵּי רַבַּת הַתְּרוּמָה נַעֲשָׂה כְּמַרְבֶּה מִזִּיד. וְהָא תַּנִּינָן הָיוּ בוֹ אַרְבָּעִים סְאָה נָטַל סְאָה וְנָתַן סְאָה כָּשֵׁר. עַד הֵיכָן. רִבִּי אִיסִּי בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן עַד רוּבּוֹ שֶׁל מְקֻוֶּה. וְכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. תַּמָּן הָיָה בּוֹ רוֹב וְאַתְּ מַרְבֶּה עָלָיו וְהוּא כָּשֵׁר. בְּרַם הָכָא כָּל סְאָה וּסְאָה צְרִיכָה מֵאָה סְאָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי זֹאת אוֹמֶרֶת דָּבָר שֶׁהוּא בָּטֵל דִּבֵּר תּוֹרָה מְעוֹרֵר אֶת מִינוֹ לֵיאָסֵר.

רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר יְדִיעָתָהּ מְקֻדָּשָׁתָהּ. וְרַבָּנִין אָמְרִין הֲרָמָתָהּ מְקֻדָּשָׁתָהּ.

תַּנֵּי סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה אוֹמֵר לַכֹּהֵן וְלֹא דְמֵי עֵצִים אֲנִי חַיָּיב לָךְ דְּמֵי עֵצַיִךְ. וְהוּא אוֹמֵר לוֹ וְכִי סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוֹת מִמֵּאָה שֶׁמָּא אֵינָהּ מְדַמָּעַת אֶת הַכְּרִי. וְעֵצִים מְדַמְּעִין אֶת הַכְּרִי. וְלֹא סוֹפָךְ מִיתְּנִינָהּ לְכֹהֵן חוֹרָן וְהוּא נוֹתֵן לוֹ דְּמֵי עֵצִים. מַאי כְּדוֹן נוֹתֵן לוֹ דְּמֵי עֵצִים וְהַשְׁאָר יַחֲלוֹקוּ. חַד בַּר נַשׁ אַפִּיל שְׁעוֹרִין גַּו חִטִּין. אָתָא עוּבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹדָה בַּר שָׁלוֹם וְאָמַר יִתֵּן לוֹ דְּמֵי שְׁעוֹרִין. וְהַשְׁאָר יַחֲלוֹקוּ.

ג משנה: סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה וּטְחָנָן וּפָחֲתוּ כְּשֵׁם שֶׁפָּחֲתוּ הַחוּלִין כֵּן פָּחֲתָה הַתְּרוּמָה וּמוּתָּר. סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוֹת מִמֵּאָה וּטְחָנָן וְהוֹתִירוּ כְּשֵׁם שֶׁהוֹתִירוּ הַחוּלִין כֵּן הוֹתִירָה הַתְּרוּמָה וְאָסוּר. אִם יָדוּעַ שֶׁחִיטִּין שֶׁל חוּלִין יָפוֹת מִשֶּׁל תְּרוּמָה מוּתָּר. סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוֹת מִמֵּאָה וְאַחַר כָּךְ נָפְלוּ שָׁם חוּלִין אִם שׁוֹגֵג מוּתָּר אִם מֵזִיד אָסוּר.

הלכה: וְלֹא סוֹף דָּבָר שֶׁפָּחֲתָה הַתְּרוּמָה אֶלָּא אֲפִילּוּ פָּחֲתוּ חוּלִין וּתְרוּמָה בְּעֵינָהּ טוֹחֵן וּמַתִּיר. תַּנֵּי אֵין טְנוּפָת שֶׁל תְּרוּמָה מִצְטָרֶפֶת עִם תְּרוּמָה לֶאֱסוֹר עַל הַחוּלִין. אֲבָל טְנוּפָת שֶׁל חוּלִין מִצְטָרֶפֶת עִם הַחוּלִין לַעֲלוֹת אֶת הַתְּרוּמָה. רִבִּי בִּיבִי בְּעֵי טִינּוּפָת שֶׁל תְּרוּמָה מָהוּ שֶׁתִּצְטָרֵף עִם הַחוּלִין לַעֲלוֹת אֶת הַתְּרוּמָה. מִן מַה דְּאָמַר רַב הוּנָא קִילְפֵי אִיסּוּר מִצְטָרְפִין לְהֵיתֵר. הָדָא אָמְרָה טִינּוּפָת שֶׁל תְּרוּמָה מִצְטָרֶפֶת עִם הַחוּלִין לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּרוּמָה. רַב הוּנָא אָמַר קִילְפֵי אִיסּוּר מַעֲלִין אֶת הַהֵיתֵר. סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה אֵין אַתָּה מוֹצִיא זָנִין טְנוּפָת שֶׁבָּהּ. לְפָחוֹת מִמֵּאָה אַתָּה מוֹצִיא זָנִין טְנוּפָת שֶׁבָּהּ. וְכֵן לוֹג יַיִן צָלוּל שֶׁנָּפַל לְמֵאָה לוֹג יַיִן עָכוֹר אֵין אַתְּ מוֹצִיא שְׁמָרִין שֶׁבּוֹ. לוֹג יַיִן עָכוֹר שֶׁנָּפַל לְמֵאָה לוֹג יַיִן צָלוּל אַתְּ מוֹצִיא שְׁמָרִין שֶׁבּוֹ.

תַּנֵּי אַף טוֹחֵן הוּא בַּתְּחִילָּה וּמַתִּיר. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי יוֹסֵי דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר אַף יִתְכַּוְּין וְיִלְקוֹט וְיַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם. אָמַר רִבִּי זְעִירָא שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ כֹּהֲנִים לְהְיוֹת טוֹחֲנִין מְדוּמָּע בְּבָתֵּיהֶן. מַה נְפַק מִבֵּינֵיהוֹן. כְּלָאֵי הַכֶּרֶם עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי טוֹחֵן וּמַתִּיר. עַל דַּעְתְּהוֹן דְּרַבָּנִין אֵינוֹ טוֹחֵן וּמַתִּיר.

רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל הָאִיסּוּרִין שֶׁרִיבָּה עֲלֵיהֶן בְּשׁוֹגֵג מוּתָּר וּבְמֵזִיד אָסוּר. וְלֹא מַתְנִיתָא הִיא. בְּשׁוֹגֵג מוּתָּר וּבְמֵזִיד אָסוּר. מַתְנִיתָא בִּתְרוּמָה. אָתָה מֵימוֹר לָךְ אֲפִילּוּ שְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים.

רִבִּי אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן כְּשֵׁם שֶׁמִּצְוָה לוֹמַר עַל דָּבָר שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה. כָּךְ מִצְוָה שֶׁלֹּא לוֹמַר עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ נַעֲשֶׂה. אָמַר רִבִּי לָעְזָר כְּשֵׁם שֶׁאָסוּר לְטָהֵר אֶת הַטָּמֵא כָּךְ אָסוּר לְטַמֵּא אֶת הַטָּהוֹר. אָמַר רִבִּי אַבָּא בַּר יַעֲקֹב בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אִם בָּאת הֲלָכָה תַּחַת יָדֶךָ וְאִי אַתָּה יוֹדֵעַ אִם לְתְלוּת אִם לְשְׁרוּף. לְעוֹלָם הֱוֵי רָץ אַחַר הַשְּׂרֵיפָה יוֹתֵר מִן הַתְּלִייָה. שֶׁאֵין לְךָ חָבִיב בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מִפָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים וְהֵן בִּשְׂרֵיפָה. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי דָּנִין דָּבָר שֶׁאֵין מִצְוָתוֹ לְכֵן מִדָּבָר שֶׁמִּצְוָתוֹ לְכֵן.

פרק ו

א משנה: הָאוֹכֵל תְּרוּמָה שׁוֹגֵג מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ אֶחָד הָאוֹכֵל וְאֶחָד הַשּׁוֹתֶה וְאֶחָד הַסָּךְ אֶחָד תְּרוּמָה טְהוֹרָה וְאֶחָד תְּרוּמָה טְמֵאָה מְשַׁלֵּם חוֹמֶשׁ וְחוֹמֶשׁ חוּמְשָׁא אֵינוֹ מְשַׁלֵּם תְּרוּמָה אֶלָּא חוּלִין מְתוּקָּנִין וְהֵן נַעֲשִׂין תְּרוּמָה. וְהַמַּשְׁלוּמִין תְּרוּמָה. אִם רָצָה הַכֹּהֵן לְמְחוֹל אֵינוֹ מוֹחֵל. בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁאָכְלָה תְּרוּמָה וְאַחַר כָּךְ נִשְׂאַת לְכֹהֵן אִם תְּרוּמָה שֶׁלֹּא זָכָה בָהּ כֹּהֵן אָכְלָה מְשַׁלֶּמֶת קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ לְעַצְמָהּ. וְאִם תְּרוּמָה שֶׁזָּכָה בָהּ כֹּהֵן אָכְלָה מְשַׁלֵּם קֶרֶן לְבַעֲלִים וְחוֹמֶשׁ לְעַצְמָהּ מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ הָאוֹכֵל תְּרוּמָה שׁוֹגֵג מְשַׁלֵּם קֶרֶן לְבַעֲלִים וְחוֹמֶשׁ לְמִי שֶׁיִּרְצֶה.

הלכה: הָאוֹכֵל תְּרוּמָה שׁוֹגֵג כו׳. כְּתִיב וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף חֲמִישִׁיתוֹ. שֶׁיִּהֵא הוּא וְחוּמְשׁוֹ חֲמִשָּׁה.

וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן שׁוֹגֵג בְּחֵלֶב מֵזִיד בְּקָרְבָּן מַתְרִין בּוֹ וְלוֹקֶה וּמֵבִיא קָרְבָּן. וֶאֱמוֹר אַף הָכָא מֵזִיד בִּתְרוּמָה וְשׁוֹגֵג בְּחוֹמֶשׁ יִתְרוּ בוֹ וְיִלְקֶה וְיָבִיא חוֹמֶשׁ. אָמַר רִבִּי זְעִירָא גְּזֵירַת הַכָּתוּב הִיא. וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה שֶׁתְּהֵא כָּל אֲכִילָתוֹ בִּשְׁגָגָה. כְּמֵזִיד בִּסְפֵּיקוֹ כְּשׁוֹגֵג בְּוַדָּאוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הָדָא אָמְרָה הַשָּׁב לוֹ מִידִיעָתוֹ. חַיָּיב עַל שִׁגְגָתָהּ.

אָמַר אֲנִי פּוֹרֵשׁ מִכְּזַיִת וְאֵינִי פּוֹרֵשׁ מִכַּחֲצִי זַיִת. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה נַעֲשָׂה כְאוֹכֵל חֲצִי זַיִת בְּשׁוֹגֵג וַחֲצִי זַיִת בְּמֵזִיד. וְאֵין יִסְבּוֹר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר אֲכַל חֲצִי זַיִת בְּהֶעֱלֵם אֶחָד פָּטוּר. וְהָכָא אֲכַל שְׁנֵי חֲצָאֵי זֵתִין וְחָסַר כָּל שֶׁהוּא פָּטוּר. מוֹדֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּאִיסּוּרֵי הֲנָיָיה וּמוֹדֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וּמוֹדֶה רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּעָתִיד לְהַשְׁלִים.

רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הַמְּגַמֵּעַ חוֹמֶץ שֶׁל תְּרוּמָה לוֹקֶה. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הַכּוֹסֵס חִיטָּה שֶׁל תְּרוּמָה לוֹקֶה. תַּנֵּי הַכּוֹסֵס אֶת הַחִיטָּה שֶׁל תְּרוּמָה מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶת הַחוֹמֶשׁ. רִבִּי אוֹמֵר אֲנִי אוֹמֵר שֶׁמְּשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי אִימִּי מוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי בְּמְגַמֵּעַ חוֹמֶץ שֶׁל תְּרוּמָה אַחַר טִיבְּלוֹ שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ שֶׁהַחוֹמֶץ מְיַשֵּׁב אֶת הַנֶּפֶשׁ.

תַּנֵּי אָכַל תְּרוּמָה טְמֵאָה מְשַׁלֵּם חוּלִין טְהוֹרִין וְאִם שִׁילֵּם חוּלִין טְמֵאִין יָצָא. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר סוּמְכוֹס אוֹמֵר שׁוֹגֵג מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי מֵזִיד לֹא עָשָׂה כְלוּם. תַּמָּן

תַּנְיָנָן אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר. תַּנְיֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי אִם תָּרַם מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד מַה שֶׁעָשָׂה עָשׂוּי. אַתְיָא דִיחִידָאָה דְהָכָא כִּסְתָמָא דְתַמָּן וְיִחִידָאָה דְתַמָּן כִּסְתָמָא דְהָכָא.

הֵיךְ עֲבִידָא רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה תַּשְׁלוּמֵי תְרוּמָה חֲרֵי הֵן כִּתְרוּמָה לְכָל דָּבָר אֶלָּא שֶׁגִּידוּלֵיהֶן חוּלִין. גִּידוּלֵי תְרוּמָה חֲרֵי הֵן כְּחוּלִין לְכָל דָּבָר אֶלָּא שֶׁאָסוּרִין לְזָרִים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי וַאֲנָן תַּנְיָנָן תַּרְתֵּיהוֹן תַּשְׁלוּמִין תְּרוּמָה חֲרֵי הֵן כִּתְרוּמָה לְכָל דָּבָר דְּתַנְיָנָן אֵינוֹ מְשַׁלֵּם תְּרוּמָה אֶלָּא חוּלִין מְתוּקָנִין וְהֵן נַעֲשִׂין תְּרוּמָה. אֶלָּא שֶׁגִּידוּלֵיהֶן חוּלִין דְּתַנְיָנָן גִּידוּלֵי תְרוּמָה הָא גִידוּלֵי תַּשְׁלוּמִין חוּלִין גִּידוּלֵי תְרוּמָה חֲרֵי הֵן כְּחוּלִין לְכָל דָּבָר. דְּתַנְיָנָן וְחַיֶּיבֶת בְּלֶקֶט וּכְשִׁכְחָה וּבְפֵיאָה וַעֲנָיֵי יִשְׂרָאֵל וַעֲנָיֵי כֹּהֲנִים מְלַקְּטִין אֶלָּא שֶׁאָסוּרִין לְזָרִים דְּתַנְיָנָן וַעֲנָיֵי יִשְׂרָאֵל מוֹכְרִין אֶת שֶׁלָּהֶן לַכֹּהֲנִים בִּדְמֵי תְרוּמָה וְהַדְּמִין שֶׁלָּהֶן.

תַּנֵּי תַּשְׁלוּמֵי תְרוּמָה אֵין מְשַׁלְּמִין מֵהֶן קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְאֵין מְשַׁלְּמִין עֲלֵיהֶן קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְאֵין חַיָּבִין בְּחַלָּה וְאֵין חַיָּבִים פּוֹסְלוֹת בְּטִבּוּל יוֹם כְּדֶרֶךְ שֶׁפּוֹסְלוֹת בְּחוּלִין. וְאוֹף רִבִּי שִׁמְעוֹן וְרִבִּי יוֹסֵי מוֹדֶה בָהּ.

אִם רָצָה כֹּהֵן לְמָחוֹל אֵינוֹ מוֹחֵל. בְּשֶׁלֹּא הִפְרִישׁ. הִפְרִישׁ וְאַחַר כָּךְ אָכַל פְּלוּגְתָא דְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. דְּאִיתְפַּלְגוּן גָּזַל תְּרוּמָה מִשֶּׁל אֲבִי אִמּוֹ כֹּהֵן רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר מְשַׁלֵּם לְשֵׁבֶט. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר מְשַׁלֵּם לְעַצְמוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹנָה כָּךְ הָיָה מֵשִׁיב רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לְרִבִּי יוֹחָנָן עַל דַּעְתָּךְ דְּתֵימַר מְשַׁלֵּם לְשֵׁבֶט. וְהָא תַּנְיָנָן גָּנַב תְּרוּמַת הֶקְדֵּשׁ וַאֲכָלָהּ מְשַׁלֵּם שְׁנֵי חוֹמְשִׁין וְקֶרֶן. וְיִשַׁלֵּם שְׁלִשָּׁה. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הַתּוֹרָה אָמְרָה יָצָא בוֹ יְדֵי גְזֵילָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי אִיסִי תַּרְתֵּין מִילִּין אָמְרִין בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וְלֵית אַתּוּן אָמְרִין מֵהֶן אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן יָצָא יְדֵי גְזֵילוּ וְלֵית אַתּוּן אָמְרִין מָהוּ כְדוֹן וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקּוֹדֶשׁ. מִכֵּיוָן שֶׁנְּתָנוֹ לוֹ יָצָא יְדֵי גְזֵילוֹ. אַתּוּן אָמְרִין בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן בְּמָקוֹם שְׁחִיטָתָהּ שָׁם תְּהֵא שְׁרִיפָתָהּ. וְלֵית אַתּוּן מֵינֵהוֹן. מָהוּ כְדוֹן. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה עַל פְּרָשָׁה יִשְׂרוֹף. מַה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי אִימִּי מְקוֹם פְּרִישָׁתָהּ מֵחַיִּים שָׁם תְּהֵא שְׂרִיפָתָהּ.

רִבִּי יוֹחָנָן כְּרִבִּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי לָעְזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה וְאֵין יִסְבּוֹר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי וּבְלַבַּד בְּדָבָר שֶׁהוּא זָקוּק לִיתְּנוֹ לְכֹהֵן אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ זָקוּק לִיתְּנוֹ לְכֹהֵן אוֹף רִבִּי מוֹדֵי דְהִיא מַתְנִיתָא הִפְרִישׁ פְּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר וּמֵת רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתוֹ כְּחֻמֶשׁ סְלָעִים שֶׁל בֶּן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִין אֵין חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתוֹ אֶלָּא כִּפְדְיוֹן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי. מוֹדֵי רִבִּי לְיֶעֱזֶר בְּפִטְרֵי חֲמוֹרוֹת שֶׁנָּפְלוּ לוֹ מִבֵּית אֲבִי אִמּוֹ כֹּהֵן מִכֵּיוָן שֶׁהִפְרִישׁוֹ קְדֵשׁוֹ.

אָכַל תְּרוּמַת חֲבֵר מְשַׁלֵּם לְחָבֵר. תְּרוּמַת עַם הָאָרֶץ מְשַׁלֵּם לְעַם הָאָרֶץ. וְלֹא נִמְצָא מוֹסֵר טָהֳרוֹתָיו לְעַם הָאָרֶץ. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה נוֹתֵן שְׁתֵּיהֶן לְכֹהֵן חָבֵר וְנוֹטֵל דְּמֵי אַחַת מֵהֶן וְנוֹתֵן לְכֹהֵן עַם הָאָרֶץ. רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה אָמַר קוֹמֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אַתְיָא כְּמָאן דְּאָמַר הַפְרָשָׁתוֹ מְקַדְּשָׁתוֹ. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר מַתְנָתוֹ מְקַדְּשָׁתוֹ בְּלֹא כֵן אֵינוֹ צָרִיךְ זְכִיָּיה. אָמַר לָהֶן בְּמִזְכֶּה עַל יְדֵי אַחֵר.

לֹא הִסְפִּיקָה לְשַׁלֵּם עַד שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה. אִיתָא חֲמִי אִילּוּ הָיָה לָהּ כַּמָּה מַעְשְׂרוֹת שֶׁמָּא אֵינָן שֶׁלָּהּ. תַּמָּן מַעְשְׂרוֹת מְסוּיָימִין בְּרַם הָכָא תְּרוּמָה אֵינָהּ מְסוּיֶימֶת. מַה דָמֵי לָהּ פִּיטְרֵי חֲמוֹרוֹת.

ב משנה: הַמַּאֲכִיל אֶת פּוֹעֲלָיו וְאֶת אוֹרְחָיו תְּרוּמָה הוּא מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְהֵן מְשַׁלְּמִין אֶת הַחוֹמֶשׁ דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים הֵן מְשַׁלְּמִין קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְהוּא מְשַׁלֵּם לָהֶן דְּמֵי סְעוּדָתָן. הַגּוֹנֵב תְּרוּמָה וְלֹא אָכָלָהּ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל דְּמֵי תְרוּמָה. אֲכָלָהּ מְשַׁלֵּם שְׁנֵי קְרָנִים וְחוֹמֶשׁ. קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ מִן הַחוּלִין וְקֶרֶן דְּמֵי תְרוּמָה. גָּנַב תְּרוּמַת הֶקְדֵּשׁ וַאֲכָלָהּ מְשַׁלֵּם שְׁנֵי חוֹמְשִׁין וְקֶרֶן שֶׁאֵין בְּהֶקְדֵּשׁ תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל. אֵין מְשַׁלְּמִין מִן הַלֶּקֶט וּמִן הַשִּׁכְחָה וּמִן הַפֵּיאָה וּמִן הַהֶבְקֵר וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּיטְּלָה תְרוּמָתוֹ וְלֹא מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ שֶׁאֵין הֶקְדֵּשׁ פּוֹדֶה אֶת הַהֶקְדֵּשׁ דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים מְתִירִין בְּאֵלּוּ.

הלכה: הָא רִבִּי מֵאִיר אָמַר מְשַׁלְּמִין וְרַבָּנִין אָמְרִין מְשַׁלְּמִין. מַה בֵּינֵיהוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן עִיקַּר סְעוּדָה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי מֵאִיר אָמַר עִיקַּר סְעוּדָה לְבַעַל הַבַּיִת. וְרַבָּנִין אָמְרִין עִיקַּר סְעוּדָה לְפוֹעֲלִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר טְפֵילָה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר טְפֵילָה לְבַעַל הַבַּיִת. וְרַבָּנִין אָמְרִין טְפֵילָה לְפוֹעֲלִין. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ הָא לָמָּה זֶה דּוֹמֶה לְמוֹכֵר חֵפֶץ לַחֲבֵירוֹ וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ מֵקָחוֹ. אִילּוּ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אִית אָמְרַת נִיחָא. וְאִין כְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר עִיקַּר סְעוּדָתוֹ בֵּינֵיהוֹן וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. כְּרִבִּי מֵאִיר אַתְּ אָמַר. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָא שֶׁבַח סְעוּדָה בֵּינֵיהוֹן בְּשֶׁפָּסַק עִמָּהֶן לְהַאֲכִילָן דַּבְּשָׁנֵי חוּלִין וְהֶאֱכִילָן דַּבְּשָׁנֵי תְרוּמָה. וְלֹא כְּבָר אָכְלוּ. כְּמָאן דְּאָמַר טְבָלִים נַפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם חַתָּה מֵהֶן.

אָמַר רִבִּי יַנַּאי לְצָדְדִין הִיא מַתְנִיתָא יֵשׁ בּוֹ כְזַיִת וְאֵין בּוֹ שָׁוֶה פְרוּטָה מְשַׁלֵּם לְקֹדֶשׁ. יֵשׁ בּוֹ שָׁוֶה פְרוּטָה וְאֵין בּוֹ כְזַיִת מְשַׁלֵּם לְשֵׁבֶט. יֵשׁ בּוֹ כְזַיִת וְיֵשׁ בּוֹ שָׁוֶה פְרוּטָה. שִׁמְעוֹן בַּר וָוא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מְשַׁלֵּם לְקֹדֶשׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר מְשַׁלֵּם לְשֵׁבֶט. אָמַר רִבִּי זְעִירָא גְּזֵירַת הַכָּתוּב הִיא וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קוֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה לְמָקוֹם שֶׁהַקֶּרֶן מְהַלֵּךְ שָׁם הַחוֹמֶשׁ מְהַלֵּךְ. כַּהֲנָא אָמַר מְשַׁלֵּם שְׁנֵי חוּמְשִׁין חוֹמֶשׁ לְשֵׁבֶט וְחוֹמֶשׁ לְהֶקְדֵּשׁ.

שֶׁאֵין בּוֹ בְּהֶקְדֵּשׁ תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל. שֶׁנֶּאֱמַר יְשַׁלֵּם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ וְלֹא לְהֶקְדֵּשׁ.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר לָהֶן עַל תַּרְתֵּין אֲתַרְיָתָא לָמָּה מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן זִיקַת תְּרוּמָה וּמַעְשְׂרוֹת. וְלֶקֶט וְשִׁכְחָה אֵין בָּהֶן זִיקַת תְּרוּמָה וּמַעְשְׂרוֹת. אֶלָּא בִּנְשִׁיכַת פֵּיאָה וּבְקֻמַּת פֵּיאָה אֲנָן קַיָימִן. לֵית הָדָא פָּשְׁטָה שְׁאִילְתֵּיהּ דְּחִילְפֵי דְּחִילְפֵי שְׁאַל לֶקֶט בִּנְשִׁירָה מַהוּ שֶׁיְּקַדֵּשׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֵיהּ וְהָא תַּנִּינָן לֶקֶט. אִית לָךְ מֵימַר פֵּיאָה כְּלֶקֶט. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֵיהּ עַל כּוּלְּהוֹן.

ג משנה: רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מְשַׁלְּמִין מִמִּין עַל מִין שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ בִּלְבַד שֶׁיְּשַׁלֵּם מִן הַיָּפֶה עַל הָרַע וְרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר אֵין מְשַׁלְּמִין אֶלָּא מִמִּין עַל מִינוֹ. לְפִיכָךְ אִם אָכַל קְשׁוּאִין שֶׁל עֶרֶב שְׁבִיעִית יְמַתְּנִין לְקְשׁוּאִין שֶׁל מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית וִישַׁלֵּם מֵהֶן. מִפְּקוֹם שֶׁרִבִּי אֱלִיעֶזֶר מֵיקֵל מִשָּׁם רִבִּי עֲקִיבָה מַחְמִיר שֶׁנֶּאֱמַר וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקָּדֶשׁ כָּל שֶׁהוּא רָאוּי לֵעָשׂוֹת קוֹדֶשׁ דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקּוֹדֶשׁ קוֹדֶשׁ שֶׁאָכַל.

הלכה: הָא כֵּיצַד אָכַל יָרָק וְשִׁילֵּם תְּמָרִים תָּבוֹא לוֹ בְּרָכָה. אָכַל בִּיכּוּרִים מָהוּ מְשַׁלֵּם. אָכַל עֲנָבִים מְשַׁלֵּם יַיִן זֵתִים מְשַׁלֵּם שֶׁמֶן. אָכַל חַלָּה מָהוּ שֶׁיְּשַׁלֵּם מִפֵּירוֹת שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ שְׁלִישׁ שֶׁכֵּן פֵּירוֹת שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ שְׁלִישׁ חַיָּבִין בְּחַלָּה. אָכַל בִּיכּוּרִים מָהוּ שֶׁיְּשַׁלֵּם בְּמָחוֹבָר לְקַרְקַע שֶׁכֵּן הַבִּיכּוּרִים נִקְנִין בְּמָחוֹבָר לְקַרְקַע.

רִבִּי אָבִין בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין מְשַׁלְּמִין מִפֵּירוֹת חוּצָה לָאָרֶץ וַאֲפִילּוּ תֵּימַר מְשַׁלְּמִין מַתְנִיתִין עַד שֶׁלֹּא הִתִּיר רִבִּי לְהָבִיא יָרָק מֵחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ. לֹא אָמַר אֶלָּא קִישׁוּאִין. דָּבָר שֶׁהוּא פֵּירוֹת אִיסּוּר. אֲבָל דָּבָר שֶׁהוּא פֵּירוֹת הֵיתֵר לֹא. שֶׁאִם אָמַר אַתְּ כֵּן לֹא נִמְצָא לוֹקֵחַ לוֹ קוֹרְדוֹם מִדְּמֵי שְׁבִיעִית.

פרק ז

א משנה: הָאוֹכֵל תְּרוּמָה מֵזִיד מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶת הַחוֹמֶשׁ. הַמַּשְׁלוּמִין חוּלִין. אִם רָצָה הַכֹּהֵן לְמַחוֹל מוֹחֵל.

הלכה: הָאוֹכֵל תְּרוּמָה מֵזִיד כו׳. תַּמָּן תַּנִּינָן אִלּוּ הֵן הַלּוֹקִין וְהָתַנִּינָן אִלּוּ נֶעֱרוֹת. הָכָא אַתְּ אָמַר לוֹקֶה. וְהָכָא אַתְּ אָמַר מְשַׁלֵּם. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן לְצָדְדִין הִיא מַתְנִיתִין אִם הִתְרוּ בּוֹ לוֹקֶה. אִם לֹא הִתְרוּ בּוֹ מְשַׁלֵּם. סָבַר רִבִּי יוֹחָנָן מֵימַר בְּמָקוֹם מַכּוֹת וְתַשְׁלוּמִין מְשַׁלֵּם וְאֵינוֹ לוֹקֶה. וְיִלְקֶה וִישַׁלֵּם. כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ. רִשְׁעָה אַחַת אַתָּה מְחַיְּבוֹ. וְאֵי אַתָּה מְחַיְּבוֹ שְׁתֵּי רִשְׁעָיוֹת. וִישַׁלֵּם וְלֹא יִלְקֶה. בְּמִחַייְבֵי שְׁתֵּי רִשְׁעָיוֹת הַכָּתוּב מְדַבֵּר וְהִפְילוֹ הַשּׁוֹפֵט וְהִכָּהוּ לְפָנָיו כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ בַּמִּסְפָּר.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר אֲפִילּוּ לֹא הִתְרוּ בּוֹ אֵינוֹ מְשַׁלֵּם מֵאַחַר שֶׁאִילּוּ הִתְרוּ בּוֹ הָיָה לוֹקֶה. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אִלּוּ נֶעֱרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶן קָנָס וְאִלּוּ הִתְרוּ בּוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה. סָבַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי מֵאִיר דּוּ רִבִּי מֵאִיר אָמַר לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִן הַמּוֹצִיא שֵׁם רָע לָמַד רִבִּי מֵאִיר. וְעָנְשׁוּ אוֹתוֹ מָמוֹן וְיִסְּרוּ אוֹתוֹ מַלְקוּת. וְרַבָּנִין אָמְרִין לְחִידּוּשׁוֹ יָצָא הַמּוֹצִיא שֵׁם רָע וְדָבָר שֶׁהוּא יוֹצֵא בְּחִידּוּשׁוֹ אֵין לְמֵידִין מִמֶּנּוּ. לְפִי שֶׁבְּכָל מָקוֹם אֵין אָדָם מִתְחַייֵב בְּדִיבּוּרוֹ. וְכָאן אָדָם מִתְחַייֵב בְּדִיבּוּרוֹ. וּכְשֵׁם שֶׁאֵין לְמֵידִין מִמֶּנּוּ לָדָבָר אַחֵר כָּךְ אֵין לְמֵידִין מִמֶּנּוּ לֹא לְעוֹנֶשִׁין וְלֹא לְמַכּוֹת. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּמֵזִיד בְּחֵלֶב וּבְשׁוֹגֵג בְּקָרְבָּן מַתְרִין בּוֹ וְלוֹקֶה וּמֵבִיא קָרְבָּן. וְהָכָא יִלְקֶה וִישַׁלֵּם. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָא בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק [אָמַר כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ.] שְׁנֵי דְבָרִים מְסוּרִין לְבֵית דִּין אַתְּ תּוֹפֵס אֶחָד מֵהֶן. יָצָא דָבָר שֶׁהוּא מְסוּר לַשָּׁמַיִם.

הַכֹּל מוֹדִין שֶׁאֵין מָמוֹן אֶצֶל מִיתָה דִּכְתִיב וּמַכֵּה (נֶפֶשׁ) בְּהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה וּמַכֵּה אָדָם יוּמָת. מַה מַכֵּה בְהֵמָה לֹא חִלַּקְתָּה בָהּ בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד (לְפְטוֹר) [לְחַייְבוֹ] מָמוֹן אַף מַכֵּה אָדָם לֹא תַחֲלוֹק בּוֹ בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד לְפְטוֹר. בְּמַה פְלִיגִין. בְּמָמוֹן אֶצֶל מַכּוֹת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֵין מָמוֹן אֶצֶל מִיתָה וְיֵשׁ מָמוֹן אֶצֶל מַכּוֹת. וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר כְּשֵׁם שֶׁאֵין מָמוֹן אֶצֶל מִיתָה כָּךְ אֵין מָמוֹן אֶצֶל מַכּוֹת.

רִבִּי אִימִּי בַּבְלָיָיא בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן טַעֲמָא דְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ רָשָׁע רָשָׁע. נֶאֱמַר רָשָׁע בִּמְחוּייְבֵי מִיתוֹת. וְנֶאֱמַר רָשָׁע בִּמְחוּייְבֵי מַכּוֹת. מַה רָשָׁע שֶׁנֶּאֱמַר בִּמְחוּייְבֵי מִיתוֹת אֵין מָמוֹן אֶצֶל מִיתָה. אוּף רָשָׁע שֶׁנֶּאֱמַר בִּמְחוּייְבֵי מַכּוֹת אֵין מָמוֹן אֶצֶל מַכּוֹת.

נָתָן בַּר הוֹשַׁעְיָה אָמַר כָּאן בְּנַעֲרָה כָּאן בִּבְוּגֶרֶת. נַעֲרָה יֵשׁ לָהּ קָנָס וְאֵין לָהּ לֹא מֶכֶר. בּוֹגֶרֶת אֵין לָהּ לֹא מֶכֶר וְלֹא קָנָס וְאֵין לָהּ בּוֹשֶׁת וּפְגָם. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין אָמְרִין תִּיפְתָּר שֶׁפִּיתְּתוֹ אוֹ שֶׁמְּחָלָה לוֹ. סָבַר נָתָן בַּר הוֹשַׁעְיָה לְמָקוֹם מַכּוֹת וְתַשְׁלוּמִין מְשַׁלֵּם וְאֵינוֹ לוֹקֶה. וְיִלְקֶה וִישַׁלֵּם. כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ. רִשְׁעָה אַחַת אַתָּה מְחַיְּבוֹ. וְאֵי אַתָּה מְחַיְּבוֹ שְׁתֵּי רִשְׁעָיוֹת. וְיִלְקֶה וְלֹא יְשַׁלֵּם. מִן עֲדִים זוֹמְמִין. מַה עֲדִים זוֹמְמִין מְשַׁלְּמִין וְאֵינָן לוֹקִין. אַף הָכָא מְשַׁלֵּם וְאֵינוֹ לוֹקֶה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה טַעֲמָא דְנָתָן בַּר הוֹשַׁעְיָה וְהִפִּילוֹ הַשּׁוֹפֵט וְהִכָּהוּ לְפָנָיו אֶת שֶׁמַּכּוֹתָיו יוֹצְאוֹת בּוֹ יְדֵי רִשְׁעוֹ יָצָא זֶה שֶׁאוֹמֵר לוֹ עָמוֹד וְשַׁלֵּם.

מַתְנִיתִין פְּלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. וְהָא תַּנִּינָן הָאוֹכֵל תְּרוּמָה שׁוֹגֵג. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי מֵאִיר דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם. וְהָא תַּנִּינָן הָאוֹכֵל תְּרוּמָה מֵזִיד בְּלֹא הַתְרָייָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לֹא שַׁנְיָיא הִיא מֵזִיד הִיא שׁוֹגֵג. הִיא הִתְרוּ בּוֹ הִיא לֹא הִתְרוּ בּוֹ. סָבַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי מֵאִיר מֵזִיד הִתְרוּ בּוֹ לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר אִם הִתְרוּ בּוֹ לוֹקֶה וְאִם לֹא הִתְרוּ בּוֹ מְשַׁלֵּם. פָּתַר לָהּ מֵזִיד בְּלֹא הַתְרָייָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לֹא שַׁנְיָיא הִיא מֵזִיד הִיא שׁוֹגֵג. הִיא הִתְרוּ בּוֹ הִיא לֹא הִתְרוּ בּוֹ. סָבַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּרִבִּי מֵאִיר

דּוּ אָמַר רַבִּי מֵאִיר לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם.

אָמַר רַבִּי חִינְנָא קוֹמֵי רַבִּי מָנָא וְאֵין יִסְבּוֹר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כָּל מַתְנִיתִין דְּרַבִּי מֵאִיר קָרֵיָא דְּרַבִּי מֵאִיר. וְהָא כְתִיב וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וגו׳. אֶלָּא מִיסְבַּר סָבַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ שֶׁהַחוֹמֶשׁ קָרְבָּן. וַאֲפִילוּ יִסְבּוֹר חוֹמֶשׁ קָרְבָּן קָרֵן קָרְבָּן. אָמַר רַבִּי יוּדָן בַּר שָׁלוֹם מַתְנִיתִין אָמְרָה שֶׁהַקָּרֵן קָנָס דְּתַנִּינָן אֵינוֹ מְשַׁלֵּם תְּרוּמָה אֶלָּא חוּלִין מְתוּקָּנִין וְהֵן נַעֲשִׂין תְּרוּמָה. אִלּוּ מִמַּה שֶּׁאָכַל הָיָה מְשַׁלֵּם יֵאוּת. וְתַנֵּי כֵן אָכַל תְּרוּמָה טְמֵאָה מְשַׁלֵּם חוּלִין טְהוֹרִין וְאִם שִׁילֵּם חוּלִין טְמֵאִין יָצָא. וְלֹא דְמֵי עֵצִים הוּא חַיָּיב לוֹ. הָדָא אָמְרָה שֶׁהַקָּרֵן קָנָס. וּכְמַה דְּתֵימַר קֶרֶן קָנָס וְדִכְוָותָהּ חוֹמֶשׁ קָנָס. אֶלָּא אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּדַעְתֵּיהּ. כְּמַה דּוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר תַּמָּן הַכֹּל הָיוּ בִכְלָל לֹא תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר. יָצָא זֶה וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו לְחַיְבוֹ מָמוֹן. וְהָכָא הַכֹּל הָיָה בִכְלָל וְכָל זָר לֹא יֹאכַל קוֹדֶשׁ. יָצָא וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קוֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה לְחַיְבוֹ מָמוֹן.

וְהָתַנֵּי מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבִּי מֵאִיר בְּגוֹנֵב חֶלְבּוֹ שֶׁל חֲבֵירוֹ שֶׁהוּא לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם שֶׁכֵּן הָאוֹכֵל חֶלְבּוֹ לוֹקֶה. וְהָתַנֵּי מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבִּי מֵאִיר בְּגוֹנֵב תְּרוּמַת חֲבֵירוֹ שֶׁהוּא לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם שֶׁכֵּן הָאוֹכֵל תְּרוּמָתוֹ לוֹקֶה. וְהָתַנֵּי מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבִּי מֵאִיר בְּחוֹסֵם פָּרָתוֹ שֶׁל חֲבֵירוֹ שֶׁהוּא לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם שֵׁשֶׁת קַבִּין לְפָרָה וַאֲרָבָעַת קַבִּין לַחֲמוֹר שֶׁכֵּן חַוסֵם פָּרָתוֹ לוֹקֶה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי שֶׁכֵּן בִּמְחוּיְבֵי מִיתוֹת. גָּנַב תְּרוּמַת הֶקְדֵּשׁ וַאֲכָלָהּ לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם מִכָּל מָקוֹם הִפְסִיד מָמוֹן.

אָמַר רַבִּי מָנָא קוֹמֵי רַבִּי יוֹסֵי מֵעַתָּה הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ קְטַנָּה יִלְקֶה וִישַׁלֵּם. שֶׁכֵּן הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ בּוֹגֶרֶת לוֹקֶה. חָזַר רַבִּי מָנָא וְאָמַר תַּמָּן חָל עָלָיו מִיתָה וְתַשְׁלוּמִין כְּאַחַת. בְּרַם הָכָא מֵהַחֲסִימָה הָרִאשׁוֹנָה נִתְחַיֵּיב מַלְקוּת וּמִיכָּן וָאֵילַךְ לְתַשְׁלוּמִין. הָתִיב רַבִּי עֻזָּרָא קוֹמֵי רַבִּי מָנָא הַמַּצִּית גְּדִישׁוֹ שֶׁל חֲבֵירוֹ בַּשַּׁבָּת מִשֶּׁיבּוֹלֶת הָרִאשׁוֹנָה נִתְחַיֵּיב מִיתָה מִיכָּן וְהֵילַךְ לְתַשְׁלוּמִין. וְלֵית אַתְּ אָמַר הָכֵין אֶלָּא עַל כָּל שִׁיבּוֹלֶת וְשִׁיבּוֹלֶת יֵשׁ בָּהּ הַתְרַיִת מִיתָה. וְאוּף הָכָא עַל כָּל חֲסִימָה יֵשׁ בָּהּ הַתְרַיִת מַכּוֹת (וְהַתְרַיִת תַּשְׁלוּמִין). אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּי רַבִּי בּוּן תְּרֵין אֲמוֹרִין חַד אָמַר בְּחוֹסֵם בִּתְרוּמָה בְּמוּקְדָּשִׁין. וְחָרָנָה אָמַר בְּחוֹסֵם עַל יְדֵי שָׁלִיחַ. שָׁלִיחַ לוֹקֶה וְהוּא פָּטוּר. דָּם יֶחְשַׁב לָאִישׁ הַהוּא וְלֹא לִשְׁלוּחָיו.

שׁוֹגֵג בִּתְרוּמָה וְמֵזִיד בְּחֻמֵּץ. שׁוֹגֵג בִּתְרוּמָה וּמֵזִיד בְּנָזִיר. שׁוֹגֵג בִּתְרוּמָה וְמֵזִיד בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אֵין נִיפְתְּרִינָהּ בִּשְׁנֵי דְבָרִים נִיחָא. אֵין נִיפְתְּרִינָהּ בְּדָבָר אֶחָד מַחְלוֹקֶת רַבִּי יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ.

תַּמָּן תַּנִּינָן אֵין בֵּין שַׁבָּת לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים אֶלָּא שְׁגָגָה זְדוֹנוֹ בִּידֵי אָדָם וְזֶה זְדוֹנוֹ בִּידֵי שָׁמַיִם. הָא בְתַשְׁלוּמִין זֶה וְזֶה שָׁוִין. מַתְנִיתָא דְּרַבִּי נְחוֹנְיָה בֶּן הַקָּנָה דְּתַנֵּי רַבִּי נְחוֹנְיָה בֶּן הַקָּנָה אוֹמֵר יוֹם הַכִּיפּוּרִים כְּשַׁבָּת לְתַשְׁלוּמִין. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר כִּמְחוּיְבֵי כְרִיתוּת כָּךְ חַיְבֵי מִיתוֹת בֵּית דִּין. מַה בֵּינֵיהוֹן. רַבִּי אָחָא בְשֵׁם רַבִּי אֲבִינָא אָמַר נַעֲרָה נִדָּה בֵּינֵיהוֹן. אָמַר רַבִּי מָנָא אוּף אָחוֹת אִשְׁתּוֹ בֵּינֵיהוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי נְחוֹנְיָה בֶּן הַקָּנָה מַה שַׁבָּת אֵין לָהּ הֵיתֵר אַחַר אִיסּוּרָהּ וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים אֵין לוֹ הֵיתֵר אַחַר אִיסּוּרוֹ. וְזוֹ הוֹאִיל וְיֵשׁ לָהּ הֵיתֵר אַחַר אִיסּוּרָהּ מְשַׁלֵּם. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אָמַר שַׁבָּת יֵשׁ בָּהּ כָּרֵת וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים יֵשׁ בּוֹ כָּרֵת וְזוֹ הוֹאִיל וְיֵשׁ בּוֹ כָּרֵת אֵינוֹ מְשַׁלֵּם.

רַבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בָּעֵי לָוִוין וּכְרִיתוּת מַה אָמְרִין בָּהּ אִילֵּין תַּנָּיֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי צְרִיכָה לְרַבָּנִין. אָמַר רַבִּי יוֹנָה וְלָמָּה לֹא שָׁמַע לֵיהּ מִן הָדָא דְּתַנֵּי רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. דְּתַנֵּי רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר נֶאֱמַר כָּרֵת בְּשַׁבָּת וְנֶאֱמַר כָּרֵת בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. מַה כָּרֵת הָאֲמוּר בְּשַׁבָּת אֵין מָמוֹן אֶצֶל מִיתָה. אַף כָּרֵת הָאֲמוּר בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים אֵין מָמוֹן אֶצֶל כָּרֵת. אָמַר רַבִּי מָנָא קוֹמֵי רַבִּי יוֹסֵי מַה צְרִיכִין לֵיהּ כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּרַם כְּרַבִּי יוֹחָנָן אִם מַכּוֹת אֶצֶל מִיתָה יֵשׁ לוֹ לֹא כָּל שֶׁכֵּן מָמוֹן אֶצֶל מַכּוֹת. אָמַר לֵיהּ וְאַף כְּרַבִּי יוֹחָנָן צְרִיכָה לֵיהּ. אִיתְפַּלְגוּן הַשּׁוֹחֵט אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לְשׁוּם עֲבוֹדָה זָרָה. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר אִם הִתְרוּ בּוֹ לְשׁוּם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לוֹקֶה. לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה הָיָה נִסְקָל. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר וַאֲפִילוּ הִתְרוּ בּוֹ לְשׁוּם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה. מֵאַחַר שֶׁאִילּוּ הִתְרוּ בּוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה הָיָה נִסְקָל. הָכָא שְׁנֵי דְבָרִים. וְהָכָא דָּבָר אֶחָד.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מַה בֵּין אִילֵּין תַּנָּיֵי לְאִילֵּין רַבָּנִין לְאִילֵּין לֹא לִכְרִיתוּת. אָמַר רַבִּי יוּדָן רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דּוּ אָמַר כְּרַבִּי מֵאִיר דּוּ אָמַר לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם. אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה הַמַּצִּית גְּדִישׁוֹ שֶׁל חֲבֵירוֹ בְּיוֹם טוֹב בֵּינֵיהוֹן. אִילֵּין תַּנָּיֵי סָבְרִין מִימַר הוֹאִיל וְאֵין בָּהֶן כָּרֵת מְשַׁלֵּם. וְאִילֵּין רַבָּנִין סָבְרִין מֵימַר הוֹאִיל וְיֵשׁ מַכּוֹת אֵינוֹ מְשַׁלֵּם. מֵעַתָּה אִילּוּ נְעָרוֹת דְּלָא כְרַבָּנִין. אָמַר רַבִּי מַתַּנְיָה בְּבָא עַל הַמַּמְזֶרֶת בֵּינֵיהוֹן.

וְאֵשֶׁת אָחִיו לָאו יְבִימְתּוֹ הִיא. תִּיפְתָּר שֶׁמֵּת אָחִיו וְהָיוּ לוֹ בָנִים וְאֵירַשׂ אִשָּׁה וּמֵת וּבָא אָחִיו וְאָנְסָהּ.

ב **משנה:** בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּישְׂאֵת לְיִשְׂרְאֵל וְאַחַר כָּךְ אָכְלָה תְּרוּמָה מְשַׁלֶּמֶת אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינָהּ מְשַׁלֶּמֶת אֶת הַחוֹמֶשׁ. וּמִיתָתָהּ בִּשְׂרֵיפָה. נִישְׂאֵת לְאָחָד מִכָּל הַפְּסוּלִין מְשַׁלֶּמֶת קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וּמִיתָתָהּ בְּחֶנֶק דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים זוֹ וְזוֹ מְשַׁלְּמוֹת אֶת הַקֶּרֶן וְאֵין מְשַׁלְּמוֹת אֶת הַחוֹמֶשׁ. וּמִיתָתָן בִּשְׂרֵיפָה. הַמַּאֲכִיל אֶת בָּנָיו קֳטָנִים וְאֶת עֲבָדָיו בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים הָאוֹכֵל תְּרוּמַת חוּצָה לָאָרֶץ וְהָאוֹכֵל פָּחוֹת מִכְּזַיִת תְּרוּמָה מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶת הַחוֹמֶשׁ וְהַתַּשְׁלוּמִין חוּלִין. אִם רָצָה הַכֹּהֵן לְמָחוֹל לוֹ מוֹחֵל. זֶה הַכְּלָל כָּל הַמְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְתַשְׁלוּמִין תְּרוּמָה אִם רָצָה הַכֹּהֵן לְמָחוֹל אֵינוֹ מוֹחֵל וְכָל הַמְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶת הַחוֹמֶשׁ וְהַתַּשְׁלוּמִין חוּלִין אִם רָצָה הַכֹּהֵן לְמָחוֹל מוֹחֵל.

הלכה: כְּדּוּ הִיא מַתְנִיתָא זִינְתָה מִיתָתָהּ בִּשְׂרֵיפָה.

מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי מֵאִיר כִּי תֵּחֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ. אֶת שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לַחֲזוֹר לְבֵית אָבִיהָ. יָצָאת זוֹ שֶׁהִיא רְאוּיָה לַחֲזוֹר לְבֵית אָבִיהָ. נִישְׂאֵת לְכָשֵׁר וְזִינַת הֲרֵי הִיא רְאוּיָה לַחֲזוֹר לְבֵית אָבִיהָ. מַיי כְּדוֹן כִּי תֵּחֵל לִזְנוֹת אֶת שֶׁחִילּוּלָהּ מַחְמַת הַזְּנוּת וְלֹא חִילּוּלָהּ מַחְמַת נִישּׂוּאִין. מַה טַּעֲמָא דְּרַבָּנִין וּבַת אִישׁ כֹּהֵן מִכָּל מָקוֹם. מֵעַתָּה וַאֲפִילּוּ חֲלָלָה מִבְּנָהּ. תַּנָּא רִבִּי חִינְנָא בַּר פַּפָּא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אֶת אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת. אֶת שֶׁחִילּוּלָהּ מַחְמַת עַצְמָהּ. וְלֹא שֶׁחִילּוּלָהּ מַחְמַת אָבִיהָ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה שׁוֹנֶה אֲנִי עַל דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל וַאֲפִילּוּ חֲלָלָה מִבְּנָהּ.

וְהָתַנִּינָן רִבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּיב קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ. וְרִבִּי יוֹשׁוּעַ פּוֹטֵר. הֲוֹון בָּעֵיי מֵימַר מַה פְּלִיגִין בְּחוֹמֶשׁ אֲבָל בְּקֶרֶן אֲפִילּוּ רִבִּי יוֹשׁוּעַ מוֹדֵי. מַה פְּלִיגִין לְשֶׁעָבַר אֲבָל לָבֹא אֲפִילּוּ רִבִּי יוֹשׁוּעַ מוֹדֵי.

לֹא הִסְפִּיק לְשַׁלֵּם עַד שֶׁנִּשְׁתַּחְרֵר נוֹתֵן. הָיוּ לוֹ נְכָסִים שֶׁאֵין לְרַבּוֹ רְשׁוּת בָּהֶן נוֹתֵן.

הֵיךְ עֲבִידָה. רְאוּבֵן שָׁגְזַל מִשִּׁמְעוֹן וְהֶאֱכִילָהּ לְלֵוִי יָצָא יְדֵי גְּזֵילוֹ. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי חִיָּיה רַבָּא וְרִבִּי יַנַּאי. דְּאִיתְפַּלְגוּן גָּזַל מַעֲבָדְתּוֹ שֶׁל זֶה וּנְתָנוֹ לְזֶה. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה רַבָּה מוֹצִיאִין מִן הָרִאשׁוֹן וְאֵין מוֹצִיאִין מִן הַשֵּׁנִי. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי אַף מוֹצִיאִין מִן הַשֵּׁנִי. וְאַף רִבִּי חִיָּיה רוֹבָה מוֹדֵי מִכֵּיוָן שֶׁנִּתְּנָהּ לְלֵוִי יָצָא בָהּ יְדֵי גְּזֵילוֹ.

ג משנה: שְׁתֵּי קוּפּוֹת אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה וְאַחַת שֶׁל חוּלִין שֶׁנָּפְלָה סְאָה שֶׁל תְּרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן נָפְלָה הֲרֵי אֲנִי אוֹמֵר לְתוֹךְ שֶׁל תְּרוּמָה נָפְלָה. אֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא שֶׁל תְּרוּמָה וְאֵי זוֹ הִיא שֶׁל חוּלִין. אָכַל אֶת אַחַת מֵהֶן פָּטוּר. וַהֲשָׁנְיָיה נוֹהֶג בָּהֶן כִּתְרוּמָה וְחַיֶּיבֶת בְּחַלָּה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר. אָכַל אֶחָד מִן הַשְּׁנָיָה פָּטוּר. אָכַל אֶחָד מִן שְׁנֵיהֶן מְשַׁלֵּם כִּקְטַנָּה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶן. נָפְלָה אַחַת מֵהֶן לְתוֹךְ הַחוּלִין אֵינָהּ מְדַמְּעָתָן וַהֲשָׁנְיָיה נוֹהֶג בָּהּ בִּתְרוּמָה וְחַיֶּיבֶת בְּחַלָּה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר. נָפְלָה שְׁנָיָיה לְמָקוֹם אַחֵר אֵינָהּ מְדַמְּעָתָן. נָפְלוּ שְׁתֵּיהֶן לְמָקוֹם אֶחָד מְדַמְּעוֹת כִּקְטַנָּה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶן. זָרַע אֶת אַחַת מֵהֶן פָּטוּר. וַהֲשָׁנְיָיה נוֹהֶג בָּהּ כִּתְרוּמָה וְחַיֶּיבֶת בְּחַלָּה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וְרִבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר. זָרַע אַחַר אֶת הַשְּׁנָיָיה פָּטוּר. זָרַע אֶחָד אֶת שְׁתֵּיהֶן בְּדָבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה מוּתָּר. וּבְדָבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה אָסוּר.

הלכה: אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה אֲנִי אוֹמֵר לְתוֹךְ טְמֵאָה נָפְלָה. אַחַת מְדוּמַּעַת וְאַחַת אֵינָהּ מְדוּמַּעַת אֲנִי אוֹמֵר לַמְּדוּמַּעַת נָפְלָה. אַחַת יֵשׁ בָּהּ כְּדֵי לַעֲלוֹת וְאַחַת אֵין בָּהּ כְּדֵי לַעֲלוֹת אֲנִי אוֹמֵר לְאוֹתָהּ שֶׁאֵין בָּהּ כְּדֵי לַעֲלוֹת נָפְלָה.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם בַּר קַפָּרָא אָמַר וְהוּא שֶׁיֵּשׁ בִּשְׁנֵיהֶן רוֹב. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בִּשְׁנֵיהֶן רוֹב. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. תַּמָּן הוּא אוֹמֵר סְפֵיקָן בָּטֵל בְּרוֹב וְהָכָא אָמַר הֶכֵּין. תַּמָּן בְּשֵׁם גַּרְמֵיהּ. וְהָכָא בְּשֵׁם בַּר קַפָּרָא. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. תַּמָּן הוּא אָמַר כּוּלְּהֶם נַעֲשׂוּ הוֹכִיחַ וְהָכָא אַתְּ אָמַר הֶכֵּין. שַׁנְיָיא הִיא הָכָא שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּמַה לְתְלוֹת.

שְׁתֵּי קוּפּוֹת אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה טְמֵאָה וְאַחַת שֶׁל חוּלִין טְהוֹרִין וְנָפְלָה סְאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן נָפְלָה אֲנִי אוֹמֵר לְתוֹךְ שֶׁל תְּרוּמָה נָפְלָה. וְהַחוּלִין יֵאָכְלוּ בְּטָהֳרָה. נָפְלָה סְאָה תְּרוּמָה טְהוֹרָה אֲנִי אוֹמֵר לְתוֹךְ שֶׁל תְּרוּמָה טְמֵאָה נָפְלָה וְחוּלִין יֵאָכְלוּ נִיקּוּדִים. שְׁתֵּי קוּפּוֹת אַחַת שֶׁל תְּרוּמָה טְהוֹרָה וְאַחַת שֶׁל חוּלִין טְמֵאָה וְנָפְלָה סְאָה תְּרוּמָה טְהוֹרָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן נָפְלָה. אֲנִי אוֹמֵר לְתוֹךְ תְּרוּמָה נָפְלָה וְהַחוּלִין יֵאָכְלוּ נִיקּוּדִין. נָפְלָה סְאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת. מַה נַפְשָׁךְ אִי לְתוֹךְ תְּרוּמָה נָפְלָה אָסוּר. אִי לְתוֹךְ שֶׁל חוּלִין נָפְלָה אָסוּר. לָמָּה שֶׁפָּפַק טָמֵא טָמֵא וְסָפֵק מְדוּמָּע מוּתָּר.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן סָפֵק מְדוּמָּע פָּטוּר מִן הַחַלָּה. סָפֵק דִּימּוּעַ הַנַּאֲכָל מִשּׁוּם דֶּמַע חַיָּיב בְּחַלָּה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן דְּרִבִּי יוּדָה הִיא. דְּתַנִּינָן תַּמָּן אִם נִשְׁאֲלוּ בְּבֵית אַחַת טְמֵאִין. בְּזֶה אַחַר זֶה טְהוֹרִין. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טְמֵאִין. בְּמַה נָן קַיָימִין. אִם בְּשֶׁנִּשְׁאֲלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת טְמֵאִין וְאִם בְּזֶה אַחַר זֶה טְהוֹרִין. אֶלָּא כִּי נָן קַיָימִין בְּבָא לִשָּׁאֵל עָלָיו וְעַל חֲבֵירוֹ. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר אוֹמֵר לוֹ שְׁאוֹל דִּילָךְ וְאֵיזִיל לָךְ. וְרִבִּי יוֹסֵי אָמַר כְּמִי שֶׁנִּשְׁאֲלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת. וְהָכָא לֹא כְּמִי שֶׁנִּשְׁאֲלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת.

רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיא בַּר וָוא וְהוּא שֶׁזְּרָע אֶת הַשְּׁנָיָה עַד שֶׁלֹּא קָצַר רִאשׁוֹנָה. אִם זָרַע אֶת הַשְּׁנָיָה עַד שֶׁלֹּא קָצַר אֶת הָרִאשׁוֹנָה אֵין תָּלוּשׁ וּמְחוּבָּר נַעֲשׂוּ הוֹכִיחַ. רִבִּי חֲנִינָה תִּירְתַיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי בָּצָל שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁעָקְרוֹ וּשְׁתָלוֹ מִכֵּיוָן שֶׁרָבָה עָלָיו הֶחָדָשׁ מוּתָּר. הָתִיב רִבִּי זְעִירָא וְהַתַּנִּינָן אֶת שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה מוּתָּר וְדָבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה אָסוּר. דָּבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה מוּתָּר בְּמַרְבֶּה עָלָיו הֶחָדָשׁ. וְדִכְוָותָהּ דָּבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה אָסוּר וְאַף עַל פִּי שֶׁרָבָה עָלָיו הֶחָדָשׁ. רִבִּי זְעִירָא כְּדַעְתֵּיהּ דְּאָמַר רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן בָּצָל שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁעָקְרוֹ וּשְׁתָלוֹ אֲפִילּוּ הוֹסִיף כַּמָּה אָסוּר שֶׁאֵין גִּידּוּלֵי אִיסּוּר מַעֲלִין אֶת הָאִיסּוּר.

פרק ח

א משנה: הָאִשָּׁה שֶׁהָיְתָה אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלַיִךְ אוֹ גֵּירְשָׁךְ. וְכֵן הָעֶבֶד שֶׁהָיָה אוֹכֵל בִּתְרוּמָה וּבָאוּ וְאָמְרוּ לוֹ מֵת רַבָּךְ אוֹ מְכָרָךְ לְיִשְׂרָאֵל אוֹ נִתַּן בְּמַתָּנָה. אוֹ עֶשָׂאךָ בֶּן חוֹרִין. וְכֵן כֹּהֵן שֶׁהָיָה אוֹכֵל בִּתְרוּמָה וְנוֹדַע שֶׁהוּא בֶּן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה רִבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּיב קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ. וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר. הָיָה עוֹמֵד וּמַקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְנוֹדַע שֶׁהוּא בֶּן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר כָּל קָרְבָּנוֹת שֶׁהִקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ פְּסוּלִין. וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַכְשִׁיר. נוֹדַע שֶׁהוּא בַּעַל מוּם עֲבוֹדָתוֹ פְּסוּלָה. וְכוּלָּם שֶׁהָיָה תְרוּמָה לְתוֹךְ פִּיהֶם רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יִבְלָעוּ וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר יִפְלוֹטוּ. אָמְרוּ לוֹ נִטְמֵאת תְּרוּמָה רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יִבְלַע וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר יִפְלוֹט. טָמֵא הָיִית וּטְמֵאָה הָיְתָה תְּרוּמָה אוֹ נוֹדַע שֶׁהוּא טֵבֵל וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִיטְּלָה תְּרוּמָתוֹ אוֹ מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ אוֹ שֶׁטָּעֲמוּ טַעַם פִּישְׁפֵּשׁ לְתוֹךְ פִּיו חֲרֵי זֶה יִפְלוֹט.

הלכה: הָאִשָּׁה שֶׁהָיְתָה אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה כו׳. נִיחָא מֵת בַּעֲלַיִךְ. גֵּירְשָׁךְ. רַבָּנִין אָמְרִין כְּמִשְׁנָה רִאשׁוֹנָה. שֶׁכֵּן אֲרוּסָה בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה וְאָבִיהָ מְקַבֵּל אֶת גִּיטָּהּ. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר וַאֲפִילוּ תֵּימַר כְּמִשְׁנָה אַחֲרוֹנָה. תִּיפְתַּר שֶׁאָמְרָה לוֹ הֲבֵא גִיטִּי מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וְהָיָה דַּרְכּוֹ לְהָבִיא לָהּ בַּעֲשָׂרָה יָמִים וּמָצָא סוֹס רָץ וְהֵבִיא לָהּ לַחֲמִשָּׁה יָמִים. וְלֹא רִבִּי לִיעֶזֶר כְּרִבִּי לָעְזָר. דְּתַנִּינָן רִבִּי לָעְזָר אוֹסֵר מַיָּד. וְלֹא מוֹדֵי רִבִּי לָעְזָר שֶׁאִם אָמְרָה הֲבֵא לִי גִיטִּי מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה עַד שֶׁמַּגִּיעַ גֵּט לְאוֹתוֹ מָקוֹם. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה מִכָּיוָן שֶׁאָמְרָה לוֹ הֲבֵא לִי גִיטִּי מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי כְּמִי שֶׁאָמְרָה לוֹ לֹא יְהֵא גֵּט אֶלָּא לַעֲשָׂרָה יָמִים מַה שֶּׁאָכְלָה בְּהֵיתֵר אָכְלָה.

רִבִּי חַגַּיי שָׁאַל לַחֲבֵרָייָא מִנַּיִן לָאוֹכֶל בִּרְשׁוּת שֶׁהוּא פָּטוּר. מַה בֵּין סָבוּר שֶׁהוּא חוּלִּין וְנִמְצָא תְרוּמָה שֶׁהוּא חַיָּיב. מַה בֵּין סָבוּר שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל וְנִמְצָא כֹּהֵן שֶׁהוּא פָּטוּר. אָמְרִין לֵיהּ מֵהוֹרַיִית בֵּית דִּין. אָמַר לוֹן עוֹד צְרִיכָה לִי. מַה בֵּין סָבוּר שֶׁהוּא חוֹל וְנִמְצָא שַׁבָּת שֶׁהוּא חַיָּיב. מַה בֵּין סָבוּר שֶׁהוּא פֶּסַח וְנִמְצָא שְׁלָמִים שֶׁהוּא פָּטוּר. אָמְרִין לֵיהּ מִשּׁוֹחֵט בִּרְשׁוּת. אָמַר לוֹן עוֹד צְרִיכָה לִי. מַה בֵּין סָבוּר שֶׁהוּא שׁוּמָּן וְנִמְצָא חֵלֶב שֶׁהוּא חַיָּיב. מַה בֵּין סָבוּר שֶׁהוּא אָסוּר וְנִמְצָא מוּתָּר שֶׁהוּא פָּטוּר. לֹא אֲגִיבוּ מַה. אָמַר לוֹן נִמְלְכִין מִינָּן אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ וְהֵבִיא. הַשָּׁב מִידִיעָתוֹ חַיָּיב עַל שִׁגְגָתוֹ. יָצָא זֶה שֶׁאַפִּילוּ יָדַע אֵינוֹ פּוֹרֵשׁ. עָאַל רִבִּי יוֹסֵי לְגַבּוֹן אָמַר לוֹן לָמָּה לֹא אָמְרִיתוּ לֵיהּ אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ וְהֵבִיא. אָמְרִין לֵיהּ הוּא קְשִׁיתָהּ וְהוּא קְיָימָהּ.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי זֶה אֶחָד מִשָּׁלֹשׁ מִדְרָשׁוֹת שֶׁהֵן מְחֻוָּורִין בַּתּוֹרָה. וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם. וְכִי יֵשׁ כֹּהֵן עַכְשָׁיו וְאֵין כֹּהֵן לְאַחַר זְמָן. וְאֵי זֶה זֶה שֶׁהָיָה עוֹמֵד וּמַקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְנוֹדַע שֶׁהוּא בֶּן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה שֶׁעֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁירָה. אָמַר רַב וּפוֹעֵל יָדָיו תִּרְצָה כָּל שֶׁהוּא מְזַרְעוֹ שֶׁל לֵוִי עֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁירָה.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַב בִּלְבַד כֹּהֵן מַקְרִיב. וְעַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן וַאֲפִילוּ כָל כֹּהֵן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַב וּבִלְבַד בְּקָדְשֵׁי מִקְדָּשׁ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן וַאֲפִילוּ בְּקָדְשֵׁי הַגְּבוּל. עַל דַּעְתַּייְהוּ דְּרַבָּנִין וּבִלְבַד בִּשְׁעַת מִקְדָּשׁ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן וַאֲפִילוּ בִּזְמַן הַזֶּה.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי וְאַף לְעִנְיַן שְׁאָר הַדְּבָרִים כֵּן מְקַבֵּל וְאַחַר כָּךְ זוֹרֵק קוֹמֵץ וְאַחַר כָּךְ מַקְטִיר שׁוֹרֵף וְאַחַר כָּךְ מַזֶּה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּשֵׁם רִבִּי יִצְחָק מִן מַה דְּתַנֵּי עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּחַטָּאת גְּזוּלָה שֶׁלֹּא נוֹדְעָה לְרַבִּים שֶׁהִיא מְכַפֶּרֶת. הָדָא אָמְרָה שֶׁהוּא מְקַבֵּל וְאַחַר כָּךְ זוֹרֵק קוֹמֵץ וְאַחַר כָּךְ מַקְטִיר שׁוֹרֵף וְאַחַר כָּךְ מַזֶּה.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּשֵׁם רִבִּי יִצְחָק שָׁאַל הָיָה עוֹמֵד וּמַקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְנוֹדַע לוֹ שֶׁהוּא בֶּן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה מַה אַתְּ עָבֵד לֵיהּ. כְּמִי שֶׁהוּא מֵת וְיַחֲזוֹר הָרוֹצֵחַ לִמְקוֹמוֹ. אוֹ כְּמִי שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ בְּלֹא כֹהֵן גָּדוֹל וְאֵינוֹ יוֹצֵא מִשָּׁם לְעוֹלָם.

נִישְׁמְעִינֵיהּ מִן הָדָא. מַעֲשֶׂה בִּמְגוֹרַת שֶׁל דִּיסְקוֹס בְּיַבְנֶה שֶׁנִּפְגְּמָה וְנִמְצְאַת חֲסֵירָה. וְהָיָה רִבִּי טַרְפוֹן מְטַהֵר וְרִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא. אָמַר רִבִּי טַרְפוֹן הַמִּקְוֶה הַזֶּה בְּחֶזְקַת טָהֳרָה לְעוֹלָם הוּא בְּטָהֳרָתוֹ עַד שֶׁיְּוַדַּע שֶׁחָסֵר. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה הַטָּמֵא הַזֶּה בְּחֶזְקַת טוּמְאָה לְעוֹלָם הוּא בְּטוּמְאָתוֹ עַד שֶׁיְּוַדַּע שֶׁטָּהֵר. אָמַר רִבִּי טַרְפוֹן לָמָּה זֶה דוֹמֶה לְעוֹמֵד וּמַקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְנוֹדַע שֶׁהוּא בֶּן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה שֶׁעֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁירָה. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה לָמָּה זֶה דוֹמֶה לְעוֹמֵד וּמַקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְנוֹדַע שֶׁהוּא בַּעַל מוּם שֶׁעֲבוֹדָתוֹ פְּסוּלָה. אוֹמֵר לוֹ רִבִּי טַרְפוֹן מַה עֲקִיבָה אֲנִי מִדָּמֶה לֵיהּ לְבֶן גְּרוּשָׁה וְאַתְּ מִדָּמֶה לֵיהּ לְבַעַל מוּם. נִרְאֶה לְמִי דוֹמֶה אִם לְבֶן גְּרוּשָׁה הוּא דוֹמֶה נְלַמְּדֵינוּ מִבֶּן גְּרוּשָׁה. וְאִם לְבַעַל מוּם הוּא דוֹמֶה נְלַמְּדֵינוּ מִבַּעַל מוּם. אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה מִקְוֶה פְּסוּלוֹ בְּגוּפוֹ וּבַעַל מוּם פְּסוּלוֹ בְּגוּפוֹ. וְאַל יוֹכִיחַ בֶּן גְּרוּשָׁה שֶׁפְּסוּלוֹ מַחְמַת אֲחֵרִים. מִקְוֶה פְּסוּלוֹ בְּיָחִיד וּבַעַל מוּם פְּסוּלוֹ בְּיָחִיד. וְאַל יוֹכִיחַ בֶּן גְּרוּשָׁה שֶׁפְּסוּלוֹ בְּבֵית דִּין. וְנִימְנוּ עָלָיו וְטִימְּאוּהוּ. אָמַר רִבִּי טַרְפוֹן לְרִבִּי עֲקִיבָה הַפּוֹרֵשׁ מִפִּי כְּפוֹרֵשׁ מֵחַיָּיו.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי זֹאת אוֹמֶרֶת הָיָה עוֹמֵד וּמַקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְנוֹדַע שֶׁהוּא בֶּן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה שֶׁעֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁירָה עַד שֶׁיִּיפָּסֵל בְּבֵית דִּין. הָדָא אָמְרָה סָפֵק טָמֵא סָפֵק בַּעַל מוּם עֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁירָה. דְּאַת מְדַמֵּי לֵיהּ לְבֶן גְּרוּשָׁה לְבֶן חֲלוּצָה. אֲבָל אִם מְדַמֵּי לְבַעַל מוּם עֲבוֹדָתוֹ פְּסוּלָה. וּמִקְוֶה לֹא סָפֵק הוּא. אָמַר רִבִּי חֲנִינָא זֹאת אוֹמֶרֶת פְּסוּל מְשֻׁפְּחָה צָרִיךְ בֵּית דִּין.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מַה פְּלִיגִין בְּעֶבֶד וְאִשָּׁה. אֲבָל בְּשֵׁאָר דְּבָרִים אַף רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מוֹדֵי. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵּן אוֹ נוֹדַע שֶׁהוּא טֵבֵל אוֹ מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִיטְּלָה תְרוּמָתוֹ אוֹ מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ וְלֵית רִבִּי לִיעֶזֶר פַּלִּיג.

מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי לִיעֶזֶר מִשּׁוּם שֶׁהִתְחִיל בְּהֵיתֵר. תַּנֵּי רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. לֹא שֶׁהָיָה רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר מִשּׁוּם שֶׁהִתְחִיל בּוֹ בְּהֵיתֵר. אֶלָּא שֶׁהָיָה רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר הַלָּעוּס כְּבָלוּעַ. אַף בְּשַׁבָּת כֵּן. אַף בְּפֶסַח כֵּן. אַף בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים כֵּן. אַף בְּנָזִיר כֵּן. אַף בִּנְבֵילוֹת כֵּן אַף בִּטְרֵיפוֹת כֵּן אַף בִּשְׁקָצִים כֵּן אַף בִּרְמָשִׂים כֵּן.

רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה וּמָצָא בָהּ שֶׁקֶץ אָסוּר בַּאֲכִילָה. מַה טַּעֲמָא בְּהֵמָה בַּבְּהֵמָה תֹּאכְלוּ. וְלֹא שֶׁקֶץ בַּבְּהֵמָה תֹּאכְלוּ.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה רִבִּי הוֹשַׁעְיָה בָּעֵי מַה בֵּינָהּ לְבֵין זִיזִין שֶׁבַּעֲדָשִׁין לִיתּוֹשִׁים שֶׁבַּכְּלִיסִים. לְתוֹלָעִים שֶׁבַּתְּמָרִים וּבַגְּרוֹגְרוֹת. תַּמָּן בְּגוּפֵיהֶן הֵן. בְּרַם הָכָא אֵינוֹ בְגוּפוֹ.

הָדֵין צִירָא מוּרְיֵיסָא עַד שֶׁלֹּא יַצְלִיל שָׁרֵי. מִדְּהוּא צָלִיל אָסוּר.

דַּם שֶׁעַל הַכְּפָר גּוֹרְדוֹ וְאוֹכְלוֹ. וְאִם הָיָה מִבֵּין שִׁנָּיו אוֹכְלוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. שֶׁקֶץ שֶׁבְּזִיזִין וּזְבוּבִין וּבַהֲגָזִין וּבִשְׁקָצִים וּבִרְמָשִׂים יָכוֹל בִּזְמָן שֶׁהוּא בְּפִירְיוֹ. תַּלְמוּד לוֹמַר טְמֵאִים הֵן בִּזְמָן שֶׁהֵן בְּפִירְיוֹ. יָכוֹל אֲפִילּוּ יָצְאוּ וְחָזְרוּ. תַּלְמוּד לוֹמַר טְמֵאִים הֵם וַאֲפִילּוּ יָצְאוּ וְחָזְרוּ. רַב חִיָּיה בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רַב אֲפִילּוּ יָצְאוּ עַל שְׁפַת אוֹכֶל וְחָזְרוּ הֲרֵי אִלּוּ אֲסוּרִין.

אַבָּא בַּר רַב הוּנָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה וּמָצָא בָהּ חֲזִיר מוּתָּר בַּאֲכִילָה. רִבִּי יוֹנָה אָמַר אָסוּר בַּאֲכִילָה. מַה טַּעֲמָא בְּהֵמָה בַּבְּהֵמָה תֹּאכְלוּ. וְלֹא עוֹף בַּבְּהֵמָה תֹּאכְלוּ. וְלֹא שֶׁקֶץ בָּאֲכִילָה.

וְלֹא סוֹף דָּבָר פִּישְׁפֵּשׁ אֶלָּא כָּל דָּבָר שֶׁנִּפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם חַתָּה מִמֶּנּוּ.

ב משנה: הָיָה אוֹכֵל בָּאֶשְׁכּוֹל וְנִכְנַס מִן הַגִּינָּה לֶחָצִיר. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר יִגְמוֹר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא יִגְמוֹר. חֲשִׁיכָה לֵילֵי שַׁבָּת רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר יִגְמוֹר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא יִגְמוֹר.

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן גֶּפֶן שֶׁהִיא נְטוּעָה בֶּחָצֵר נוֹטֵל אֶת כָּל הָאֶשְׁכּוֹל. וְכֵן בָּרִימּוֹן וְכֵן בָּאֲבַטִּיחַ דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר רִבִּי טַרְפוֹן כְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. אוֹמֵר רִבִּי טַרְפוֹן עוֹשֶׂה קְצִיעַת הָאוֹכֶל כִּתְחִילָתוֹ. רִבִּי אִילָא רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אוֹ רִבִּי טַרְפוֹן כְּרִבִּי לִיעֶזֶר אוֹ רִבִּי טַרְפוֹן עוֹשֶׂה אֲכִילָה אַחַת שֵׁישׁ בָּהּ שְׁתַּיִם וְשָׁלֹשׁ אֲכִילוֹת כַּאֲכִילָה אַחַת. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי לִיעֶזֶר מִשּׁוּם שֶׁהִתְחִיל בּוֹ בְּהֵיתֵר. תַּנֵּי רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. לֹא שֶׁאָמַר רִבִּי לִיעֶזֶר מִשּׁוּם שֶׁהִתְחִיל בּוֹ בְּהֵיתֵר. אֶלָּא שֶׁרִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר יַמְתִּין עַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת אוֹ עַד שֶׁיֵּצֵא חוּץ לֶחָצֵר וְיִגְמוֹר.

ג משנה: יֵין תְּרוּמָה שֶׁנִּתְגַּלָּה יִשְׁפֹּךְ וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁל חוּלִין. שְׁלֹשָׁה מַשְׁקִין אֲסוּרִין מִשּׁוּם גִּילּוּי הַמַּיִם וְהַיַּיִן וְהֶחָלָב וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין מוּתָּרִין. כַּמָּה יִשְׁהוּ וְיִהְיוּ אֲסוּרִין כְּדֵי שֶׁיָּבֹא הָרַחַשׁ מִמָּקוֹם קָרוֹב וְיִשְׁתֶּה. שִׁיעוּר הַמַּיִם הַמְּגוּלִּים כְּדֵי שֶׁתֶּאֱבֹד בָּהֶן הַמָּרָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בַּפָּלִים כָּל שֶׁהֵן וּבְקַרְקָעוֹת אַרְבָּעִים סְאָה. נִיקּוּרֵי תְּאֵינִים וַעֲנָבִים וְקִשּׁוּאִים וַאֲבַטִּיחִים וְדִילּוּעִין וְהַמְּלַפְּפוֹת אֲפִילּוּ הֵן כְּכַד אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטוֹן אֶחָד תָּלוּשׁ וְאֶחָד מְחוּבָּר כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ לֵחָה אָסוּר. וּנְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ אֲסוּרָה מִפְּנֵי סַכָּנַת נְפָשׁוֹת. וְהַמְּשַׁמֶּרֶת שֶׁל יַיִן אֲסוּרָה מִשּׁוּם גִּילּוּי וְרִבִּי נְחֶמְיָה מַתִּיר.

הלכה: רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה יַיִן שֶׁנִּתְגַּלָּה יִשְׁפֹּךְ וַאֲפִילּוּ שֶׁל תְּרוּמָה. תַּבְשִׁיל שֶׁבִּישְּׁלוּ בְמַיִם מְגוּלִּין אֲפִילּוּ שֶׁל תְּרוּמָה יִשְׁפֹּךְ וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁל חוּלִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵּן יַיִן שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנִּתְגַּלָּה יִשְׁפֹּךְ וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁל חוּלִין. חֲבֵרַיָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן יַיִן שֶׁנִּתְגַּלָּה אָסוּר לִשְׁהוֹתוֹ. וְאִם שִׁיהוּ וְהֶחֱמִיץ מֻתָּר לְאָיְלִיו אָסוּר. תְּאֵינִים וַעֲנָבִים שֶׁנִּיקְּרוּ אָסוּר לִשְׁהוֹתָן וְאִם שִׁיהָן וְצָמְקוּ מֻתָּרוֹת.

מַעֲשֶׂה בְּרַתֵּי דְּרִבִּי חִיָּיה רוֹטָא הֲוָה מְנַקֵּר בִּתְאֵינַיָּא בְּגִין דְּלָא יֵיכְלוּן חֲבֵרַיָּא. וַהֲוָה רִבִּי חִיָּיה אָבוֹי מִינְהוֹן. וְלֵית אָסוּר. לְדַעְתֵּיהּ הֲוָה עוֹבְדָא. וַאֲפִילּוּ כֵן לֹא אָסִיר. לֹא כֵן תַּנֵּי רָאָה צִיפּוֹר נוֹקֶרֶת בִּתְאֵינָה וְעַכְבָּר מְנַקֵּר בָּאֲבַטִּיחַ אָסוּר. אֲנִי אוֹמֵר מָקוֹם הַנָּקֵר אָכְלוּ. מְנַטָּרָה לָהֵין הֲוִית.

רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הַחַד וְהַמָּר וְהַמָּתוֹק אֵין בּוֹ מִשּׁוּם גִּילּוּי. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הַחַד וְהַמָּר וְהַמָּתוֹק אֵין בָּהֶן לֹא מִשּׁוּם גִּילּוּי וְלֹא מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ. רִבִּי סִימוֹן מְפָרֵשׁ הַחַד קוֹנְדִיטוֹן. וְהַמָּר פִּסְתִּינוֹן. וְהַמָּתוֹק חַמְרָא מְבַשְּׁלָא. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בַּר זֵידָל הֲוָה לֵיהּ חַמְרָא מְבַשְּׁלָא שֶׁנִּתְייַחֵד בִּרְשׁוּת הַגּוֹי. שָׁאַל לְרִבִּי יַנַּאי בֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר לֵיהּ כֵּן אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מָתוֹק אֵין בּוֹ לֹא מִשּׁוּם גִּילּוּי וְלֹא מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ. רִבִּי יַנַּיי בֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אִיבְּאֵשׁ סָלְקוֹן לְגַבֵּיהּ רִבִּי זֵירָא וְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה וְרִבִּי בוֹן בַּר כַּהֲנָא וְרִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרֵיהוֹן דְּרַבָּנִין מְבַקְּרֵיתֵיהּ. חָמוֹן לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בַּר זֵידָל יְתִיב. אָמְרִין הָא מָרֵי שְׁמוּעָתָא וְהָא מָרֵי עוּבְדָּא אָתוּן וְשָׁאֲלוּן לֵיהּ. אָמַר לוֹן רִבִּי יַנַּיי בֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל כֵּן אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מָתוֹק אֵין בּוֹ לֹא מִשּׁוּם גִּילּוּי וְלֹא מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא דְּדֵילְמָא מַה אִילֵּין דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּהָכֵן הָכִין. אָמַר לֵיהּ לֹא לְעוֹבְדָא וְסָמְכוּן עֲלוֹי. כַּד נַחְתּוֹן קֳם רִבִּי אִילָא עַם רִבִּי בוֹן בַּר כַּהֲנָא אָמַר לֵיהּ אִילּוּלֵי דְּאַתּוּן מְרַחֲמִין שְׁמוּעָתָא וְלֹא מַתְנִיתָא הֵיא. דְּתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה יַיִן מְבוּשָּׁל שֶׁל גּוֹיִם לָמָּה אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהָיָה מִתְּחִילָּתוֹ יַיִן. חוֹמֶץ שֶׁל גּוֹיִם לָמָּה אָסוּר שֶׁהָיָה מִתְּחִילָּתוֹ יַיִן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵּן הַיַּיִן וְהַחוֹמֶץ שֶׁל גּוֹיִם שֶׁהָיָה מִתְּחִילָּתוֹ יַיִן.

רִבִּי אִימִּי הֲוָה לֵיהּ אוֹרְחִין אָמַר לוֹן אִילּוּלֵי דְּאִיתְגְּלֵי חַמְרָא מְבַשְּׁלָא דִּידִי הֲוִינָא מַשְׁקֵי לְכוֹן מִינֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי בִּיבִי אַיְתֵי וַאֲנָא שָׁתֵי. אָמַר מָאן דְּבָעֵי מֵימוֹת יֵיזֵיל יָמוּת גַּו בֵּייתֵיהּ.

בַּר יוּדָנִי אִיגְּלִי קוֹנְדִיטוֹן דִּידֵיהּ אָתָא שָׁאַל לְרַבָּנִין אָמְרִין לֵיהּ אָסוּר. וְלֹא כֵּן אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הַחַד וְהַמָּתוֹק אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם גִּילּוּי. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רַבִּי חִיָּיה בַּר טִיטַס בְּהַהוּא דְשָׁחִיק חַד לְתִלְתָא.

בָּעוֹן קוֹמֵי רַבִּי אַבָּהוּ יַיִן שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל שְׁנִתְגַּלָּה מַהוּ. אָמַר לוֹן קָרֵינָה צְרִיכָה לְרַבִּי יוֹחָנָן וְאַתּוּן שְׁאָלוּן לִי לֹא כָּל שֶׁכֵּן יַיִן מְבוּשָּׁל. עָאַל שָׁאַל לְרַבִּי יִצְחָק אָמַר לֵיהּ אָסוּר. אִינְהָר רַבִּי אַבָּהוּ דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָסוּר.

רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רַבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר אִם הָיָה נִכְנָס וְיוֹצֵא מוּתָּר. בַּר נְטוֹזָא אִיתְגְּלִי לֵיהּ גִּיגִּיתֵיהּ. עָאַל שָׁאַל לְרַבִּי בָּא בַּר מָמָל. אָמַר לֵיהּ אִם הָיָה נִכְנָס וְיוֹצֵא מוּתָּר. יַעֲקֹב בַּר אָחָא רַבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר אִם הָיָה יָשֵׁן מוּתָּר. רַבִּי חֲנַנְיָה וְרַבִּי יָשׁוּעַ בֶּן לֵוִי חַד אָמַר יָשֵׁן מוּתָּר. וְחָרְנָה אָמַר יָשֵׁן אָסוּר. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. וּמִסְתַּבְּרָא דְּאָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה יָשֵׁן מוּתָּר. דִּבְכָל אָתָר רַבִּי לָעְזָר סָמִיךְ לְרַבִּי חֲנַנְיָה.

וְרַבִּי יוֹסֵי בֶּן שָׁאוּל מִשְׁתָּעֵי אֲהֶן עוּבְדָּא. חַד אִיתְתָא הֲוָוֹ רַחְמָא מִצְּוָותָא סַגִּי. חַד זְמַן סְלָק גַּבָּהּ חַד מִיסְכֵּן יְהֲבַת קוֹמוֹי מֵיכַל. מִי אָכַל אַרְגְּשַׁת בַּעֲלָהּ אִיסְתַּלַק יְהֲבָתֵיהּ גַּו עִילִיתָהּ. יְהֲבַת קוֹמוֹי בַּעֲלָהּ דְּיֵיכוּל. אָכַל נָם וְדָמַךְ לֵיהּ. אָתָא חִיוְיָא אָכַל מִן מַה דַּהֲוָה קוֹמוֹי וְהָוָה מִסְתַּפֵּל בֵּיהּ. מִן דְּאִיתְעָר קָם בָּעֵי מֵיכַל מִן מַה דַּהֲוָה קוֹמוֹי שָׁרֵי הַהוּא דְּעִילִיתָא מַלּוּלֵי בֵּיהּ. הָדָא אָמְרָה יָשֵׁן מוּתָּר. בָּרִיר הֲוָה. וְאֵין אָסוּר מִשּׁוּם יִיחוּד. מִכֵּיוָן דְּלָא חָשִׁיד עַל הָדָא לֹא חָשִׁיד עַל הָדָא. כִּי נָאפוּ וְדָם בִּידֵיהֶם.

מַעֲשֶׂה בְּטַבָּח בְּצִיפּוֹרִי שֶׁהָיָה מַאֲכִיל יִשְׂרָאֵל נְבֵילוֹת וּטְרֵיפוֹת. פַּעַם אַחַת שָׁתָה יַיִן בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְעָלָה לְגַג וְנָפַל וּמֵת. וְהָיוּ כְּלָבִים מְלַקְּקִין בְּדָמוֹ. אָתוּן וְשָׁאֲלוּן לְרַבִּי חֲנַנְיָה מַהוּ מִירְמִיתֵיהּ מִן קוֹמֵיהוֹן. אָמַר לוֹן כְּתִיב וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵיפָה לֹא תֹאכֵלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִיכוּן אוֹתוֹ. וְזֶה הָיָה גּוֹזֵל אֶת הַכְּלָבִים וּמַאֲכִיל אֶת יִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹן אַרְפּוּנוֹן דְּמִדִּידְהוֹן אִינּוּן אָכְלִין.

מַעֲשֶׂה בְּחָסִיד אֶחָד שֶׁהָיָה מְגַלְגֵּל בְּגִילּוּי יַיִן. פַּעַם אַחַת לָקַת בְּדַלֶּקֶת. וְרָאוּ אוֹתוֹ יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים וּצְלוּחִית שֶׁל מַיִם בְּיָדוֹ.

חַד בַּר נַשׁ אִיגְּלִי לֵיהּ גֶּרֶב דַּחֲמַר. אָזַל בַּעֲרוּבְתָּ צוֹמָא רַבָּא לְמִישְׁפְּכִינֵיהּ. חָמְתֵיהּ חַד אָמַר לֵיהּ הֲבֵיהּ לִי נִישְׁתַּיָיה. אָמַר לֵיהּ לָאו מִגְּלֵי הוּא. אָמַר לֵיהּ הֲבֵיהּ לִי וּמָרֵיהּ דְּצוֹמָא לִיקוּם. לָא אַסְפָּק מִישְׁתֵּי עַד דְּאִיתְחַלְחַל.

רַבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי חִיָּיה בַּר בָּא כָּל הָאֲרָסִין חַשָּׁטִין וְאֵירֵס נָחָשׁ מֵמִית. רַבִּי יִרְמְיָה שָׁאַל לְרַבִּי זְעִירָא מָרֵי שְׁמוּעָתָא שָׁאַל לֵיהּ.

מִתְנַמְנֵם הָיָה רַבִּי זְעִירָא הֲוָה יְתִיב אַיְיכַל (וְהֲוָה דָּמִיךְ) [בְּרַמְשָׁא]. יְהַב יְדֵיהּ עַל תּוּמַנְתָּא וְאָמַר לוֹן אַדְלְקוּן בּוּצִינָא. אַדְלְקוּן וַאֲשְׁכְּחוֹן שְׁפוֹפִינָא שֶׁהוּא דּוֹמֶה לִשְׁעָרָה כָּרִיךְ עָלֶיהָ. אָמַר לֵיהּ רְשִׁיעָא לֹא הֲוִינָא זָהִיר בָּךְ.

אָמַר רַבִּי אִמִּי צְרִיכִין לְמֵיחוּשׁ לְמָה דְּבְרַייְתָא חָשְׁשִׁין. אָסוּר דְּלָא מִיתֵּן בַּר נַשׁ פְּרִיטִין גַּו פּוּמָא. וְתַבְשִׁילָא תּוֹתֵי עַרְסָא. פִּיתָּא תְּחוֹת שִׁיחָיָא. מִיצַּע סַכִּינָא גַּו פּוּגְלָא. סַכִּינָא גַּו אֶתְרוֹגָא. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּי רַבִּי בּוּן כָּל זִיעָא דְּנַפְקָא מִבַּר נַשׁ סַם מָוֶת הוּא חוּץ מִזִּיעַת הַפָּנִים.

כַּד שְׁאָלוּן לְרַבִּי יוֹנָתָן אָמַר לֵיהּ עַרְבָא דוּ נַפְשָׁךְ אֲנָא. אָמַר רַבִּי יַנַּאי אִין קָטָא קָטָא שִׁיחוֹר. וְאִין אוֹבַד אוֹבַד מַרְגְּלִי. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אִלּוּ זְבַנְתְּ גַּרְמָךְ לְלוּדְנִין הֲוָה מַזְבִּין לְהוֹן בְּדָמִין יְקָרִין. וְהָכָא בְּדָמִין קְלִילִין.

תַּנֵּי מַיִם שֶׁנִּתְגַּלּוּ לֹא יִרְבֵּץ בָּהֶן בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְלֹא יִשְׁפְּכֵם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְלֹא יַשְׁקֶה לְגוֹי וְלֹא יַשְׁקֶה מֵהֶן בְּהֵמַת חֲבֵירוֹ אֲבָל מַשְׁקֶה הוּא בְּהֶמְתּוֹ. מַיִם שֶׁנִּתְגַּלּוּ לֹא יַשְׁרֶה בָּהֶן אֶת הַטִּיט וְלֹא יְכַבֵּס בָּהֶן אֶת הַכֵּלִים וְלֹא יַדִּיחַ בָּהֶן קְעָרוֹת כּוֹסוֹת וְתַמְחוּיִין. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר פָּנָיו יָדָיו וְרַגְלָיו. אֲחֵרִים אוֹמְרִים לֹא אָסְרוּ אֶלָּא מְקוֹם סִירְטָא. פָּנָיו כְּסִירְטָא הֵם. רֹאשׁ אֶצְבָּעוֹת יָדָיו וְרַגְלָיו כְּסִירְטָא הֵן. מַיִם שֶׁנִּתְגַּלּוּ לֹא יַגְבִּיל בָּהֶן אֶת הָעִיסָּה. רַבִּי נְחֶמְיָה אָמַר אֲפִילּוּ מוּתָּר מִפְּנֵי שֶׁאֵירֵס נָחָשׁ כַּלֵּה בְּאוּר. רַבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר בְּשֶׁאֵינָהּ נוֹפֶלֶת. אֲבָל אִם הָיְתָה נוֹפֶלֶת אָסוּר.

הַכֹּל מוֹדִין בְּמַיִם שֶׁהוּחְמוּ שֶׁאָסוּר. מַה בֵּין פַּת מַה בֵּין הַמַּיִם. כָּאן הָאוֹר שׁוֹלֵט וְכָאן אֵין הָאוֹר שׁוֹלֵט. כָּאן הַכֵּלִי מַפְסִיק וְכָאן אֵין הַכֵּלִי מַפְסִיק. שְׁמוּאֵל אָמַר מַה יַּעֲשֶׂה לִי רָשָׁע זֶה אֵין אֲנִי שׁוֹתֶה אֶלָּא חַמִּין. מֵילְתֵיהּ אָמַר צוֹנִין שֶׁנַּעֲשׂוּ חַמִּין מוּתָּרִין. אָמַר רַבִּי חֲנִינָה רָשָׁע זֶה דַּעְתּוֹ נְקֵיָּה וְאֵינוֹ שׁוֹתֶה חַמִּין שֶׁנַּעֲשׂוּ צוֹנִין. מֵילְתֵיהּ אָמַר חַמִּין וְנַעֲשׂוּ צוֹנִין מוּתָּרִין. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן בֵּין זֶה בֵּין זֶה אָסוּר. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרַבִּי יוֹחָנָן חַמִּין כָּל זְמַן שֶׁמַּעֲלִין הֶבֶל חֲרֵי אִלּוּ מוּתָּרִין. אֲבָל מַיִם הַמְּגוּלִּין אַף עַל פִּי שֶׁמְּחַמְּמָן חֲרֵי אִלּוּ אֲסוּרִין. מֵי כְבָשִׁין וּמֵי שְׁלָקוֹת וּמֵי תּוּרְמוֹסִין חֲרֵי אִלּוּ מוּתָּרִין. מַיִם שֶׁהִדִּיחַ בָּהֶן כְּבָשִׁין וּשְׁלָקִין וְתֶרְמוֹסִין חֲרֵי אִלּוּ אֲסוּרִין. הִדִּיחַ בָּהֶן עֲנָבִים וְאוֹבְשִׁין לְחוֹלֶה אָסוּר.

הַמְּשַׁמֶּרֶת שֶׁל יַיִן רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר אִם הָיְתָה פְּקוּקָה מִלְּמַעְלָה אַף עַל פִּי שֶׁהִיא פְּתוּחָה מִלְּמַטָּן. רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר אִם הָיְתָה הַתַּחְתּוֹנָה מְכוּסָּה אַף עַל פִּי שֶׁהָעֶלְיוֹן מְגוּלֶּה מוּתָּר מִפְּנֵי שֶׁאֵירֵס נָחָשׁ עוֹמֵד כִּסְבָכָה וְעֹמֶד מִלְּמַעְלָן. אָמַר רַבִּי לָעְזָר בְּשֶׁלֹּא טָרַף. אֲבָל אִם טָרַף אָסוּר.

לָגִין בְּתֵיקוֹ מוּתָּר מְכוּסֶּה וְאֵינוֹ פָּקוּק אָסוּר. פָּקוּק וְאֵינוֹ מְכוּסֶּה אִם הָיָה פָּקָקוֹ חוּץ מוּתָּר. תְּרֵין אֲמוֹרִין חַד אָמַר כְּדֵי שֶׁינָּטֵל בְּפִיקָקוֹ. וְחָרְנָה אָמַר כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכָּנֵס לְתוֹכוֹ רֹאשׁ הַכַּרְכָּר. אָמַר רַבִּי בָּא מָאן דַּעֲבַד טַבָּאוּת פָּקִיק לָהּ וּמְכַסֵּי לָהּ.

לָגִין שֶׁהִנִּיחוֹ בְּשִׁידָּה תֵּיבָה וּמִגְדָּל וּשְׁכָחוֹ וְחָזַר וּמְצָאוֹ אָסוּר. בָּדַק וְאַחַר כָּךְ הִנִּיחוֹ מוּתָּר. חַד עוּבְדָּא אָתָא קוֹמֵי רַבִּי בְּחַד דְּחָמְתֵיהּ מְגַלֵּי וּמְכַסֵּי. אָמַר מִפְּנֵי

רָשָׁע זֶה נְקַלְקֵל אֶת הַכִּיסּוּיִן. אָמַר רִבִּי מָנָא לֹא מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא הַהִיא עוּבְדָּא דְּהַהוּא אָסִיר.

אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה חָלָב שֶׁל גּוֹי לָמָּה אָסוּר. מִפְּנֵי תַּעֲרוֹבֶת בְּהֵמָה טְמֵאָה. וְתַנְיָנָן עוֹמֵד הוּא גּוֹי וְחוֹלֵב בָּעֶדֶר וְיִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבָּיו וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. רָבָא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי חָלָב שֶׁל גּוֹי לָמָּה אָסוּר. מִפְּנֵי הַגִּילּוּי. וְיַעֲמִיד אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק מִפְּנֵי הָאֵירֶס הָעוֹמֵד בֵּין הַנָּקָבִים.

שְׁלֹשָׁה אִירְסִין הֵן. אֵרֶס שׁוֹקֵעַ. וְאֵירֶס צָף. וְאֵירֶס עוֹמֵד כִּסְבָכָה מִלְמַעֲלָה. בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי יִרְמְיָה אִיתְגַּלְיָין גּוּגְיֵיתֵיהּ דְּסִדְרָה רוּבָּה. שָׁתוֹן קַדְמָיִן וְלֹא מֵיתוֹן. אֲחָרָיִן וּמֵיתוֹן. אֲנִי אוֹמֵר אֵירֶס שׁוֹקֵעַ הָיָה. וְתַנֵּי כֵן חֲבִית שֶׁנִּתְגַּלְתָה וְכֵן אֲבַטִּיחַ שֶׁנִּיקַּר וְאָכְלוּ וְשָׁתוּ רִאשׁוֹנִים לֹא יֹאכְלוּ וְיִשְׁתּוּ אַחֲרוֹנִים. אֲנִי אוֹמֵר אֵירֶס שׁוֹקֵעַ הוּא. יַיִן שֶׁנִּתְגַּלָּה וְשָׁתוּ מִמֶּנּוּ עֲשָׂרָה בְנֵי אָדָם אָסוּר לוֹכַל וְלִשְׁתּוֹת אַחֲרֵיהֶן אֲנִי אוֹמֵר אֵירֶס שׁוֹקֵעַ הוּא.

חֲמִשָּׁה מַשְׁקִין אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם גִּילּוּי. הַצִּיר וְהַמּוּרֵיס וְהַחוֹמֶץ וְהַשֶּׁמֶן וְהַדָּבָשׁ. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר בִּדְבָשׁ. מוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשֶׁרָאוּ אוֹתוֹ נוֹקֵר. רִבִּי חִינְנָא בַּר פָּפָּא חֲוָות בְּיֵרֵיחּ צְלוּחִית דְּדָבָשׁ מִיגַּלְיָא. לֹא אִסְפֵּק מִישְׁאוֹל עַד דַּפָּעְפָּעַת בְּיָדֵיהּ.

רַב וּשְׁמוּאֵל תְּרֵיהוֹן אָמְרִין נִיתְּנָה רְשׁוּת לָאָרֶץ לְבָקֵעַ מִפָּנָיו. וְלֹא נִיתְּנָה רְשׁוּת לְכֵלִי לְבָקֵעַ מִפָּנָיו. רִבִּי חִיָּיה רַבָּה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בְּרִבִּי חֲוָוון יָתְבִין בְּחַד בֵּית אָזְלוּ מַרְמְרִין. אָמְרִין אֶיפְשַׁר דְּהוּא מִיתְחֲמֵי הָכָא וְאִיתְחֲמֵי. אָמְרִין בָּרוּךְ הוּא שֶׁבָּחַר בָּהֶן בָּחֲכָמִים שֶׁאָמְרוּ נִיתְּנָה רְשׁוּת לָאָרֶץ לְבָקֵעַ מִפָּנָיו. וְלֹא נִיתְּנָה רְשׁוּת לְכֵלִי לְיבָקֵעַ מִפָּנָיו.

רִבִּי יַנַּאי חֲוָה מִידְחַל מִינֵיהּ סַגִּין וַהֲוָה יְהִיב עַרְסֵיהּ עַל אַרְבָּעָה מָרוֹשִׁין דְּמַיִן. חַד זִמְנָן פָּשַׁט יָדֵיהּ וַאֲשְׁכְּחֵיהּ גַּבֵּיהּ. אָמַר אֲרִימוֹן מִינֵיהּ שׁוֹמֵר פְּתָאִים יי. וְכַמָּה הוּא שִׁיעוּר נָקֵב. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה מְחַוֵּי בָיהּ הָכֵין אָמַר רֹאשׁ אֶצְבְּעִי קְטַנָּה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר וָוא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי עַד כְּדֵי שֶׁלֹּא תִיכָּנֵס רֹאשׁ אֶצְבַּע קְטַנָּה לְתוֹכוֹ שֶׁל תִּינוֹק בֶּן יוֹמוֹ. וַאֲפִילּוּ פָּחוֹת מִיכֵּן הוּא עָלִיל. אֶלָּא דְּלֹא יָדַע דְּהוּא נָפַק לֹא עָלִיל. הָדֵין סִלְטָא אֲפִילּוּ קָטָן כַּמָּה אָסוּר דְּהוּא עָלִיל בְּהָדָא. הָדָא סַלָּקוּתָא אֲפִילּוּ דְּהוּא תַלְיָיה כַּמָּה אָסוּרָה דְּהוּא מִשְׁתַּלְשֵׁל.

אֵי זֶהוּ מָקוֹם קָרוֹב. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל מֵאוֹזֶן חָבִית וּלְפִיהָ. וְלֹא חֲמִי לֵיהּ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָא מִין קָטָן הוּא וּשְׁפִיפוֹן שְׁמוֹ וְהוּא דּוֹמֶה לִשְׁעָרָה.

תַּנֵּי הַמַּיִם בְּקַרְקָעוֹת אַרְבָּעִים סְאָה. רִבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר כְּדֵי שֶׁתְּהֵא חָבִית שִׁיחִין מִתְמַלֵּא מֵהֶן. הַיַּיִן בֵּין בִּכְלִים בֵּין בְּקַרְקָעוֹת כָּל שֶׁהוּא. הַיַּיִן כָּל זְמָן שֶׁהוּא תוֹסֵס אֵין בּוֹ מִשּׁוּם גִּילּוּי. כַּמָּה תוֹסֵס עַד שִׁלְשָׁה יָמִים. וּמַעֲשֶׂה שֶׁנִּמְצָא נָחָשׁ בְּצַד הַבּוֹר שֶׁל יַיִן. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי רִבִּי יוּדָה וְהִתִּיר. מַעֲיַין כָּל זְמָן שֶׁהוּא מוֹשֵׁךְ אֵין בּוֹ מִשּׁוּם גִּילּוּי. אָמַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא מַעֲשֶׂה שֶׁיָּרַד רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אֶצֶל רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אַבָּא לְבֵית שֵׁרַיי. וְהִרְאָהוּ גּוּבֵי שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ אֶלָּא שְׁלֹשֶׁת לוֹגִין מַיִם וְהָיוּ הַגְּשָׁמִים מְטַפְטְפִין וְיוֹרְדִין וְשָׁחָה וְשָׁתָה. וְאָמַר כָּזֶה אֵין בּוֹ מִשּׁוּם גִּילּוּי.

וְעַד הֵיכָן. רִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה עַד כְּדֵי שֶׁתִּפָּרַח הַבְּרִית. רִבִּי לָעְזָר בְּרִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַב עַד כְּדֵי שֶׁיֵּעָשׂוּ כְרַגְלֵי הָאַווֹז. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא מִכֵּיוָן שֶׁהוּתָּר מַה שֶּׁבַּשָּׂדֶה הוּתָּר מַה שֶּׁבַּבַּיִת. תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה הַגִּילּוּיִין נוֹהֲגִין בֵּין בָּאָרֶץ בֵּין בְּחוּצָה לָאָרֶץ בֵּין בִּימוֹת הַחַמָּה בֵּין בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים.

אָמַר רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי מָאן תַּנָּא נִיקּוּרִין. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אַף הַנָּחָשׁ שֶׁהוּא מֵקִיא. אָמַר רִבִּי יוֹנָה מַה אַפְּכָלָן מִצּוֹת גַּבֵּי נִיקּוּרִין.

וְלֹא כֵן תַּנֵּי רָאָה צִיפּוֹר נוֹקֶרֶת בִּתְאֵינָה וַעֲכָבָר בָּאֲבַטִּיחַ הֲרֵי זֶה אָסוּר. אֲנִי אוֹמֵר מָקוֹם הַנָּקֵר אָכְלוּ. וְאָמַר רִבִּי בָּא דְּהוּא אָמַר נָחָשׁ חוֹזֵר וּמֵקִיא. אָמַר רִבִּי יוֹנָה מַה אַפָּכֵיי לָהֶן לְמִצּוֹת נִיקּוּרִין וּלְעִנְיַן טְרֵיפָה. וְאָמַר רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן שְׁחָטָהּ וְחָטְפוּ זְאֵיבִים בְּנֵי מֵיעֵיהָ כְּשֵׁירָה שֶׁחֲזְקַת בְּנֵי מֵעַיִם כּוֹשֶׁר. וְחָשׁ לוֹמַר שָׁמָּא נִיקְּבוּ. חֲזָקַת בְּנֵי מֵעַיִם כּוֹשֶׁר. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. חוֹמֶר הוּא בְּסָפָנַת נְפָשׁוֹת וְיָרְדוּ בְּנִיקּוּרִין כְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל.

תַּנֵּי רִבִּי לֵיעֶזֶר אוֹמֵר אוֹכֶל אָדָם תְּאֵנִים וַעֲנָבִים בַּלַּיְלָה וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. שֶׁנֶּאֱמַר שׁוֹמֵר פְּתָאִים יי. רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַב דַּג נִיקּוֹר אָסוּר. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי טָבִי בְּשֵׁם רַב דַּג נִיקּוֹר חַי אָסוּר. וּמְלִיחַ עַל יְדֵי מְלִיחָה מִתְחַלְחֵל. מֵת נוֹטֵל מָקוֹם הַנָּקֵר.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי חִייָא בַּר בָּא אֲבַטִּיחַ שֶׁנִּיקַּר שֶׁנִּיתְמַסְמְסוּ בְנֵי מֵיעֵיהָ אָסוּר. חַד בַּר נַשׁ הֲוָה טָעִין מֶלַפָּפוֹן נָקוּר וַאֲכִיל מִינֵיהּ לָעֲשָׂרָה בְנֵי נַשׁ וּמוֹתוֹן. עָבְרַת רִירִין עֲלוֹי וּפְסַקְתֵּיהּ.

חַד בַּר נַשׁ הֲוָה סְנֵי קוּפָּד דְּאִימָּר. חַד זִמְנָן הֲוָה אָכִיל קוּפָּד עָבַר חַד וְאָמַר לֵיהּ דְּאִימָּר הוּא וְאִיתְכַּלַּעַס וּמֵית. חֲמָרַיָּה שָׁרוֹן בְּפוּנְדְּקֵיהּ אָמְרִין לוֹ הָבוּ לָן טָלוֹפְחִין וְיָהֲבוּן. אָמְרִין לוֹן הָבוּ לָן תִּנְיָן וְיָהֲבוּן. אָמְרִין לוֹן קַדְמָיִן הֲווֹן טָבִין מַה אִילֵּין. אָמְרִין לוֹן שְׁזָרְתֵּיהּ דְּחִיוִי אַשְׁכַּחְנָן בְּהוֹן וְאִיתְכַּלַּעְסוּן וּמֵיתוּן.

כְּתִיב בִּרְצוֹת יי דְּרָכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלִים אִתּוֹ. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר זֶה הַכְּלָב. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אוֹמֵר זֶה הַנָּחָשׁ. רַעְיָא חָלְבוֹן חָלָב וְאָתָא חִיוְיָא וְאָכַל מִינֵיהּ וַהֲוָה כַלָּבָא מִיסְתַּכֵּל בֵּיהּ. כַּד אָתוּן יֵיכְלוּן מִישְׁרֵי נָבַח בְּהוֹן וְלֹא אִתְבּוֹנְנוּן בְּסוֹפָא אָכַל וּמֵית. חַד בַּר נַשׁ עָבַד תּוֹם שְׁחִיק גַּו בֵּייתֵיהּ וְאָתָא חִיוְיָא דְּטוּר וְאָכִיל מִינֵיהּ וַהֲוָה חִיוְיָ דְּבִית מִסְתַּכֵּל בֵּיהּ אָתוּן בְּנֵי בֵייתֵיהּ מֵיכַל מִינֵיהּ. מִישְׁרֵי מְתַרְתֵּר עֲלֵיהוֹן עָפָר וְלָא אִיתְבּוֹנְנוּן וְקָלַק גַּרְמֵיהּ גַּוְויהּ. חַד בַּר נַשׁ זְמִין חַד

רַבָּן וְאַייתִיב כַּלְבָּא גַּבֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ בִּיזָיוֹן אֲנָא חַיָּיב לָךְ. אָמַר לֵיהּ רַבִּי טִיבוּ אֲנָא מְשַׁלֵּם לֵיהּ. שַׁבְיֵין עֲלוֹן לְקַרְתָּא עָאַל חַד מִינְהוֹן בְּעָא מִינְסַב אִיתְתִי וְאָכַל בֵּיצָיו.

ד משנה: חָבִית שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנּוֹלְדָה לָהּ סָפֵק טוּמְאָה רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם הָיְתָה מוּנַּחַת בִּמְקוֹם הַתּוֹרָפָה יַנִּיחֶנָּה בִּמְקוֹם הַמּוּצְנָע. וְאִם הָיְתָה מְגוּלָּה יְכַסֶּנָּה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר אִם הָיְתָה מוּנַּחַת בִּמְקוֹם הַמּוּצְנָע יַנִּיחֶנָּה בִּמְקוֹם הַתּוֹרָפָה וְאִם הָיְתָה מְכוּסָּה יְגַלֶּינָּה. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר לֹא יְחַדֵּשׁ בָּהּ דָּבָר. חָבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה בַּגַּת הָעֶלְיוֹנָה וְהַתַּחְתּוֹנָה טְמֵאָה. מוֹדֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁאִם יָכוֹל לְהַצִּיל מִמֶּנָּה רְבִיעִית בְּטָהֳרָה יַצִּיל וְאִם לָאו רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר תֵּרֵד וְתִטְמֵא וְאַל יְטַמְּאֶנָּה בְיָדָיו. וְכֵן חָבִית שֶׁל שֶׁמֶן שֶׁנִּשְׁפְּכָה מוֹדֵי רִבִּי לִיעֶזֶר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁאִם יָכוֹל לְהַצִּיל מִמֶּנָּה רְבִיעִית בְּטָהֳרָה יַצִּיל. וְאִם לָאו רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר תֵּרֵד וְתִיבָּלַע וְאַל יְבַלְּעֶנָּה בְיָדָיו. עַל זוֹ וְעַל זוֹ אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֹא זוֹ תְּרוּמָה שֶׁאֲנִי מוּזְהָר עָלֶיהָ מִלְּטַמֵּא אֶלָּא מִלְּאָכְלָהּ וּבַל תְּטַמְּאוּ. הָיָה עוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וְכִפְרוֹת תְּרוּמָה בְיָדוֹ אָמַר לוֹ נָכְרִי תֵּן לִי אַחַת מֵהֶן וְאַטַמְּאֶהָ וְאִם לָאו הֲרֵינִי מְטַמֵּא אֶת כּוּלָּהּ רִבִּי אֱלִעֶזֶר אוֹמֵר יְטַמֵּא אֶת כּוּלָּהּ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר יַנִּיחַ לְפָנָיו עַל הַסֶּלַע. וְכֵן נָשִׁים שֶׁאָמְרוּ לָהֶן גּוֹיִם תְּנוּ לָנוּ אַחַת מִכֶּם וּנְטַמְּאֶהָ וְאִם לָאו הֲרֵי אָנוּ מְטַמְּאִין כּוּלְכֶם יְטַמְּאוּ אֶת כּוּלָּם וְאַל יִמְסְרוּ לָהֶן נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוֹן מִדִּבְרֵי שְׁלָשְׁתָּן תְּלוּיָיה אֲסוּרָה לְשׁוֹרְפָהּ.

חֲבֵרַיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי לְעָזָר חָבִית הָרִאשׁוֹנָה כְּרִבִּי יוֹסֵי וְהַשְּׁנִיָּיה כְּרִבִּי מֵאִיר. חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי חָבִית הָרִאשׁוֹנָה כְּרִבִּי יוֹסֵי וְלֵית רִבִּי מֵאִיר מוֹדֶה בָּהּ. וְהַשְּׁנִיָּיה כְּרִבִּי מֵאִיר וְלֵית רִבִּי יוֹסֵי מוֹדֶה בָּהּ. אָמַר לוֹן רִבִּי יוֹסֵי חֲמוֹן מַה אַתּוּן מַרְין. חָבִית הָרִאשׁוֹנָה כְּרִבִּי יוֹסֵי. הָא כְּרִבִּי מֵאִיר שׁוֹרְפִין וּכְרִבִּי שִׁמְעוֹן שׁוֹרְפִין. וְיִרְבּוּ רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן עַל רִבִּי יוֹסֵי וְיִשְׁרוֹפוּ. וְעוֹד מִן הָדָא וַאֲנָא חֲמֵי רַבָּנִין אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵיהוֹן וְאָמְרִין אֵיזִיל תְּלִי. וְהָא אַשְׁכְּחָן דְּאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן שׁוֹרְפִין. דְּתַנִּינָן מוֹדֵי רִבִּי לִיעֶזֶר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁשּׁוֹרְפִין זוֹ לְעַצְמָהּ וְזוֹ לְעַצְמָהּ. וְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁנָיָיה. וְאֵין תֵּימְרוּן לֵית לְרִבִּי מֵאִיר תְּלוּיָה הָא תַּנֵּי תְּרוּמָה תְּלוּיָה וּטְמֵאָה שׁוֹרְפִין אוֹתָהּ עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁיכָה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים בִּזְמַנָּהּ. אָמַר רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא תִּיפְתָּר בְּתְלוּיָה שֶׁדַּעְתּוֹ לְהִישָּׁאֵל עָלֶיהָ. אָמַר לֵיהּ בֵּן אָמַר רִבִּי יוֹסֵי רַבּוֹ. כָּל תְּלוּיָה דַּאֲנָן אָמְרִין הָכָא בְּתְלוּיָה שֶׁאֵין דַּעְתּוֹ לְהִישָּׁאֵל עָלֶיהָ. אֲבָל דַּעְתּוֹ לְהִישָּׁאֵל עָלֶיהָ טְהוֹרָה הִיא. דְּתַנֵּי תְּלוּיָה שֶׁאָמַר טְהוֹרָה הִיא טְמֵאָה הִיא. חֲרֵי זוֹ טְמֵאָה. אִם אָמַר חֲרֵינִי מְנִיחָהּ עַל מְנָת שֶׁאֵישָּׁאֵל עָלֶיהָ טְהוֹרָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוֹן תִּיפְתָּר שֶׁנּוֹלְדָה לָהּ סָפֵק טוּמְאָה עִם דִּימְדּוּמֵי חַמָּה. וְלֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם.

וְאַתּוּן אָמְרִין חָבִית הָרִאשׁוֹנָה כְּרִבִּי יוֹסֵי וְלֵית רִבִּי מֵאִיר מוֹדֶה בָּהּ. וְהָתַנֵּי בְּמַה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּבוֹר שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן כְּדֵי לְהַעֲלוֹת. אֲבָל בְּבוֹר שֶׁאֵין בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אֲפִילּוּ כָּל שֶׁהִיא אָסוּר לְטַמְּאוֹת. וְאֵין כְּרִבִּי מֵאִיר הָא יֵשׁ בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הָא אֵין בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אֲפִילּוּ כָּל שֶׁהִיא אָסוּר לְטַמְּאוֹת. וְעוֹד מִן הָדָא דְּתַנִּינָן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אֵינָהּ הִיא מִידָּה. וְלֵית בַּר נַשׁ אָמַר אֵינָהּ אֶלָּא דְּהוּא מוֹדֵי עַל קַדְמֵייָתָא. מַיי כְּדוֹן. תַּמָּן הַתּוֹרָה חָסָה עַל מָמוֹנָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. הָכָא מַה אִית לָךְ מֵימַר. וְהָכָא אֵינוֹ מַפְסִידוֹ מָמוֹן שֶׁהוּא צָרִיךְ עֵצִים לְשׁוֹרְפוֹ זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ. לְהֶפְסֵד מְרוּבֶּה חָשׁוּ. לְהֶפְסֵד מוּעָט לֹא חָשׁוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוֹן תִּיפְתָּר כְּמָאן דְּאָמַר מִדִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה וּמִדִּבְרֵי רִבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים. וְלֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם.

רִבִּי אִילָא וְרִבִּי זְעִירָא תְּרֵיהוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן חָבִית הָרִאשׁוֹנָה כְּרִבִּי יוֹסֵי. וְהַשְּׁנִיָּיה בֵּין כְּרִבִּי מֵאִיר בֵּין כְּרִבִּי יוֹסֵי. אָמַר רִבִּי זְעִירָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא וְלֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי מֵאִיר. אָמַר לֵיהּ נֹאמַר דְּלֹא כְרִבִּי מֵאִיר וְנֹאמַר דְּלֹא כְרִבִּי יוֹסֵי. לְפִי שֶׁמָּצִינוּ רִבִּי מֵאִיר שׁוֹרֵף תְּלוּיָה בְּכָל מָקוֹם. אָמַר רִבִּי מָנָא אָזְלִית לְקֵיסָרִין שָׁמְעִית רִבִּי זְרִיקָן בְּשֵׁם זְעִירָה רִבִּי מֵאִיר שׁוֹרֵף בְּכָל מָקוֹם תְּלוּיָה. וְאָמְרִית לֵיהּ בְּגִין שֶׁהִיא תְלוּיָה דְּבַר תּוֹרָה. אָמַר לִי אֵין אֲנִי פָּתַר לָהּ שְׁנִיטְמְאָה בְּמָדוֹר שֶׁל גּוֹיִם. מַה אִית לָךְ. דְּתַנֵּי מָדוֹר שֶׁל גּוֹיִם תּוֹלִין. רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שׁוֹרְפִין. רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי מֵאִיר שׁוֹרֵף תְּלוּיָה בְּשָׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה. דְּתַנֵּי תְּרוּמָה תְּלוּיָה וּטְמֵאָה שׁוֹרְפִין אוֹתָהּ עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁיכָה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים בִּזְמַנָּהּ. וְיִשְׁרוֹף בְּשַׁחֲרִית. תִּיפְתָּר בְּשֶׁנִּתְעַצֵּל וְלֹא שָׂרַף. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵן דְּלָא תַנֵּינָן שַׁחֲרִית. וְלֹא בְּשֶׁנִּתְעַצֵּל וְלֹא שָׂרַף. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי אָחוֹי דְּרִבִּי יוֹסֵי תִּיפְתָּר שֶׁנּוֹלַד לָהּ טוּמְאָה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה וְלֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁנֵיהֶן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. אָמַר רִבִּי אִילָא רִבִּי שִׁמְעוֹן דִּבְכוֹרוֹת וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דִּתְרוּמוֹת לֹא הָדֵין מוֹדֵי לָדֵין וְלֹא הָדֵין מוֹדֵי לָדֵין. אָמַר רִבִּי זְעִירָא מִסְתַּבְּרָא רִבִּי שִׁמְעוֹן מוֹדֵי לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֹא מוֹדֵי לְרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי בוּן בַּר חִייָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא עַל דַּעְתָּךְ דְּתֵימַר רִבִּי שִׁמְעוֹן יוֹדֵי לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְהָתַנִּינָן מוֹדִין רִבִּי לִיעֶזֶר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁשּׁוֹרְפִין זוֹ לְעַצְמָהּ וְזוֹ לְעַצְמָהּ. וְיִשְׁרוֹף שְׁתֵּיהֶן כְּאַחַת. אָמַר לֵיהּ תַּמָּן טְהוֹרָה הִיא דִּבַּר תּוֹרָה תְּרוּמָה בְּעַיְינָהּ הִיא אַתָּה הוּא שֶׁגָּזַרְתָּה לְשׁוֹרְפָהּ בְּכָל מָקוֹם לֹא נִפְסְלָה בְּהֵיסַח הַדַּעַת. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן הֵיסַח הַדַּעַת דִּבַּר תּוֹרָה. חָבִית שְׁנִיָּיה כְּרִבִּי מֵאִיר תּוֹרָה. אֲחִיזַת דָּם כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן תּוֹרָה. אָמַר לֵיהּ שֶׁהוּא מְשַׁמְּרָהּ שֶׁלֹּא תִּגַּע בְּטָהֳרוֹת אֲחֵרוֹת. הָתִיב רִבִּי יִצְחָק בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה כְּתוֹבָה הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה נְתוּנָה עַל גַּבֵּי גְחָלִים. אָמַר לֵיהּ לְכִשֶׁיִּתְּנֶנָּה. אָמַר רִבִּי מָנָא לְרִבִּי שַׁמַּי אַתּוּן אָמְרִין יוֹדֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וַאֲפִילּוּ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֵית הִיא רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לֵיהּ תַּנֵּיין אִינּוּן. תַּמָּן רִבִּי מֵאִיר בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. בְּרַם הָכָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ.

תַּמָּן תַּנְיָנָן בְּכוֹר שֶׁאָחָזוֹ דָּם אֲפִילוּ מֵת אֵין מַקִּיזִין לוֹ אֶת הַדָּם דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יַקִּיז וְאַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה בּוֹ מוּם. וְאִם עָשָׂה בּוֹ מוּם חֲרֵי זֶה לֹא יִשְׁחוֹט עָלָיו. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר יַקִּיז וְאַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה בּוֹ מוּם. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר אַתְיָא דְּרַבִּי יְהוּדָה כְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל. וּדְרַבָּנָן כְּרַבִּי לִיעֶזֶר. וּדְרַבִּי שִׁמְעוֹן כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. וְתַנֵּי בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן יַקִּיז וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּין לַעֲשׂוֹת בּוֹ מוּם. וְאַתְיָיה כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אַחֲרָיָה. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ עַד כַּמָּה תֹּאכְלֵנּוּ עַל הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם. לֹא הִתְרַתִּי לָךְ דָּמוֹ אֶלָּא לְשָׁפְכָם. מָתִיב רַבִּי אַבָּא מָרִי אָחוֹי דְּרַבִּי יוֹסֵי. וְהָא פְּסוּלֵי מוּקְדָּשִׁין כְּתִיב לֹא תֹאכְלֵנּוּ עַל הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם. אָמַר רַבִּי חִיָּיה בַּר אַבָּא לְהֶכְשֵׁר אַתְּ אָמְרַת. מַה מַּיִם מַכְשִׁירִין אַף דָּם מַכְשִׁיר. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן וּשְׁנֵיהֶם מִקְרָא אֶחָד דָּרְשׁוּ. תָּמִים יִהְיֶה לָרָצוֹן כָּל מוּם לֹא יִהְיֶה בּוֹ. רַבִּי שִׁמְעוֹן דָּרַשׁ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא לָרָצוֹן אִין אַתְּ רַשַּׁאי לִיתֵּן בּוֹ מוּם. בְּשָׁעָה שֶׁאֵינוֹ לָרָצוֹן אַתְּ רַשַּׁאי לִיתֵּן בּוֹ מוּם. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֲפִילוּ כּוּלּוֹ מוּמִין אֵין אַתְּ רַשַּׁאי לִיתֵּן בּוֹ מוּם.

רַבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי בֵּי רַבִּי חֲנִינָה. כֵּלִי שֶׁתּוֹכוֹ טָהוֹר וַאֲחוֹרָיו טְמֵאִין אֵין מְטַמְּאִין בּוֹ דָּבָר מִמּוּעָט אֲפִילוּ לְהַצִּיל בּוֹ דָּבָר מְרוּבֶּה. וְהָתַנְיָנָן תֵּרֵד וְתִטְמֵא וְאַל יְטַמְּאֶנָּה בְּיָדָיו. אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר בְּרֶכְיָה תִּיפְתָּר בִּשְׁנֵי כֵלִים. אֶחָד תּוֹכוֹ טָהוֹר וַאֲחוֹרָיו טְמֵאִין וְאֶחָד תּוֹכוֹ טָמֵא וַאֲחוֹרָיו טְהוֹרִין. מֵהָדֵי מַתְנִיתָה בְּכֵלִי אֶחָד טָמֵא. אָמַר רַבִּי מָנָא תִּיפְתָּר בִּבְוֹר טָהוֹר. מַה דְּמַתְנִיתָה בִּבְוֹר טָמֵא. וְהָתַנְיָנָן תֵּרֵד וְתִבָּלַע וְאַל יִבָּלַע וְאַל יִבְלָעוּהָ בְיָדָיו. תִּיפְתָּר שֶׁנִּתְגַּלְגְּלָה לְבֵית פְּרָס.

עַל דַּעְתֵּיהוֹן דַּחֲבֵרָיָיא חָבִית הָרִאשׁוֹנָה וְחָבִית הַשֵּׁנִיָּיה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵי חָבִית שֶׁל יַיִן וְחָבִית שֶׁל שֶׁמֶן.

לֹא מִסְתַּבְּרָא אִם הָיְתָה כְּבָר טְמֵאָה. לֹא מִסְתַּבְּרָא אִם הָיְתָה שְׁפָחָה אַחַת.

תַּנֵּי סִיעוֹת בְּנֵי אָדָם שֶׁהָיוּ מְהַלְּכִין בַּדֶּרֶךְ וּפָגְעוּ לָהֶן גּוֹיִם. וְאָמְרוּ תְּנוּ לָנוּ אֶחָד מִכֶּם וְנַהֲרוֹג אוֹתוֹ וְאִם לָאו הֲרֵי אָנוּ הוֹרְגִין אֶת כּוּלְּכֶם. אֲפִילוּ כּוּלָּן נֶהֱרָגִין לֹא יִמְסְרוּ נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל. יְיַחֲדוּ לָהֶן אֶחָד כְּגוֹן שֶׁבַע בֶּן בִּכְרִי יִמְסְרוּ אוֹתוֹ וְלֹא יֵיהָרְגוּ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְהוּא שֶׁיִּהֵא חַיָּיב מִיתָה כְּשֶׁבַע בֶּן בִּכְרִי. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב מִיתָה כְּשֶׁבַע בֶּן בִּכְרִי. עוּלָּא בַּר קוֹשֵׁב תִּבְעָתֵיהּ מַלְכוּתָא. עָרַק וְאָזַל לֵיהּ לְלוּד גַּבֵּי רַבִּי יוֹשׁוּעַ בֶּן לֵוִי. אָתוּן וְאַקְפּוּן מִדִּינְתָא. אָמְרוּ לָהֶן אִין לֵית אַתּוּן יְהָבִין לֵיהּ לָן אֲנַן מַחֲרְבִין מִדִּינְתָא. סָלַק גַּבֵּיהּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי וּפַיְיסֵיהּ וְיָהֲבֵיהּ לוֹן. וַהֲוָה אֲלָיְהוּ זָכוּר לַטּוֹב יְלִיף מִיתְגְּלֵי עֲלוֹי וְלָא אִיתְגְּלֵי עֲלוֹי. אָמַר לֵיהּ וְלִמְסוֹרוֹת אֲנִי נִגְלֶה. אָמַר לֵיהּ וְלֹא מִשְׁנָה עָשִׂיתִי. אָמַר לֵיהּ וְזוֹ מִשְׁנַת הַחֲסִידִים.

רַבִּי אִיסִּי אִיתְצַיָּד בְּסַפְסוּפָה. אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן יִכָּרֵךְ הַמִּת בְּסַדִּינוֹ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ עַד דַּאֲנָא קַטֵּיל וַאֲנָא מִיתְקַטֵּיל אֲנָא אֵיזִיל וּמְשַׁיְזִיב לֵיהּ בְּחֵייָלָא. אָזַל וּפַיְיסוֹן וְיָהֲבוֹנֵיהּ לֵיהּ. אָמַר לוֹן וְאָתוּן גַּבֵּי סַבָּן וְהוּא מַצְלֵי עֲלֵיכוֹן. אָתוּן גַּבֵּי רַבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹן מַה דַּהֲוָה בְּלָבְכוֹן מִיעְבַד לֵיהּ יְתִעַבִּיד לוֹן יְמָטָא לְהַהוּא עַמָּא. לָא מַטּוֹן אפיפסרוס עַד דְּאָזְלוּן כּוּלְּהוֹן.

זְעִיר בַּר חִינְנָא אִיתְצַיָּד בְּסַפְסוּפָא. סְלַק רַבִּי אִימִּי וְרַבִּי שְׁמוּאֵל מְפַיְיסָה עֲלוֹי. אָמְרָה לְהוֹן זְנִבְיָה מַלְכוּתָא יְלִיף הוּא בָּרֵייכוֹן עֲבַד לְכוֹן נִיסִּין מְעַשְּׁקִין בֵּיהּ. עָלַל חַד סָרָקַיי טָעִין חַד סַפְסָר. אָמַר לוֹן בְּהָדָא סַפְסָרָא קְטַל בַּר נִיצּוֹר לָאָחוֹי. וְאִישְׁתֵּיזִיב זְעִיר בַּר חִינְנָא.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר אִיקְּפַח בַּעֲלֵי קַנְיָיה. סְלִיק לְבֵית וַועַדָא וַהֲוָה רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ שְׁאִיל לֵיהּ וְלָא מֵגִיב. שְׁאִיל לֵיהּ וְלָא מֵגִיב. אָמַר לֵיהּ מַהוּ הָכֵין. אָמַר לֵיהּ כָּל הָאֵיבָרִין תְּלוּיִין בְּלֵב וְהַלֵּב תָּלוּי בַּכִּיס. אָמַר לֵיהּ וּמַהוּ כֵן. אָמַר לֵיהּ וּמַה אַתְּ כֵּן. אָמַר לֵיהּ אִיקְּפַחַת בַּעֲלֵי קַנְיָיה. אָמַר לֵיהּ חֲמוֹ לִי זְוִיתָה. נְפַק מְחַוִּי לֵיהּ. חֲמִיתוּן מִן רָחִיק וְשָׁרֵי מְצַלְצֵל. אָמְרִין אִין רַבִּי יוֹחָנָן הוּא יְסַב פַּלְגָּא. אָמַר לוֹן חַיֵּיכוֹן כּוּלָּהּ אֲנָא נְסִיב. וּנְסַב כּוּלָּא.

דִּיקְלוֹט חְזִירָא מְחַוְּנֵיהּ טַלְיֵי דְּרַבִּי יוּדָה נְשָׂיָיא. אִיתְעַבִּיד מֶלֶךְ נַחַת לְפַמָּיָיס. שְׁלַח כְּתָבִין בָּתָר רַבָּנִין תַּיהֲוון גַּבֵּי בְּמַפְקֵי שׁוּבְתָא מִיַּד. אָמַר לֵיהּ לִשְׁלוּחֵיא לֹא תִתֵּן לָהוֹן כְּתָבִין אֶלָּא בֶּעָרוּבְתָא עִם מְטַמְּעֵי שְׁמֶשָׁא. וְאָתָא שְׁלִיחָא גַּבְהוֹן בֶּעָרוּבְתָא עִם מְטַמְּעֵי שְׁמֶשָׁא. וַהֲוָה רַבִּי יוּדָן נְשָׂיָיא וְרַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן נַחְתִּין לְמִיסְחֵי בְּדֵימוֹסִין דְּטִיבֶּרְיָא. אָתָא אנגיטריס גַּבְהוֹן וּבְעָא רַבִּי יוּדָן נְשָׂיָיא לְמִינְזַף בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן אַרְפֵּי לֵיהּ לְנִיסְיוֹן מִיתְחַמֵּי. אָמַר לוֹן מַה רַבָּנִין עָבְדִין לֵיהּ עוּבְדָא. אָמַר לוֹן סְחוֹן. דְּבָרֵייכוֹן עַבִּיד נִיסִּין בְּמַפְקֵי שׁוּבְתָא. טָעַן יַתְהוֹן וְאָעִיל יַתְהוֹן. אָמְרוּ לֵיהּ הָא רַבָּנִין לְבַר. אָמַר לָא יֵיחֲמוּן אַפַּיי עַד דְּאִינּוּן סָחְיָין. הֲוָה הַהִיא בֵּי בָּנֵי אֲזַיֵּיהּ שִׁבְעָה יוֹמִין וְשִׁבְעָה לֵילְוָון. נְפַק וְאַצְנֵהּ קָדֳמֵיהוֹן וְעָלְלוֹן וְקָמוּן לֵיהּ קָדֳמֵיהוֹן. אָמַר לוֹן בְּגִין דְּבָרֵייכוֹן עַבִּיד לְכוֹן נִיסִּין אַתּוּן מְבַזִּין מַלְכוּתָא. אָמְרִין לֵיהּ דִּיקְלִיטְיָאנוּס מַלְכָּא לָא בְזִינָן. וַאֲפִילוּ כֵן לָא מַכְסֵי לָא בְּרוֹמֵי זְעִיר וְלָא בְּחַבַּר זְעִיר.

פרק ט

א משנה: הַזּוֹרֵעַ תְּרוּמָה שׁוֹגֵג יוּפַּךְ וּמֵזִיד יִקָּיֵים. וְאִם הֵבִיאָה שְׁלִישׁ בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד יִקָּיֵים. וּבְפִשְׁתָּן מֵזִיד יוּפַּךְ. וְחַיֶּיבֶת בְּלֶקֶט וּבִשְׁכְחָה וּבְפֵיאָה וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל וַעֲנִיֵּי כֹהֲנִים מְלַקְּטִין וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל מוֹכְרִין אֶת שֶׁלָּהֶן לָעֲנִיִּים כֹּהֲנִים בִּדְמֵי תְרוּמָה וְהַדְּמִין שֶׁלָּהֶן. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר אֵין מְלַקְּטִין אֶלָּא עֲנִיֵּי כֹהֲנִים שֶׁמָּא יִשְׁכְּחוּ וְיִתְּנוּ לְתוֹךְ פִּיהֶן. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה אִם כֵּן לֹא יְלַקְּטוּ אֶלָּא טְהוֹרִים. וְחַיֶּיבֶת בְּמַעֲשֵׂר וּבְמַעֲשֵׂר עָנִי וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל וַעֲנִיֵּי כֹהֲנִים נוֹטְלִין. וַעֲנִיֵּי

יִשְׂרָאֵל מוֹכְרִין אֶת שֶׁלָּהֶן לַכּוֹהֲנִים בִּדְמֵי תְּרוּמָה וְהַדְּמִין שֶׁלָּהֶן. הַחוֹבֵט מְשׁוּבָּח וְהַדָּשׁ כְּיצַד יַעֲשֶׂה תּוֹלֶה כְּפִיפוֹת בְּצַוְּארֵי בְּהֵמָה וְנוֹתֵן לְתוֹכָן מֵאוֹתוֹ הַמִּין וְנִמְצָא לֹא זוֹמֵם אֶת הַבְּהֵמָה וְלֹא מַאֲכִיל אֶת הַתְּרוּמָה.

הלכה: הַזּוֹרֵעַ תְּרוּמָה שׁוֹגֵג יוּפַּךְ כו׳. לֹא מִסְתַּבְּרָא דְּלָא חִילּוּפִין קָנְסוּ בּוֹ שֶׁתִּיבָּטֵל שָׂדֵהוּ עַל גַּב תְּרוּמָה.

רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֱבוּדַּימִי בָּעֵי. מַהוּ שֶׁיְּהֵא נֶאֱמָן לוֹמַר מֵזִיד הָיִיתִי. וְאָמְרוּ לוֹ אִם כְּשֶׁהָיוּ אֲחֵרִים מַכִּירִין לֹא כָּל הֵימֶּנּוּ וְאִם לָאו הַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.

רִבִּי בְּנְיָמִן בַּר גִּידּוּל בָּעֵי זָרַע תְּרוּמַת כַּרְשִׁינִין זָרַע תְּרוּמַת חוּצָה לָאָרֶץ. וְאָמְרוּ לוֹ גְּזֵירָה הִיא וְאֵין גְּזֵירָה לִגְזֵירָה.

הָדָא אָמְרָה שֶׁהַקְּדוּשָׁה חָלָה עָלֶיהָ כְּשֶׁהוּא מְחוּבָּר. הָדָא אָמְרָה הִפְרִישׁ מִפֵּירוֹת שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ שְׁלִישׁ לֹא קָדְשׁוּ.

וּבְמֵזִיד יוּפַּךְ. קָנְסוּ בּוֹ שֶׁלֹּא יֵיהָנֶה בְּקִיסְמִין.

רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי הִפְרִישׁ עֲוָמָרִין שֶׁלּוֹ וְנִתְחַלְּפוּ לוֹ אֲפִילּוּ כֵן עֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל וַעֲנִיֵּי כֹהֲנִים מְלַקְּטִין.

תַּנֵּי אִשְׁתּוֹ שֶׁל עַם הָאָרֶץ טוֹחֶנֶת עִם אִשְׁתּוֹ שֶׁל חָבֵר בִּזְמָן שֶׁהִיא טְמֵאָה. אֲבָל בִּזְמָן שֶׁהִיא טְהוֹרָה לֹא תִטְחוֹן שֶׁהִיא מְחַזֶּקֶת עַצְמָהּ טְהוֹרָה מִמֶּנָּה. וּכְדִבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן אֲפִילּוּ בִּזְמָן שֶׁהִיא טְמֵאָה לֹא תִטְחוֹן שֶׁמָּא תִּשְׁכַּח וְתִתֵּן לְתוֹךְ פִּיהָ.

כֵּן הִיא מַתְנִיתָה אִם כֵּן לֹא יִלְקְטוּ אֶלָּא טְהוֹרִים.

כֵּן הִיא מַתְנִיתָא חַיֶּבֶת בִּתְרוּמָה וּבְמַעְשְׂרוֹת וּבְמַעֲשֵׂר עָנִי.

לִיטְרָא בְצָלִים שֶׁל מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנָּטְעָה וַחֲרֵי בָהּ עֶשֶׂר לִיטְרִין חֲרֵי אִלּוּ חַיָּבוֹת בְּמַעְשְׂרוֹת. וְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלָּהֶן שֶׁהוּא מַפְרִישׁ עָלֶיהָ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְעַל מַה שֶׁנָּטַע. לִיטְרָא בְצָלִים שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁנִּטְּעָה חֲרֵי בָהּ עֶשֶׂר לִיטְרִין חַיֶּבֶת בְּמַעְשְׂרוֹת וְחוֹזֵר וּפוֹדֶה אֶת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁנָּטַע.

הַחוֹבֵט מְשׁוּבָּח. מִן מִי מְשׁוּבָּח. מִן הַדָּשׁ. הַדָּשׁ כְּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן תּוֹלֶה לָהּ כַּרְשִׁינִין וְהֵן יָפִין לָהּ מִן הַכֹּל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי זֹאת אוֹמֶרֶת עָשָׂה כֵן בְּחוּלִּין אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו מִשּׁוּם בַּל תַּחְסוֹם.

הַמְּרַכֵּין בְּקִטְנִיּוֹת וּבְתִלְתָּן אֵינוֹ עוֹבֵר מִשּׁוּם בַּל תַּחְסוֹם שׁוּר בְּדִישׁוֹ. אֲבָל אָסוּר מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. אִית תַּנּוֹיֵי תַּנֵּי בְּדַיִּישׁ שֶׁהוּא מוּתָּר לָךְ. אִית תַּנּוֹיֵי תַּנֵּי בְּדַיִּישׁ שֶׁהוּא אָסוּר לָךְ.

אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל מַתְנִיתָא בְּשֶׁנָּתְנוּ מִשֶּׁהוֹצִיאוּ עֲדָשִׁים מֵימֵיהֶן. עֲדָשִׁין צוֹפְרוֹת אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִתֵּן. אֲבָל אִם נָתְנוּ עַד שֶׁלֹּא הוֹצִיאוּ עֲדָשִׁין לֹא בָדָא. וּכְמָה דְאַתְּ אָמַר עֲדָשִׁים צוֹפְרוֹת אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִתֵּן. וְדִכְוָותָהּ עֲדָשִׁים צוֹפְרוֹת אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִבְלַע. הֵיךְ עֲבִידָה בָּצָל שֶׁל חוּלִּין שֶׁנָּתְנוּ לְתוֹךְ עֲדָשִׁים שֶׁל תְּרוּמָה אֲפִילּוּ כֵן עֲדָשִׁים צוֹפְרוֹת אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִבְלַע. הָדָא דְתֵימַר בְּיָבֵשׁ אֲבָל בְּלַח אָסוּר. בְּבָצָל וּבְקֻלְפְּלוּט בֵּין לַח בֵּין יָבֵשׁ בֵּין שָׁלֵם בֵּין מְחוּתָּךְ אָסוּר. הֶעֱבִיר פְּטוּמָתוֹ כְּמְחוּתָּךְ הוּא. הָיוּ שְׁנַיִם שְׁלִשָּׁה כְּמְחוּתָּכִין הֵן.

הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁאֵין בְּקִלִּיפָּה הַחִיצוֹנָה בְּנוֹתֵן טַעַם. אֲבָל אִם יֵשׁ לָהּ אִית תַּנֵּי תַּנֵּי בְּדַיִּישׁ שֶׁהוּא מוּתָּר לָךְ. מַתְנִיתָא תַּמָּן דְּאָמַר אַף בְּדַיִּישׁ שֶׁהוּא אָסוּר לָךְ דְּתַנְיָנָן תּוֹלֶה כְּפִיפוֹת בְּצַוָּאר בְּהֵמָה.

בְּדִישׁוֹ וְלֹא בְדוֹרְכוֹ. רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר אַף בְּדוֹרְכוֹ.

אָמַר רִבִּי אָבוּן רִבִּי עֲקִיבָה שָׁאַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי מִיבְּדִקּוּנֵיהּ. חָסַם מִבְּחוּץ וְהִכְנִיס מִבְּפָנִים. אָמַר לֵיהּ בְּבוֹאֲכֶם אֶל אוֹהֶל מוֹעֵד. מִבּוֹאֲכֶם אֶל אוֹהֶל מוֹעֵד. אָמַר רִבִּי עֶזְרָא לֹא תַחְסוֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ. לֹא תָדוּשׁ בְּשׁוֹר חָסוּם.

ב משנה: גִּידּוּלֵי תְרוּמָה תְּרוּמָה. וְגִידּוּלֵי גִידּוּלִין חוּלִּין. אֲבָל הַטֶּבֶל וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן וּפְּיִרְחֵי שְׁבִיעִית וּתְרוּמַת חוּצָה לָאָרֶץ וְהַמְּדוּמָּע וְהַבִּיכּוּרִים גִּידּוּלֵיהֶן חוּלִּין. גִּידּוּלֵי הֶקְדֵּשׁ וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי חוּלִּין וּפוֹדֶה אוֹתָן בְּזְמַן זָרְעָם. מֵאָה לַגֵּינָה שֶׁל תְּרוּמָה וְאַחַת שֶׁל חוּלִּין כּוּלָּן מוּתָּרִין בְּדָבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה אֲפִילּוּ מֵאָה שֶׁל חוּלִּין וְאַחַת שֶׁל תְּרוּמָה כּוּלָּן אֲסוּרִין. הַטֶּבֶל גִּידּוּלָיו מוּתָּרִין בְּדָבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה גִּידּוּלֵי גִידּוּלִין אֲסוּרִין. אִי זֶהוּ דָבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה כְּגוֹן הַלּוּף הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַשּׁוּם כִּשְׁעוֹרִים.

הלכה: וְתַנֵּי עָלָהּ בְּמַה דְּבָרִים אֲמוּרִים. בְּדָבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה. אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה גִּידּוּלֵי גִידּוּלִין אֲסוּרִין. אֲבָל הַטֶּבֶל שֶׁרּוּבּוֹ חוּלִּין. וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁרּוּבּוֹ חוּלִּין. וּפְּיִרְחֵי שְׁבִיעִית שֶׁאֵין מְצוּיִין וּתְרוּמַת חוּצָה לָאָרֶץ שֶׁאֵינָהּ מְצוּיָה. וְהַמְּדוּמָּע שֶׁרּוּבּוֹ חוּלִּין. וְהַבִּיכּוּרִים שֶׁאֵין מְצוּיִין.

וְגִידּוּלֵי הֶקְדֵּשׁ וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי חוּלִּין וּפוֹדֶה אוֹתָן בִּזְמַן שֶׁזְּרָעָן. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן פּוֹדֶה אֶת כָּל הָאוֹצָר בִּדְמֵי אוֹתָהּ סְאָה. הֶפְרִישׁ הֶקְדֵּשׁ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי. מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בֵּין דָּבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה וּבֵין דָּבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה נִפְדֶּה בְּשַׁעַר הַזּוֹל. אֶלָּא דָּבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה נִפְדֶּה בְּשַׁעַר שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ. דָּבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה נִפְדֶּה בְּשַׁעַר הָרִאשׁוֹן. הֶקְדֵּשׁ בֵּין דָּבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה בֵּין דָּבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה אֵין לוֹ אֶלָּא מְקוֹמוֹ וְשַׁעְתּוֹ. אֲבָל דָּבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה פּוֹדֶה אֶת כָּל הָאוֹצָר בִּדְמֵי אוֹתָהּ סְאָה שֶׁזְּרַע. וְדָבָר שֶׁאֵין זְרָעוֹ כָּלָה פּוֹדֶה אֶת כָּל הָאוֹצָר.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי זֹאת אוֹמֶרֶת הָיוּ לְפָנָיו מֵאָה סְאָה הָעוֹלוֹת מִתּוֹךְ מֵאָה סְאָה. וְאַחַת שֶׁל חוּלִין נִתְחַלְּפוּ לוֹ מוּתָּרוֹת.

תַּמָּן אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן סְאָה תְרוּמָה שֶׁעָלַת מִתּוֹךְ מֵאָה חוּלִין כָּל שֶׁהֵן מְבַטְּלִין אוֹתָהּ. וְהָכָא לִיקֵּט וְנָפַל לְתוֹכָן חוּלִין כָּל שֶׁהֵן מוּתָּרִין. כְּמוֹ דְּרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר תַּמָּן טוֹחֵן וּמַתִּיר אַף הָכָא כֵּאן. תַּמָּן מִזֶּה וּמִזֶּה עָלָה בְיָדוֹ. בְּרַם הָכָא כָּל הַשֶּׁבֶל עָלָה בְיָדוֹ. בְּשֶׁלְּקָט מֵאַחַת. אֲבָל אִם לִיקֵּט מִשְּׁתֵיהֶן מִזּוֹ וּמִזּוֹ עָלָה בְיָדוֹ.

עַד הֵיכָן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן עַד שָׁלֹשׁ גְּרָנוֹת אֲסוּרוֹת. עַד גּוֹרֶן הָרְבִיעִית אָסוּר וְהָרְבִיעִית מוּתֶּרֶת. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אָבוּדַּמָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא בִּתְרוּמָה עַד כַּמָּה. אָמַר לֵיהּ עָשׂוּ גוֹרֶן הָרְבִיעִית כְּגוֹרֶן הָרִאשׁוֹנָה דָּבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה בִּתְרוּמָה אָסוּר וּבְטֵבֶל מוּתָּר. מַה גוֹרֶן הָרִאשׁוֹנָה דָּבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה בִּתְרוּמָה אָסוּר וּבְטֵבֶל מוּתָּר. אַף גּוֹרֶן הָרְבִיעִית בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלָה בִּתְרוּמָה אָסוּר וּבְטֵבֶל מוּתָּר.

מַה אִית לָךְ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן כְּגוֹן הַכְלוּבסִין.

רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה הַשּׁוּם עַד כְּשֶׁעוֹרִין לְדָבָר שֶׁזְּרָעוֹ כָּלָה. מִיכָּן וְהֵילַךְ לְדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלָה. רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה הַשּׁוּם עַד כְּשֶׁעוֹרִים לְכָל דָּבָר.

ג **משנה**: הַמְנַכֵּשׁ עִם הַנָּכְרִי בְּחִסָּיוֹת אַף עַל פִּי שֶׁפֵּירוֹתָיו טֵבֶל אוֹכֵל מֵהֶן עֲרַאי. שִׁתְלֵי תְרוּמָה שֶׁנִּיטְמְאוּ שְׁתָלָן טְהוֹרוּ מִלְּטַמֵּא וַאֲסוּרִין מִלּוֹכַל עַד שֶׁיְּגוֹם אֶת הָאוֹכֶל. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד שֶׁיְּגוֹם וְיִשַּׁנֶּה.

הלכה: רַב חִייָא בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. אֵין כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן לָמָּה לִי עֲרַאי אֲפִילוּ קֶבַע. אֶלָּא בְּגִין דְּאָמַר רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מוֹדָה רִבִּי שִׁמְעוֹן שֶׁהוּא מַפְרִישׁ מַעְשְׂרוֹתָיו מֵהֲלָכָה לְפוּם כֵּן צָרְכִינָן מֵימַר דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא.

תַּנֵּי הַמְנַכֵּשׁ עִם הַכּוּתִי מוּתָּר בְּדָמַאי. הָא בְּוַדַּאי לֹא. לָמָּה. שֶׁהַדָּמַאי בָּטֵל בְּמִחוּבָּר לְקַרְקַע וְאֵין גִּידּוּלֵי אִיסּוּר מַעֲלִין אוֹתוֹ.

רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן שִׁיתְלֵי תְרוּמָה שֶׁנִּטְמֵאת שְׁתָלָן וְעוֹשֶׂה אוֹתָן תְּרוּמָה. וְאִם הָיוּ תְרוּמָה מֵעִיקָּרָן כְּבַר נִדְחוּ. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מַיִם שֶׁנִּיטְמְאוּ מַשִּׁיקָן וְעוֹשֶׂה אוֹתָן מֵי חָג וְאִם הָיוּ מֵי חָג מֵעִיקָּרָן כְּבַר נִדְחוּ. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן תְּאֵנִים וַעֲנָבִים שֶׁנִּיטְמְאוּ סוֹחְטָן וְעוֹשֶׂה אוֹתָן תְּרוּמָה. וְאִם הָיוּ תְרוּמָה מֵעִיקָּרָן כְּבַר נִדְחוּ. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יַסָּא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר סוֹחְטָן עַד פָּחוֹת מִכְּזֵיתִים וְיֵינוֹ כָּשֵׁר אֲפִילוּ לִנְסָכִים. אָמְרִין רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ פְּלִיג. מַה בֵּין לְקוּלָּא בֵּין לְחוּמְרָא. אֵין תֵּימַר לְקוּלָּא נִיחָא. אֵין תֵּימַר לְחוּמְרָא הָא תַנִּינָן עַד שֶׁיְּגוֹם אֶת הָאוֹכָלִים.

רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן כֵּינִי מַתְנִיתָא עַד שֶׁיְּגוֹם בָּעָלִים וְיִשַּׁנֶּה.

פרק י

א **משנה**: בָּצָל שֶׁנְּתָנוֹ לְתוֹךְ עֲדָשִׁים אִם שָׁלַם מוּתָּר. אִם חִיתְּכוֹ בִּנּוֹתֵן טַעַם. וּשְׁאָר כָּל הַתַּבְשִׁיל בֵּין שָׁלַם בֵּין מְחוּתָּךְ בִּנּוֹתֵן טַעַם. רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בְּצַחֲנָה שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא לִיטּוֹל אֶת הַזּוֹהֲמָה. תַּפּוּחַ שֶׁרִיסְּקוֹ וּנְתָנוֹ לְתוֹךְ עִיסָּה וְחִימְּצָה הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה. שְׁעוֹרִים שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ הַבּוֹר שֶׁל מַיִם אַף עַל פִּי שֶׁהִבְאִישׁוּ מֵימָיו מוּתָּרִין.

הלכה: בָּצָל שֶׁנְּתָנוֹ לְתוֹךְ עֲדָשִׁים כו׳. רִבִּי חִזְקִיָּה רַב אָחָא בְשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר מָמָל מַתְנִיתִין בְּשֶׁהוֹצִיאוּ עֲדָשִׁים מֵימֵיהֶן שֶׁעֲדָשִׁים צוֹפְדוֹת אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִבְלַע. וּכְמַה דְּאַתְּ אָמַר עֲדָשִׁים צוֹפְדוֹת אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִבְלַע. וְדִכְוָותָהּ עֲדָשִׁים צוֹפְדוֹת אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִתֵּן.

מַתְנִיתִין בְּבָצָל שֶׁל חוּלִין שֶׁנְּתָנוֹ לְתוֹךְ עֲדָשִׁין שֶׁל תְּרוּמָה. אֲבָל בְּבָצָל שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנְּתָנוֹ לְתוֹךְ עֲדָשִׁין שֶׁל חוּלִין לֹא בְדָא. בִּיבֵּשׁ אֲבָל בִּלַּח אָסוּר. בְּבָצָל אֲבָל בְּקִפַּלּוּטוֹת בֵּין לַח בֵּין יָבֵשׁ בֵּין שָׁלֵם בֵּין מְחוּתָּךְ אָסוּר.

הֶעֱבִיר פְּטוּמָתוֹ כִּמְחוּתָּךְ הוּא. הָיוּ שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה קְטָנִים כִּמְחוּתָּכִין הֵן. הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁאֵין קְלִיפָתוֹ הַחִיצוֹנָה כְּדֵי לִיתֵּן טַעַם. אֲבָל אִם יֵשׁ בְּקְלִיפָה הַחִיצוֹנָה כְּדֵי לִיתֵּן טַעַם אָסוּר.

תַּמָּן תַּנִּינָן דָּגִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם הַקִּפַּלּוּטוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהִשְׁבִּיחוּ הַשֶּׁבַח לְפִי חֶשְׁבּוֹן. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה מַתְנִיתִין דְּלֹא כְרִבִּי יוּדָה דְּתַנִּינָן רִבִּי יוּדָה מַתִּיר בְּצַחֲנָה שֶׁאֵינָהּ אֶלָּא לִיטּוֹל אֶת הַזּוֹהֲמָה.

רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין בְּעָיֵין. וְהָדָא דְאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן כָּל הָאֵיסּוּרִין מְשַׁעֲרִין אוֹתָן כְּיִלּוּ בָּצָל כְּיִלּוּ קִפַּלּוּט דְּלֹא כְרִבִּי יוּדָה. מוֹדֵי רִבִּי יוּדָה בְּבָצָל שֶׁל הֶקְדֵּשׁ וּמוֹדֶה רִבִּי יוּדָה בְּבָצָל שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה.

תַּפּוּחַ שֶׁרִיסְּקוֹ וּנְתָנוֹ לְתוֹךְ עִיסָּה וְחִימְּצָה הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה. תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי מַתִּיר. רִבִּי אָחָא רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה מַה פְלִיגִין בִּמְחַמֵּץ בְּמִימָיו אֲבָל בִּמְחַמֵּץ בְּגוּפוֹ מוּתָּר. כְּמַה דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר תַּמָּן אֵין חִימּוּצוֹ חִימּוּץ בָּרוּר. כֵּן הוּא אוֹמֵר הָכָא אֵין תַּבְשִׁילוֹ תַּבְשִׁיל בָּרוּר.

כָּל נוֹתְנֵי טַעַם בֵּין לִשְׁבָח בֵּין לִפְגָם אָסוּר דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר לִשְׁבָח אָסוּר לִפְגָם מוּתָּר. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מַה פְלִיגִין בְּשֶׁהִשְׁבִּיחַ

וְאַחַר כָּךְ פָּגַם. אֲבָל פָּגַם וְאַחַר כָּךְ הִשְׁבִּיחַ אַף רַבִּי מֵאִיר מוֹדֶה. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֹא שַׁנְיָיה הִיא פָּגַם הִיא הִשְׁבִּיחַ. הִיא הִשְׁבִּיחַ הִיא פָּגַם הִיא הַמַּחְלוֹקֶת. תַּמָּן תַּנִינָן שְׁעוֹרִים שֶׁנִּפְלוּ לְתוֹךְ בּוֹר שֶׁל מַיִם אַף עַל פִּי שֶׁהִבְאִישׁוּ מֵימָיו מֵימָיו מוּתָּרִין. הָדָא מַתְנִיתִין מַה הִיא. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר בְּמַחְלוֹקֶת. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר דִּבְרֵי הַכֹּל. רַבִּי יוֹסֵי בֵּי רַבִּי בּוּן אָמַר אֵילֵּין שְׁמוּעָתָא הָכָא. רַבִּי יוֹחָנָן בְּמַחְלוֹקֶת. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר דִּבְרֵי הַכֹּל.

ב משנה: הָרוֹדֶה פַּת חַמָּה וּנְתָנָהּ עַל פִּי חָבִית שֶׁל יַיִן שֶׁל תְּרוּמָה רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. רַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר בְּשֶׁל חִטִּים וְאוֹסֵר בְּשֶׁל שְׁעוֹרִים מִפְּנֵי שֶׁהַשְּׁעוֹרִים שׁוֹאֲבוֹת. תַּנּוּר שֶׁהִסְּיקוֹ בְּכָמוֹן שֶׁל תְּרוּמָה וְאָפָה בּוֹ אֶת הַפַּת הַפַּת מוּתָּר שֶׁאֵין טַעַם כָּמוֹן אֶלָּא רֵיחַ כָּמוֹן.

הלכה: אָמַר רַבִּי זְעִירָא בְּעוֹן קוֹמֵי רַבִּי יַנַּאי נְתָנוֹ עַל פִּי מְגוּפַּת חָבִית מַהוּ. אָמַר לוֹן יַגִּיד עָלָיו רֵיעוֹ. מַהוּ יַגִּיד עָלָיו רֵיעוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי כְּהָדָא דְתַנִּינָן תַּמָּן חָבִית מְלֵיאָה פֵּירוֹת וּנְתוּנָה לְתוֹךְ הַמַּשְׁקִין אוֹ שֶׁמְּלֵיאָה מַשְׁקִין וּנְתוּנָה לְתוֹךְ הַפֵּירוֹת. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן וְהוּא שֶׁיְּהֵא הַמַּשְׁקִין נוֹגְעִין בְּחָבִיּוֹת. וְהָכָא וְהוּא שֶׁתְּהֵא כֹּכָר נוֹגַעַת בְּמִגּוּפָּה. אָמַר רַבִּי מָנָא וּמִינָּהּ כְּמַה דְתֵימָא וְהוּא שֶׁיְּהוּ מַשְׁקִין נוֹגְעִין בְּחָבִיּוֹת עַצְמָהּ. וְאַף הָכָא וְהוּא שֶׁתְּהֵא כֹּכָר נוֹגַעַת בְּמִגּוּפָּה עַצְמָהּ. מִילְתֵיהּ אָמַר אֲפִילּוּ בְּצוֹנֶנֶת הֲוָה עוּבְדָא. וְהָא תַּנִּינָן חַמָּה. אָמַר רַב חִסְדָּא שֶׁלֹּא תֹּאמַר הוֹאִיל וְהַהֶבֶל כּוֹבֵשׁ יְהֵא מוּתָּר.

כְּמָה רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מַיִם עוֹשִׂין פֵּירוֹת וּמַשְׁקִין אֵין עוֹשִׂין פֵּירוֹת דְּלֹא כְרַבִּי יוּדָה. אֶלָּא רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר מַיִם עוֹשִׂין פֵּירוֹת וַחֲסֵירִין וּמַשְׁקִין עוֹשִׂין פֵּירוֹת וְאֵינָן חֲסֵירִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין מַשְׁקִין עוֹשִׂין פֵּירוֹת כָּל עִיקָּר.

וּמַה דְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן כְּשֶׁהָיִינוּ הוֹלְכִין אֶצֶל רַבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּה לְקֵיסָרִין לִלְמוֹד תּוֹרָה הָיוּ נוֹתְנִין חֲמִטָּתֵינוּ עַל גַּבֵּי קִבּוֹטִין שֶׁל מוּרֵייס וְהָיוּ טוֹעֲמִין בָּהּ טַעַם מוּרֵייס דְּלָא כְרַבִּי יוּדָה. מַהֲלִימִין הָיוּ. וְאֵין אָסוּר מִשּׁוּם גֶּזֶל בַּעַל הַבַּיִת. נוֹטְלִין הָיוּ רְשׁוּתוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת.

חִיטִּין מִלְמַטָּן וּשְׂעוֹרִין מִלְמַעֲלָן כְּשֵׁם שֶׁאֵין חִיטִּין שׁוֹאֲבוֹת כָּךְ אֵין הַשְּׂעוֹרִים שׁוֹאֲבוֹת. שְׂעוֹרִים מִלְמַטָּן וְחִיטִּים מִלְמַעֲלָן כְּשֵׁם שֶׁהַשְּׂעוֹרִים שׁוֹאֲבוֹת כָּךְ הַחִיטִּים שׁוֹאֲבוֹת.

מַהוּ לְצָלוֹת שְׁנֵי שְׁפּוּדִין אֶחָד שֶׁל בָּשָׂר שְׁחוּטָה וְאֶחָד שֶׁל בָּשָׂר נְבֵילָה בְּתַנּוּר אֶחָד. רַב יִרְמְיָה אָמַר בְּשֵׁם רַב אָסוּר. וּשְׁמוּאֵל אָמַר בְּשֵׁם לֵוִי מוּתָּר. פְּלִיגָא מַתְנִיתִין עַל רַב. אֵין צוֹלִין שְׁנֵי פְסָחִים בְּתַנּוּר אֶחָד מִפְּנֵי הַתַּעֲרוֹבוֹת. לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי הַתַּעֲרוֹבוֹת. הָא שֶׁלֹּא מִפְּנֵי הַתַּעֲרוֹבוֹת לֹא.

מֵי צִתְרִי רַב אָמַר אָסוּר וּשְׁמוּאֵל אָמַר מוּתָּר. אַיְיכֵל שְׁמוּאֵל לְרַב מֵי צִתְרִי.

הָדֵין טַוּוְיָה רַב חִייָה בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רַב מַשְׁגִּיר לֵיהּ בְּחָרוּתָה.

ג משנה: תִּלְתָּן שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ הַבּוֹר שֶׁל מַיִם בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי אִם יֵשׁ בְּזֶרַע כְּדֵי לִיתֵּן טַעַם אֲבָל לֹא בְעֵץ. וּבַשְּׁבִיעִית וּבְכִלְאֵי הַכֶּרֶם וְהֶקְדֵּשׁ אִם יֵשׁ בְּזֶרַע וּבְעֵץ כְּדֵי לִיתֵּן טַעַם. מִי שֶׁהָיוּ לוֹ חֲבִילֵי תִלְתָּן שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם יְדַלְּקוּ. הָיוּ לוֹ חֲבִילֵי תִלְתָּן שֶׁל טֶבֶל וּמְחַשֵּׁב כַּמָּה זֶרַע יֵשׁ בָּהֶן וּמַפְרִישׁ אֶת הַזֶּרַע וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ אֶת הָעֵץ. אִם הִפְרִישׁ לֹא יֹאמַר אֶכְתּוֹשׁ וְאֶטּוֹל אֶת הָעֵץ וְאֶתֵּן אֶת הַזֶּרַע אֶלָּא נוֹתֵן אֶת הָעֵץ עִם הַזֶּרַע.

הלכה: וְאֵין עֵץ פּוֹגֵם וְחוֹזֵר וּפוֹגֵם. מַתְנִיתִין כְּמָאן דְּאָמַר נוֹתֵן טַעַם לְפָגָם אָסוּר. וַאֲפִילּוּ כְּמָאן דְּאָמַר נוֹתֵן טַעַם לְפָגָם מוּתָּר מוֹדֵי הוּא הָכָא שֶׁהוּא אָסוּר. לָמָּה כָל דָּבָר שֶׁנִּפְלָה לְתוֹכוֹ תִלְתָּן הוּא מַשְׁבִּיחַ.

וְכַמָּה הִיא חֲבִילָה עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה זֵירִין. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן וְאַרְבָּעָה מִינְהוֹן מִיטָּה.

מִילְתֵיהּ אָמְרָה עַד שֶׁהֵן בַּחֲבִילוֹת הֵן נִטְבָּלוֹת. מֵעַתָּה וַאֲפִילּוּ שְׁבָּלִים. אֵין מַכְנִיסָן לְכֵן. וַהֲלֹא חַבִּיּוֹת מַכְנִסָן לְכֵן. אֵין גִּידּוּלֵיהֶן לְכֵן. וְאֵלּוּ מַכְנִסָן לְכֵן וְגִידּוּלֵיהֶן לְכֵן.

ד משנה: זֵיתֵי חוּלִין שֶׁכְּבָשָׁן עִם זֵיתֵי תְרוּמָה פִּיצּוּעֵי חוּלִין עִם פִּיצּוּעֵי תְרוּמָה פִּיצּוּעֵי חוּלִין עִם שְׁלֵימֵי תְרוּמָה אוֹ בְמֵי תְרוּמָה אָסוּר. אֲבָל שְׁלֵימֵי חוּלִין עִם פִּיצּוּעֵי תְרוּמָה מוּתָּר.

הלכה: אָמַר רַבִּי יוֹנָה זֹאת אוֹמֶרֶת פִּצּוּעִין בּוֹלְעִין וּפוֹלְטִין וְחוֹזְרִין וּבוֹלְעִין. שְׁלֵימִין וּבוֹלְעִין וּפוֹלְטִין וְעוֹד אֵינָן בּוֹלְעִין. הָדָא אָמְרָה לֹא לִשְׁבָּח וְלֹא לִפְגָּם אָסוּר. מַתְנִיתִין דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר נוֹתֵן טַעַם לִפְגָּם אָסוּר. וְהָא רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר נוֹתֵן טַעַם לִפְגָּם מוּתָּר. כְּהָדָא רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כְּרוּב שֶׁקִּיְּקוּ שֶׁשָּׁלְקוּ עִם כְּרוּב שֶׁל בַּעַל אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא בוֹלֵעַ.

ה משנה: דָּג טָמֵא שֶׁכְּבָשׁוֹ עִם דָּג טָהוֹר וְכָל גֶּרֶב שֶׁהוּא מַחֲזִיק סְאָתַיִם אִם יֵשׁ בּוֹ מִשְׁקַל עֲשָׂרָה זוּזֵי בִּיהוּדָה שֶׁהֵן חֲמֵשׁ סְלָעִים בַּגָּלִיל דָּג טָמֵא צֵירוֹ אָסוּר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר רְבִיעִית בְּסָאתַיִם. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אֶחָד מִשִּׁשָּׁה עֶשְׂרֵה שֶׁבּוֹ. חֲגָבִים טְמֵאִים שֶׁנִּכְבְּשׁוּ עִם חֲגָבִים טְהוֹרִים לֹא פָסְלוּ אֶת צֵירָן. הֵעִיד רַבִּי צָדוֹק עַל צִיר חֲגָבִים טְמֵאִים שֶׁהוּא טָהוֹר.

הלכה: תַּנֵּי רַבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי דְּבַר דְּלָיָה דָּג טָהוֹר טָפֵל שֶׁכְּבָשׁוֹ עִם דָּג טָמֵא מְלֵיחַ אָסוּר. וְהָתַנֵּי רַבִּי חִייָה מַדִּיחוֹ וּמוּתָּר. אָמַר רַבִּי מָנָא מָאן דְּאָמַר מוּתָּר

בְּשֶׁכְּבָשָׁן שְׁתֵּיהֶן כְּאַחַת. מָאן דְּאָמַר אָסוּר בְּשֶׁכְּבָשָׁן זֶה אַחַר זֶה. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵּן דְּתַנְיָנָן אוֹ בְּמֵי תְרוּמָה אָסוּר לֹא בְּשֶׁכְּבָשָׁן זֶה אַחַר זֶה.

וְכָל גֶּרֶב שֶׁמַּחֲזִיק סְאָתָיִם. כַּמָּה סְאָתָה עֲבָדָא עֲשָׂרָה וְאַרְבָּעָה לוֹגִין. וְכַמָּה לוֹגָא עֲבִיד תַּרְתֵּין לִיטְרִין. וְכַמָּה לִיטְרָא עֲבָדָא מֵאָה זִינִין נְמִצָּא כָּל זִין וְזִין אַחַת מִתֵּשַׁע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים. הוֹרֵי רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן בְּעַכְבָּרָא חַד לְאֶלֶף.

רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה רוֹבַע צִיר בִּסְאָתַיִם צִיר. וַהֲלֹא אֵין צִיר דָּג טָמֵא [מַצִּיל]. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ חֶשְׁבִּית יָתָהּ קָרוֹב לְמָאתַיִם. רִבִּי אִילָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר חִייָה רוֹבַע צִיר בִּסְאָתַיִם דָּגִים וְצִיר. אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יֹאשַׁיָּה וְהוֹרֵי כֵּן.

וְתַנֵּי כֵן בְּמַה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּזְמַן שֶׁשּׁוֹלֶה רִאשׁוֹן וּמַנִּיחַ לָפָנָיו שֶׁמּוּתָּר לַעֲשׂוֹת כְּסֵדֶר הַזֶּה. אֲבָל אִם הָיָה שׁוֹלֶה רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן וּמַנִּיחַ לַאֲחָרָיו אֲפִילּוּ יוֹתֵר מִכְּסֵדֶר הַזֶּה מוּתָּר.

עַל יְדֵי עִילָּה גְּבוּנְתָּה אִיקַלְקֶלֶת. שָׁאַל רִבִּי חַגַּיי לְרִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא אָמַר לֵיהּ דָּבָר שֶׁל רַבִּים אֵינוֹ נֶאֱסָר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי אָמַר רִבִּי יִצְחָק שָׁאַל וְאֵילֵּין אַגַּרְתָּא לֹא גַיֵּיס לוּקֹס כְּתִיב בָּהֶן וְאַתְּ אָמַר עַל יְדֵי עִילָּה.

הֵעִיד רִבִּי צָדוֹק עַל צִיר חֲגָבִים טְמֵאִים שֶׁהוּא טָהוֹר. מַהוּ טָהוֹר טָהוֹר מִלְּהַכְשִׁיר. הָא לְטַמֵּא אֲפִילּוּ כָּל שֶׁהוּא מְטַמֵּא.

ו משנה: כָּל הַנִּכְבָּשִׁין זֶה עִם זֶה מוּתָּרִין אֶלָּא עִם הַחִיסְּית. חִיסְּית שֶׁל חוּלִין עִם חִיסְּית שֶׁל תְּרוּמָה יָרָק שֶׁל חוּלִין עִם חִיסְּית שֶׁל תְּרוּמָה אָסוּר. אֲבָל חִיסְּית שֶׁל חוּלִין עִם יָרָק שֶׁל תְּרוּמָה מוּתָּר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר כָּל הַנִּשְׁלָקִין עִם הַתָּרְדִין אֲסוּרִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן נוֹתְנִין טַעַם. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כְּרוּב שֶׁל שִׁיקְיָא עִם כְּרוּב שֶׁל בַּעַל אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא בּוֹלֵעַ. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר כָּל הַמִּתְבַּשְּׁלִין זֶה עִם זֶה מוּתָּרִין אֶלָּא עִם הַבָּשָׂר. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר כָּבֵד אוֹסֶרֶת וְאֵינָהּ נֶאֱסֶרֶת מִפְּנֵי שֶׁהִיא פּוֹלֶטֶת וְאֵינָהּ בּוֹלַעַת. בֵּיצָה שְׁנִיתַּבְּלָה בְּתַבְלִין אֲסוּרִין אֲפִילּוּ חֶלְמוֹן שֶׁלָּהּ אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא בּוֹלֵעַ. מֵי כְבָשִׁים וּמֵי שְׁלָקוֹת שֶׁל תְּרוּמָה אֲסוּרִין לְזָרִים.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן לֵית כָּאן נִכְבָּשִׁין אֶלָּא נִשְׁלָקִין. כָּבוּשׁ [כְּרוּתֵחַ] הוּא.

רִבִּי חֲנִינָה תִּירְתָּא בְשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה חִסְּית בְּחִסְּית מִן בְּמִינוֹ רִבִּי עֲקִיבָה מַתִּיר וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי עֲקִיבָה בְּבָשָׂר בְּבָשָׂר שֶׁהוּא מוּתָּר. אָמַר רִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי יָסָא וְאִילּוּ לֹא אִתְאֲמָרַת הָדָא לֹא הֲוִינָן יָדְעִין דְּהוּא כֵן. וְדִילְמָא לֹא אִתְאֲמָרַת אֶלָּא מוֹדֵי רִבִּי עֲקִיבָה לַחֲכָמִים בְּבָשָׂר בְּבָשָׂר שֶׁהוּא אָסוּר. אָתָא רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מוֹדֵי רִבִּי עֲקִיבָה לַחֲכָמִים בְּבָשָׂר בְּבָשָׂר שֶׁהוּא אָסוּר. רִבִּי חִינְנָה שָׁמַע לָהּ מִן דְּבַתְרָהּ רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר כָּל הַמִּתְבַּשְּׁלִין זֶה עִם זֶה מוּתָּרִין חוּץ מִן הַבָּשָׂר. הָא בָשָׂר בְּבָשָׂר אָסוּר. דִּילְמָא אִתְאֲמָרַת אֶלָּא מוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי עֲקִיבָה בְּבָשָׂר בְּבָשָׂר שֶׁהוּא אָסוּר. רִבִּי חֲנַנְיָה רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי עֲקִיבָה בְּבָשָׂר בְּבָשָׂר שֶׁהוּא אָסוּר.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי חֲזַיְנָן סָבְרִין מֵימַר שֶׁל בַּעַל בּוֹלֵעַ מִן מַה דְּאָמַר רַב הוּנָא סַב מִן אִיבָּהּ וְהַב לְפִלּוּפָהּ. הָדָא אָמְרָה שֶׁל שַׁקִּי בּוֹלֵעַ.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי שְׁלָקָהּ בְּחָלָב מַהוּ. רִבִּי זְעִירָא לֹא אָכַל כָּבֵד מִימָיו. שְׁלָקָהּ רִבִּי בָּא וְאוֹכְלָה לֵיהּ. וְאִית דְּאָמַר מְלָחָהּ רִבִּי בָּא וְאוֹכְלָה לֵיהּ.

חֶלְמוֹן אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא בּוֹלֵעַ. תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא חֶלְמוֹן אָסוּר וְכָל שֶׁכֵּן חֲלֵב בֵּיצִים.

יִצְחָק רַבָּה בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בֵּיצִים שֶׁשְּׁלָקָן וּמָצָא בָהֶן אֶפְרוֹחַ בְּנוֹתֵן טַעַם.

רִבִּי זְעִירָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. רִבִּי זְעִירָא אָדָא בַּר גֻּרְשׁוֹן רִבִּי בִּירַיי רִבִּי לֵוִי בַּר פְּלָטָא זָקֵן אֶחָד בְּשֵׁם רִבִּי שִׁשִּׁים וְאַחַת אֲסוּרוֹת. שִׁשִּׁים וּשְׁתַּיִם מוּתָּרוֹת. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן הֵעִיד אָדָא חֲבֵירֵינוּ לְפָנֵינוּ בְּשִׁשִּׁים. וְאָמַר מִי שֶׁיְּבִיא לִי יוֹתֵר מִשִּׁשִּׁים מַכְשֵׁר אָנָא. אָמְרִין לְשִׁמְעוֹן בַּר וָוא אָמַר אַתְּ הָכִין וְאִינּוּן אָמְרִין הָכֵין. אָמַר לוֹן אֲנָא מַה דְּשָׁמְעִית וְאִינּוּן מַה דְּשָׁמְעוּן. שִׁמְעוֹן בַּר וָוא אָמַר קוֹמֵי רִבִּי חֲנִינָה [בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה רַבָּה עַד שְׁלֹשִׁים וְאָמַר לֵיהּ גִּיזְמָה שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה] מַעֲשֶׂה בָא לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּרִבִּי אָמַר לֵיהּ אֲנָא לֹא מוֹדֵי בְּאַרְבָּעִים וְשֶׁבַע וַאֲנָא מוֹדֶה בַּאַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָא מַעֲשֶׂה בָא לִפְנֵי רִבִּי וְאָמַר אִית תַּמָּן חֲמִשִּׁין.

רִבִּי חִייָא בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה וְהֵיכָל וְהַקְלִיפִּין וְהַמַּיִם מִצְטָרְפִין. אָמַר רִבִּי זְעִירָא וְאִיסּוּר מִתּוֹכָן. אָמַר רַב הוּנָא קְלִיפֵּי אִיסּוּר מַעֲלִין אֶת הַהֶיתֵר. רִבִּי זְעִירָא הָדָא דְתֵימַר וְהוּא שֶׁשְּׁלָקָן בִּקְלִיפֵּיהֶן שְׁלוּקוֹת בִּשְׁלוּקוֹת אֲבָל שְׁלָקָן בֵּיצִים קְלוּפוֹת בִּשְׁאֵינָן קְלוּפוֹת אוֹ שְׁאֵינָן קְלוּפוֹת בִּקְלוּפוֹת שְׁלוּקוֹת בִּשְׁאֵינָן שְׁלוּקוֹת צְרִיכִין שִׁיעוּר אַחֵר.

גִּיעוּלֵי בֵיצִים מוּתָּרִין שׁוּרוֹ עִיבֵּר וְלֹא יַגְעִיל. בֵּצִים שֶׁהִקְרִימוּ חֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרוֹת מִוְּרוֹת הַנֶּפֶשׁ הַיָּפָה תֹּאכַל. מָצָא בָּהֶן דָּם קוֹלֵף מְקוֹם הַדָּם.

רִבִּי זְעִירָא סְלַק מְבַקָּרָה לְרִבִּי חִייָא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי יִצְחָק עֲטוֹשַׁיָּה אַשְׁכְּחֵיהּ יְתִיב. אָמַר לֹא שָׁנוּ אֶלָּא בְּלוּבִּין חֶלְמוֹן אֲבָל בְּלוּבִּין חֶלְבּוֹן מוּתָּר. [הוּא] סָבַר דְּהִיא גַּבֵּיהּ מִן אַבָּהָתֵיהּ. אָתָא רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן בֵּין חֶלְבּוֹן בֵּין חֶלְמוֹן אָסוּר. תַּנֵּי רִבִּי חַלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל חֶלְמוֹן אָסוּר חֶלְבּוֹן מוּתָּר. אָמַר רִבִּי זְעִירָא הֵן דְּאָמַר בְּחֶלְמוֹן אָסוּר בְּשֶׁנִּמְצָא בִּמְקוֹם זְכָרוּתוֹ שֶׁל חֶלְמוֹן וְהוּא שֶׁנִּמְצָא בִּמְקוֹם זְכָרוּתוֹ שֶׁל מוֹחַ שֶׁמִּמֶּנּוּ אֶפְרוֹחַ נוֹצֵר.

תָּמַן תַּנְיָנָן אֵילּוּ פוֹסְלִין וְלֹא מַעֲלִין. הַמַּיִם בֵּין טְהוֹרִין בֵּין טְמֵיאִין. מֵי כְבָשִׁים מֵי שְׁלָקוֹת וַהֲתֻמָּד עַד שֶׁלֹּא הֶחֱמִיץ. הָכָא אַתְּ עֲבַד לֵיהּ אוֹכֶל וְהָכָא אַתְּ עֲבִיד

לֵיהּ מַשְׁקֶה. אָמַר רַבִּי מָנָא כָּאן בְּקָשִׁין כָּאן בְּרִכִּין. כָּאן בְּאוֹכֶל כָּאן בְּמַשְׁקֶה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּי רַבִּי בּוֹן אֲפִילּוּ תֵּימַר כָּאן וְכָאן בְּקָשִׁים וְכָאן וְכָאן בְּרִכִּין. נוֹתְנִין טַעֲמִים בִּתְרוּמָה וְאֵין נוֹתְנִין טַעֲמִים בְּמִקְוֶה.

פרק יא

א משנה: אֵין נוֹתְנִין דְּבֵילָה וּגְרוֹגְרוֹת לְתוֹךְ הַמּוּרְיֵיס מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְאַבְּדָן אֲבָל נוֹתְנִין אֶת הַיַּיִן לְמוּרְיֵיס וְאֵין מְפַטְּמִין אֶת הַשֶּׁמֶן אֲבָל עוֹשִׂין אֶת הַיַּיִן יֵינוֹמֵילִין. אֵין מְבַשְּׁלִין יַיִן שֶׁל תְּרוּמָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַמְעִיטוֹ. רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַשְׁבִּיחוֹ.

הלכה: אֵין נוֹתְנִין דְּבֵילָה וּגְרוֹגְרוֹת לְתוֹךְ הַמּוּרְיֵיס כו׳. תַּנֵּי נוֹתֵן דְּבֵילָה וּגְרוֹגְרוֹת לְתוֹךְ הַמּוּרְיֵיס כְּדֶרֶךְ שֶׁנּוֹתֵן תַּבְלִין וּבִלְבָּד שֶׁלֹּא יִסְחֲטֵם לְהוֹצִיא מֵימֵיהֶם. וּבְתַבְלִין מוּתָּר שֶׁכְּבָר הוּא מְלָאכְתָּן. צְרוֹר תַּבְלִין שֶׁנְּתָנוֹ לְתוֹךְ קְדֵירָה זוֹ וְחָזַר וּנְתָנוֹ לְתוֹךְ קְדֵירָה אֲחֶרֶת אִם בָּטֵל טַעֲמוֹ מוּתָּר וְאִם לָאו אָסוּר. מַה בֵּינָיִם לְבֵין שֶׁבָּת. לֹא כֵן תַּנֵּי הַשַּׁבָּת שֶׁנָּתַן טַעַם בִּקְדֵירָה אֵין בָּהּ מִשּׁוּם תְּרוּמָה. וְאֵינָהּ מְטַמְּאָה טוּמְאַת אוֹכְלִין. מִשֶּׁלָּךְ נָתְנוּ לָךְ בְּדִין הָיָה שֶׁלֹּא תְּטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְהֵן אָמְרוּ שֶׁתְּטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין. וְהֵן אָמְרוּ מִכְּיָון שֶׁנְּתָנָהּ טַעַם בִּקְדֵירָה בָּטְלָה.

רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן דְּרִבִּי הִיא דְּתַנֵּי יַיִן לְמוּרְיֵיס רִבִּי מַתִּיר וְרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר. לְפִיכָךְ אִם עָבַר וּנְתָנוֹ רִבִּי אוֹסֵר לְזָרִים. וְרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לְזָרִים.

רִבִּי מָנָא בְּרִבִּי תַּנְחוּם בָּעֵי כְּדַבְרֵי מִי שֶׁמַּתִּיר לְזָרִים. מוּרְיֵיס שֶׁל גּוֹיִם לָמָּה אָסוּר. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָא בַּר וָוא מְשׁוּם בִּישׁוּלֵי גּוֹיִם הֵן אֲסוּרִין. הָתִיב רִבִּי יוֹסֵי וְהָתַנֵּי חֲמִין מוּתָּר וּשְׁאֵינוֹ חֲמִין אָסוּר. חֲמִין מוּתָּר לֹא אֲפִילּוּ מְבוּשָּׁל וְדִכְוָותָהּ וּשְׁאֵינוֹ חֲמִין אָסוּר וַאֲפִילּוּ שֶׁאֵינוֹ מְבוּשָּׁל. וְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בַּר מַרְיָה וַאֲפִילּוּ כְּמָאן דְּאָמַר חֲמִין מוּתָּר וּבִלְבָד בְּיוֹדֵעַ. הָדָא אָמְרָה הֲנָיַית תְּרוּמָה מוּתֶּרֶת. הֲנָיַית עֲבוֹדָה זָרָה אֲסוּרָה.

רִבִּי לָעְזָר וְרִבִּי יוֹחָנָן חַד אָמַר מִפְּנֵי שֶׁמְּמַעֲטוֹ מִמִּידָּתוֹ. וְחָרָנָה אָמַר מִפְּנֵי שֶׁמְּמַעֲטוֹ מִשּׁוּתָּיו. וְלֹא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מַה דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה. וְאָמַר רִבִּי לָעְזָר אֵינָהּ מוּחְלֶפֶת תַּמָּן בְּכֹהֵן וְכָאן בְּבַעְלִים. הֲוֵי רִבִּי יוֹחָנָן הוּא דְּאָמַר מִפְּנֵי שֶׁמְּמַעֲטוֹ מִשּׁוּתָּיו.

יְהוּדָה בֶּן כִּינִי רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִפְּנֵי שֶׁמְּמַעֲטוֹ מִשּׁוּתָּיו.

ב משנה: דְּבַשׁ תְּמָרִים וְיֵין תַּפּוּחִין וְחוֹמֶץ סִיתְוָונִיוֹת וּשְׁאָר כָּל מֵי פֵּירוֹת שֶׁל תְּרוּמָה. רִבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּיב קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ. וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר. רִבִּי לִיעֶזֶר מְטַמֵּא מִשּׁוּם מַשְׁקֶה אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מָנוּ חֲכָמִים שִׁבְעָה מַשְׁקִין כְּמוֹנֵי פַּטָּמִין אֶלָּא אָמְרוּ שִׁבְעָה מַשְׁקִין טְמֵאִין וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין.

הלכה: הֲווֹן בָּעֵיי מֵימַר מַה פְלִיגִין בְּחוֹמֶשׁ אֲבָל בְּקֶרֶן אַף רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מוֹדֵי. מַה פְלִיגִין לְשֶׁעָבַר הָא בַתְּחִילָּה אַף רִבִּי יוֹשׁוּעַ מוֹדֶה. וְתַנִּינָן דְּבַשׁ תְּמָרִים רִבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּיב בְּמַעְשְׂרוֹת וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר. כָּאן שֶׁזָּבוּ מִשֶּׁנִּטְבְּלוּ. וְכָאן שֶׁזָּבוּ עַד שֶׁלֹּא נִטְבְּלוּ.

מוֹדֵי רִבִּי לִיעֶזֶר שֶׁאִם עִישֵּׁר עַל הַתְּמָרִים אֲפִילּוּ בְּאִיסְפַּמְיָא דִּבְשָׁן מוּתָּר. מִילְתֵיהּ אָמְרָה שֶׁהוּא מְעַשֵּׂר מִן הַתְּמָרִים עַל הַדְּבָשׁ לְפִי תְּמָרִים. רִבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּיב בְּמַעְשְׂרוֹת. תַּנֵּי רִבִּי נָתָן אוֹמֵר לֹא שֶׁרִבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּיב בְּמַעְשְׂרוֹת אֶלָּא שֶׁרִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר שֶׁלֹּא יֹאכַל מִן הַתְּמָרִים עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר עַל הַדְּבָשׁ. מִילְתֵיהּ אָמַר שֶׁהוּא מְעַשֵּׂר מִן הַתְּמָרִים עַל הַדְּבָשׁ לְפִי דְבָשׁ וּלְפִי תְּמָרִים.

רִבִּי לִיעֶזֶר מְטַמֵּא מִשּׁוּם מַשְׁקֶה. תַּנֵּי רִבִּי נָתָן אוֹמֵר לֹא שֶׁרִבִּי לִיעֶזֶר מְטַמֵּא מִשּׁוּם מַשְׁקֶה עַל מַה נֶּחְלְקוּ עַל שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ מַשְׁקֶה. שֶׁרִבִּי לִיעֶזֶר מְטַמֵּא מִשּׁוּם מַשְׁקֶה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים הוֹלְכִין אַחַר הָרוֹב.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי נָתָן רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב וְרִבִּי לִיעֶזֶר שְׁלָשְׁתָּן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. רִבִּי מֵאִיר דּוּ אָמַר אֵין מֵי פֵּירוֹת בְּטֵילִין לְעוֹלָם. רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב דְּתַנֵּי רִבִּי לִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר צִיר טָהוֹר שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ מַיִם כָּל שֶׁהוּא טָמֵא. וְהָדֵין רִבִּי לִיעֶזֶר דְּהָכָא.

טַעֲמָא דְּרִבִּי לִיעֶזֶר וְכָל מַשְׁקֶה. מַה טַעֲמָא דְּרַבָּנִין אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה. מַה רִבִּי לִיעֶזֶר כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל דּוּ אָמַר כְּלָל וּפְרָט הַכֹּל בִּכְלָל. וְרוּבָּה מִדְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל דּוּ אָמַר אֲפִילּוּ כְּלָל וּפְרָט וְחָזַר וְכָלַל הַכֹּל בִּכְלָל. רִבִּי פְּרִיגוֹרִי דְּקֵיסָרִין אָמַר רִבִּי לִיעֶזֶר בֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אֶלָּא כָּךְ מֵשִׁיב רִבִּי לִיעֶזֶר לַחֲכָמִים מַה דְּאִית לְכוֹן אֲשֶׁר יֵאָכֵל פְּרָט לְאוֹכֶל סָרוּחַ. כֵּן אִית לִי אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה פְּרָט לְמַשְׁקֶה סָרוּחַ. אָמַר לוֹ לֹא דוֹמִין אוֹכְלִין לְמַשְׁקִין. לֹא אִם אָמְרָת בְּאוֹכְלִין שֶׁכֵּן אוֹכֶל סָרוּחַ מְעִיקָּרוֹ טָהוֹר. תֹּאמַר בְּמַשְׁקִין שֶׁכֵּן מַשְׁקֶה סָרוּחַ מְעִיקָּרוֹ טָמֵא. דָּבָר אַחֵר לֹא אִם אָמְרָת בְּאוֹכְלִין שֶׁכֵּן אוֹכְלִין הַמְּיוּחָדִין לְאָדָם אֵין צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה. תֹּאמַר בְּמַשְׁקִין שֶׁכֵּן מַשְׁקִין הַמְּיוּחָדִין לְאָדָם צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה. וּמִפְּנֵי שֶׁצְּרִיכִין מַחֲשָׁבָה יְהֵא מַשְׁקֶה סָרוּחַ מְעִיקָּרוֹ טָמֵא. הוֹאִיל וְהֵן צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה יְהֵא מַשְׁקֶה סָרוּחַ מְעִיקָּרוֹ טָהוֹר. דָּבָר אַחֵר אָמְרוּ לוֹ לֹא אִם אָמְרָת בְּאוֹכְלִין שֶׁכֵּן אוֹכְלֵי בְהֵמָה לְאָדָם אֵינָן בָּאִין בְּמַחֲשָׁבָה. תֹּאמַר בְּמַשְׁקִין שֶׁכֵּן מַשְׁקֶה בְּהֵמָה לְאָדָם בָּאִין בְּמַחֲשָׁבָה. וְתַנֵּי כֵן כָּל מַשְׁקֶה מַה תַּלְמוּד לוֹמַר אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה פְּרָט לְמַשְׁקֶה סָרוּחַ דִּבְרֵי רִבִּי לִיעֶזֶר. אָמְרוּ לוֹ אֵין מַשְׁקִין יוֹצְאִין לֹא יְדֵי עוֹפוֹת וְלֹא יְדֵי פָּרָה.

חֲבֵרַיָּא בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר מוֹדֶה רַבִּי לִיעֶזֶר לַחֲכָמִים בְּמַשְׁקֶה סָרוּחַ מֵעִיקָּרוֹ שֶׁהוּא טָמֵא. וְהָתַנִּינָן הַמּוֹהֵל הַיּוֹצֵא מֵהֶן רַבִּי לִיעֶזֶר מְטַהֵר וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין. רַבִּי אִילָא בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר מוֹדֶה רַבִּי לִיעֶזֶר לַחֲכָמִים בְּמֵי יַם הַגָּדוֹל שֶׁאֲפִילוּ הֵן סְרוּחִין הַתּוֹרָה קָרָא אוֹתָן מַיִם. וּלְמִקְוֶה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּשֵׁם רַבִּי אַבָּהוּ מוֹדֵי רַבִּי לִיעֶזֶר לַחֲכָמִים בְּמֵי תַּרְדִּין וּבְמֵי שְׁלָקוֹת שֶׁאֵינָן מַכְשִׁירִין.

רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי אִם יֹאמַר לְךָ אָדָם שְׁמוֹנָה מַשְׁקִין הֵן אֱמוֹר לוֹ הֲרֵי טַל וּמַיִם מִין אֶחָד הֵן וּמְנוּ אוֹתָן חֲכָמִים שְׁנַיִם. אִילּוּ הֲוָה לָן חוֹרָן לֹא מְנוּנֵיהּ וְאֵין הֲוָה חוֹרָן לֹא הֲוָה מְנוּנֵיהּ.

ג משנה: אֵין עוֹשִׂין תְּמָרִים דְּבָשׁ וְלֹא תַפּוּחִין יַיִן וְלֹא סְתָוְונִיּוֹת חוֹמֶץ וּשְׁאָר כָּל הַפֵּירוֹת אֵין מְשַׁנִּין אוֹתָן מִבִּירְיָיתָן בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי אֶלָּא זֵיתִים וַעֲנָבִים בִּלְבַד. אֵין סוֹפְגִין אַרְבָּעִים מִשּׁוּם עָרְלָה אֶלָּא עַל הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים. וְאֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים מַשְׁקִין אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים. אֵינוֹ מְטַמֵּא מִשּׁוּם מַשְׁקֶה אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים. וְאֵין מַקְרִיבִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים. עוּקְצֵי תְאֵינִים וּגְרוֹגְרוֹת וְהַכְּלָסִים וְהֶחָרוּבִים אֲסוּרִין לְזָרִים.

הלכה: רַבִּי אִילָא בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר כֵּינִי מַתְנִיתָא אֵין מְבִיאִין בִּיכּוּרִים מַשְׁקִין אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים. וַאֲפִילוּ מִשֶּׁזָּכוּ בָהֶן בְּעָלִים. וְהָתַנֵּי דָּרַךְ בִּיכּוּרִים מַשְׁקֶה לַהֲבִיאָן מְנַיִין שֶׁיָּבִיא תַּלְמוּד לוֹמַר תָּבִיא. מִשֶּׁלָּקָטָן מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה עַל מְנָת כֵּן. בְּרָם הָכָא בְּשֶׁלֹּא לְקָטָן מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה עַל מְנָת כֵּן. זֵיתִים שֶׁל תְּרוּמָה טְהוֹרִים יֵיעָשׂוּ שֶׁמֶן. טְמֵאִים לֹא יֵיעָשׂוּ. וַעֲנָבִים בֵּין טְמֵאוֹת בֵּין טְהוֹרוֹת לֹא יֵיעָשׂוּ דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יַעֲקֹב אוֹמֵר מִשְׁמוֹ לֹא נֶחְלְקוּ רַבִּי לִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל זֵיתִים טְהוֹרִים שֶׁיֵּיעָשׂוּ עַל מַה נֶּחְלְקוּ עַל הַטְּמֵאִים שֶׁרַבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא יֵיעָשׂוּ וְרַבִּי יוֹשׁוּעַ אוֹמֵר יֵיעָשׂוּ וַעֲנָבִים טְהוֹרוֹת יֵיעָשׂוּ. טְמֵאוֹת לֹא יֵיעָשׂוּ. אָמַר רַבִּי יוּדָן מוֹדֶה רַבִּי לִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּזֵיתִים טְהוֹרִים שֶׁיֵּיעָשׂוּ עַל מַה נֶּחְלְקוּ עַל הַטְּמֵאִים שֶׁרַבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא יֵיעָשׂוּ וְרַבִּי יוֹשׁוּעַ אוֹמֵר יֵיעָשׂוּ וַעֲנָבִים בֵּין טְהוֹרוֹת בֵּין טְמֵאוֹת יֵיעָשׂוּ. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מוֹדֶה רַבִּי לִיעֶזֶר וְרַבִּי יוֹשֻׁעַ בְּזֵיתִים טְהוֹרִין שֶׁיֵּיעָשׂוּ וַעֲנָבִים טְמֵאוֹת שֶׁלֹּא יֵיעָשׂוּ. וְעַל מַה נֶּחְלְקוּ עַל זֵיתִים טְמֵאִים וְעַל עֲנָבִים טְהוֹרוֹת שֶׁרַבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא יֵיעָשׂוּ וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר יֵיעָשׂוּ. כָּל עַמָּא רַבְּיָין עַל דְּרַבִּי מֵאִיר בַּעֲנָבִים טְהוֹרוֹת שֶׁיֵּיעָשׂוּ וְלָמָּה אָמַר לֹא יֵיעָשׂוּ. חֲשׁוּבוֹת הֵן לְאוֹכֶל יוֹתֵר מִן הַמַּשְׁקֶה. כָּל עַמָּא רָבִין עַל דְּרַבִּי יוּדָן בַּעֲנָבִים טְמֵאוֹת שֶׁלֹּא יֵיעָשׂוּ. וְלָמָּה אָמְרוּ שֶׁיֵּיעָשׂוּ בִּשְׁבִיל לֵיהָנוֹת מִן הַחַרְצָנִים וּמִן הַזָּגִין. זֵיתִים טְמֵיאִים רַבִּי וְרַבִּי מֵאִיר חַד רַבִּי יַעֲקֹב וְרַבִּי יוּדָה חָדָא. הֵיךְ עָבְדִין עוּבְדָא.

רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר אָמַר מַתְנִיתִין בְּמוּבְלַעַת בְּאוֹכֶל. רַבִּי זְעִירָא כָּל דִּתְרוּמוֹת וְדִטָּהֳרוֹת שְׁמוּעָה בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר.

ד משנה: גַּרְעִינֵי תְרוּמָה בִּזְמַן שֶׁהֵן מְכַנְּסָן הֵן אֲסוּרוֹת וְאִם הִשְׁלִיכָן מוּתָּרוֹת. וְכֵן עֲצָמוֹת שֶׁל קָדָשִׁים בִּזְמַן שֶׁהוּא מְכַנְּסָן אֲסוּרִין וְאִם הִשְׁלִיכָן מוּתָּרִין. הַמּוּרְסָן מוּתָּר. סוּבִּין שֶׁל חֲדָשׁוֹת אֲסוּרוֹת וְשֶׁל יְשָׁנוֹת מוּתָּרוֹת. נוֹהֵג בִּתְרוּמָה כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא נוֹהֵג בְּחוּלִין. הַמְסַלֵּת קַב אוֹ קַבַּיִים לַסְּאָה לֹא יֹאבֵד אֶת הַשְּׁאָר אֶלָּא יַנִּיחֶנּוּ בְּמָקוֹם הַמּוּצְנָע. מְגוֹרָה שֶׁפִּינָּה מִמֶּנָּה חִישֵׁי תְרוּמָה אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לְהְיוֹת יוֹשֵׁב וּמְלַקֵּט אַחַת אַחַת אֶלָּא מְכַבֵּד כְּדַרְכּוֹ וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַחוּלִין. וְכֵן הֶחְבִית שֶׁל שֶׁמֶן שֶׁנִּשְׁפְּכָה אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לְהְיוֹת יוֹשֵׁב וּמְטַפֵּחַ אֶלָּא נוֹהֵג בָּהּ כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא נוֹהֵג בְּחוּלִין. הַמְּעָרָה מִכַּד לְכַד וְנוֹטֵף שָׁלֹשׁ טִיפִּין וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַחוּלִין הִרְכִּינָהּ וּמִיצָּת הֲרֵי זוֹ תְרוּמָה. וְכַמָּה תְּהֵא בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי וְיוֹלִיכֶנָּהּ לַכֹּהֵן אֶחָד מִשְּׁמוֹנָה לִשְׁמִינִית.

הלכה: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּגַלְעִינֵי אַגַּסִּין וּקְרוּסְטוֹמֶלִין הִיא מַתְנִיתָא. אָמַר רַבִּי לִיעֶזֶר וַאֲפִילוּ תֵּימַר בְּגַלְעִינֵי הָרוֹטֶב. בִּמְחוּסָּרוֹת לְמַצָּמֵץ. וְהָא תַּנִּינָן וְכֵן עֲצָמוֹת הֶקְדֵּשׁ אִית לָךְ מֵימַר בִּמְחוּסָּרוֹת לְמַצָּמֵץ. לֹא בְּרָאשֵׁי כְנָפַיִם הַסְּחוּסִין. אָתָא רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן בְּרָאשֵׁי כְנָפַיִם הַסְּחוּסִין הִיא מַתְנִיתָא. וְאִילּוּ הֵן הַחֲדָשׁוֹת כָּל זְמָן שֶׁהַבְּרִיּוֹת רְגִילִים לַחֲבוֹט. רַבִּי אָחָא אָמַר עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם.

רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן כֵּן הִיא שִׁיעוּרָהּ. וְהָתַנֵּי מְסַלֶּת בְּחִישְׁתִּין כָּל שֶׁהוּא רוֹצָה. וּמְנַקֵּב בְּיָרָק כָּל שֶׁהוּא רוֹצֶה. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן בְּמַעֲמִידוֹ עַל תְּרוּמָתוֹ. רַבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי אִילָא כָּאן בִּשְׁנֵי רָעָבוֹן כָּאן בִּשְׁנֵי שׂוֹבַע.

תַּמָּן תַּנִּינָן מֵעֵי אֲבַטִּיחַ וּקְנוּבַת יָרָק שֶׁל תְּרוּמָה. רַבִּי דוֹסָא מַתִּיר לְזָרִים וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן לֹא שָׁנוּ אֶלָּא בִּקְנוּבַת יָרָק שֶׁל גַּנָּנִין. אֲבָל בִּקְנוּבַת יָרָק שֶׁל בַּעֲלֵי בָתִּים אַף רַבָּנִין מוֹדִיין. רַבִּי בּוּן בָּעֵיי. לֹא מִסְתַּבְּרָא בִּתְרוּמָה גְּדוֹלָה אֲבָל בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר אֵין הֶעָלִין תְּלוּשִׁין עַל הֶעָלִין וְלֹא הַקְּלָחִים תְּלוּשִׁין עַל הַקְּלָחִין.

תַּמָּן תַּנִּינָן הִרְכִּינָהּ וּמִיצָּת הֲרֵי הִיא שֶׁל מוֹכֵר. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן לֵית כָּאן שֶׁל מוֹכֵר אֶלָּא שֶׁל לוֹקֵחַ וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר אֶלְעָזָר מִשּׁוּם יֵיאוּשׁ. וַאֲפִילוּ בְּקוֹדֶשׁ כֵּן. אָתָא רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן וַאֲפִילוּ בְּקוֹדֶשׁ כֵּן.

אָמַר רַבִּי הוֹשַׁעְיָה לֹא שָׁנוּ אֶלָּא בְּקָדָשִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן מַתִּירִין. אֲבָל בְּקָדָשִׁים שֶׁאֵין לָהֶן מַתִּירִין אֲפִילוּ כָּל שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַחֲזִיר. רַבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה בָּעֵי. הָדֵין לוֹג שֶׁמֶן שֶׁל מְצוֹרָע צָרִיךְ לְהַחֲזִיר אוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַחֲזִיר. אִין תֵּימַר צָרִיךְ לְהַחֲזִיר וְלֹא הֶחֱזִיר עוֹבֵר מִשּׁוּם חִסָּרוֹן. אִין תֵּימַר אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַחֲזִיר וְהֶחֱזִיר עוֹבֵר מִשּׁוּם יִתָּרוֹן. רַבִּי חִינְנָא לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא אָמַר רַב הוֹשַׁעְיָה לֹא שָׁנוּ אֶלָּא בְּקָדָשִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן מַתִּירִין. אֲבָל בְּקָדָשִׁים שֶׁאֵין לָהֶן מַתִּירִין אֲפִילוּ כָּל

שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַחֲזִיר. וְהָדִין לוֹג שֶׁמֶן שֶׁל מְצוֹרָע לֹא כֵּן דְּקָדְשִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן מַתִּירִין הֵן וְתֵימַר צָרִיךְ לְהַחֲזִיר. הָדָא אָמְרָה צָרִיךְ לְהַחֲזִיר וְלֹא הֶחֱזִיר עוֹבֵר מִשּׁוּם חִסָּרוֹן.

תַּנֵּי רִבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל קְדֵירָה שֶׁבִּישֵּׁל בָּהּ תְּרוּמָה מַגְעִילָהּ בְּחַמִּין שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים וְדַיּוֹ. אָמַר רִבִּי בָּא וְאֵין לְמֵידִין מִמֶּנָּהּ לְעִנְיַן נְבֵילָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי קְשִׁייָתָהּ קוֹמֵי רִבִּי בָּא תְּרוּמָה בַּעֲוֹן מִיתָה וּנְבֵילָה בְּלֹא תַעֲשֶׂה וַאֲתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר לִי כְּמָאן דְּאָמַר מֵאֵילֵיהֶן קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן אֶת הַמַּעֲשְׂרוֹת.

רִבִּי יוּסְטֵי בַּר שׁוּנֶם בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. תַּנֵּינָן אִם הִרְכִּינָהּ וּמִיצַּת חֲרֵי זוֹ תְּרוּמָה וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר לֵיהּ כָּאן עַל יְדֵי הָאוֹר נִגְעָל וְיוֹצֵא.

שְׁמָרִים שֶׁל תְּרוּמָה הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁינִי אָסוּר. וְהַשְּׁלִישִׁי מוּתָּר. בְּמַה דְבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁנָּתַן לְתוֹכָן מַיִם. אֲבָל לֹא נָתַן לְתוֹכָן מַיִם אֲפִילוּ שְׁלִישִׁי אָסוּר. שְׁמָרִים שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי רִאשׁוֹן אָסוּר וְשֵׁנִי מוּתָּר. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הַשֵּׁנִי בְּנוֹתֵן טַעַם. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹצָדָק הַקּוֹדֶשׁ כְּמֵיצוּי.

חַרְסָן שֶׁל זָב רִאשׁוֹן טָמֵא וְשֵׁנִי טָהוֹר. בְּמַה דְבָרִים אֲמוּרִים שֶׁלֹּא נָתַן לְתוֹכָן מַיִם. אֲבָל נָתַן לְתוֹכָן מַיִם אֲפִילוּ עֲשִׂירִי טָמֵא.

רִבִּי יוּדָן בַּר אַחְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה פָּחוֹת מִיכֵּן נוֹתְנוֹ בְּנִירוֹ. רִבִּי יַנַּאי בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָן בְּאוֹכֶל כְּדֵי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קַלָּה. הָדָא דְתֵימַר בְּטָמֵא. הַהּ כְּבֵיצָה בְּטָמֵא. אֲבָל טָהוֹר אֲפִילוּ כָּל שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַחֲזִיר. בִּדְמַאי. אֲבָל בְּוַדַּאי בֵּין טָמֵא בֵּין טָהוֹר בֵּין רוֹב בֵּין מִיעוּט צָרִיךְ לְהַחֲזִיר.

ה משנה: כַּרְשִׁינֵי תְרוּמָה מַאֲכִילִין אוֹתָן לִבְהֵמָה וּלְחַיָּה וְלַתַּרְנוּגַלִּין. יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁכַר פָּרָה מִכֹּהֵן מַאֲכִילָהּ כַּרְשִׁינֵי תְרוּמָה. וְכֹהֵן שֶׁשָּׁכַר פָּרָה מִיִּשְׂרָאֵל אַף עַל פִּי שֶׁמְּזוֹנוֹתֶיהָ עָלָיו לֹא יַאֲכִילֶנָּה כַּרְשִׁינֵי תְרוּמָה. יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁכַר פָּרָה מִכֹּהֵן לֹא יַאֲכִילֶנָּה כַּרְשִׁינֵי תְרוּמָה. וְכֹהֵן שֶׁשָּׁכַר פָּרָה מִיִּשְׂרָאֵל מַאֲכִילָהּ כַּרְשִׁינֵי תְרוּמָה. מַדְלִיקִין שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה בִּבְתֵּי כְנִיסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת וּבִמְבוֹאוֹת אֲפִילוּ וְעַל גַּבֵּי הַחוֹלִים בִּרְשׁוּת הַכֹּהֵן. בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּישְׂאַת לְכֹהֵן וְהִיא לִימּוּדֶת לָבוֹא אֶצֶל אָבִיהָ אָבִיהָ מַדְלִיק בִּרְשׁוּתָהּ. מַדְלִיקִין בְּבֵית הַמִּשְׁתֶּה אֲבָל לֹא בְּבֵית הָאֵבֶל דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בְּבֵית הָאֵבֶל אֲבָל לֹא בְּבֵית הַמִּשְׁתֶּה. רִבִּי מֵאִיר אוֹסֵר כָּאן וְכָאן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר כָּאן וְכָאן.

הלכה: מְנַיִין לְפָרָתוֹ שֶׁל כֹּהֵן שֶׁהָיְתָה שׁוּמָּה אֶצֶל יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵינָהּ מַאֲכִילָהּ בִּתְרוּמָה. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ וגו׳. יָכוֹל לֹא יַאֲכִילֶנָּהּ בְּכַרְשִׁינִין. תַּלְמוּד לוֹמַר הֵם. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי יָכוֹל לֹא תֹאכַל בְּכַרְשִׁינִין וּבְתִלְתָן. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן לֵית כָּאן תִּלְתָן. תִּלְתָן דְּבַר תּוֹרָה. לֹא כֵן תַּנֵּי מְנַיִין לְכֹהֵן שֶׁקָּנָה עֶבֶד וּלְיִשְׂרָאֵל בּוֹ שׁוּתָּפוּת אֲפִילוּ אֶחָד מִמֵּאָה בּוֹ שֶׁאֵינוֹ מַאֲכִילוֹ בִּתְרוּמָה. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה. תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא אֶחָד זוֹ וְאֶחָד זוֹ לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה.

מַדְלִיקִין שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה בְּבָתֵּי כְנִיסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת כו׳. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן כֵּן הִיא מַתְנִיתָא וְעַל גַּבֵּי הַחוֹלִים בִּרְשׁוּת כֹּהֵן. הָא מַתְנִיתָא קַדְמֵיְתָא אֲפִילוּ שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת כֹּהֵן. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה בִּיקּוּר הַחוֹלֶה אֵין לוֹ שִׁיעוּר. אָמַר רִבִּי חִייָא בַּר אָדָא מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן וְעַל גַּבֵּי הַחוֹלִין בִּרְשׁוּת כֹּהֵן. רִבִּי יִרְמְיָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא עַד כְּדוֹן בִּתְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לוֹ מִבֵּית אֲבִי אִמּוֹ כֹּהֵן. וַאֲפִילוּ בִּתְרוּמַת גְּרָנוֹ. אָמַר לֵיהּ מָאן יֵימַר לָךְ בִּתְרוּמַת גְּרָנוֹ. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי יוֹנָה כְּרִבִּי יִרְמְיָה וְרִבִּי יוֹסֵי כְּרִבִּי זְעִירָא. מָאן דְּאָמַר בִּתְרוּמַת גְּרָנוֹ נִדְלַק וְאָתֵי אַתְיָיא לְמָאן דְּאָמַר בִּתְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לוֹ מִבֵּית אֲבִי אִמּוֹ כֹּהֵן בְּלֹא כֵן בְּשֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ זְכָיָיה. אָמַר לֵיהּ בִּמְזַכֶּה לוֹ עַל יְדֵי אַחֵר.

תַּנֵּי יִשְׂרָאֵל וְכֹהֵן שֶׁהָיוּ שׁוּתָּפִין בִּחְנוּת. מְמַלֵּא יִשְׂרָאֵל אֶת הַנַּר שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה וְעוֹלֶה לָעֲלִייָה וְיוֹרֵד לֶחָנוּת לַעֲשׂוֹת צָרְכֵיהֶן שֶׁל כֹּהֵן. אֲבָל לֹא שֶׁל יִשְׂרָאֵל. כֹּהֵן שֶׁבָּא אֶצֶל יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן מַדְלִיק עַל גַּבָּיו שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה אַף עַל פִּי כֵן זְכָיָיה אָמַר לָהֶן בִּמְזַכֶּה לָהֶן עַל יְדֵי אַחֵר.

תַּנֵּי בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּכְנְסָה לַעֲשׂוֹת צָרְכֵיהֶן שֶׁל כֹּהֵן אֲבָל לֹא שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

תַּנֵּי בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּכְנְסָה לְהַדְלִיק מִפֹּהֶנֶת טוֹבֶלֶת פְּתִילָהּ שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה וּמַדְלֶקֶת. רִבִּי הוּנָא בְּשֵׁם דְּבֵי רִבִּי יַנַּאי שְׁעַת מִשְׁלַחַת זְאֵיבִים הָיְיתָה וְלֹא עָמַד בֵּית דִּין וּבִיטֵּל. כְּמַה דְתֵימַר תַּמָּן לֹא עָמַד בֵּית דִּין וּבִיטֵּל אַף הָכָא לֹא עָמַד בֵּית דִּין וּבִיטֵּל.

בְּקָרוֹ שֶׁל כֹּהֵן שֶׁהָיָה מַאֲכִיל אֶצֶל יִשְׂרָאֵל. וְכֵן בִּגְדוֹ שֶׁל כֹּהֵן שֶׁהָיָה נֶאֱרָג אֶצֶל יִשְׂרָאֵל וְהִדְלִיק עַל גַּבָּיו שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. כֹּהֵן שֶׁבָּא לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן עִם יִשְׂרָאֵל וְהִדְלִיק עַל גַּבָּיו שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה וְעָמַד לוֹ וְהָלַךְ לוֹ. אַף עַל פִּי כֵן אֵין מְחַייְבִין אוֹתוֹ לְכַבּוֹתוֹ עַד שֶׁייְכְבֶּה מֵאֵילָיו. רִבִּי חֲנַנְיָה בַּר עַכְבְּרֵי הָוָה עָבַד עוֹבְדְתָא גַּבֵּי רִבִּי חִייָה צִיפְּרָיָא. מִי אָזִיל לֵיהּ מַלֵּי לֵיהּ בּוּצִינָא שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה. וְלֹא כֵן סָבְרִין מֵימַר לַעֲשׂוֹת צָרְכֵיהֶן שֶׁל כֹּהֵן אֲבָל לֹא שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אָמְרִין דִּי לָא הָוָה עָבַד לֵיהּ כֵּן לָא הָוָה אָתֵי. סָבְרִין מֵימַר כַּד יַמְטֵי בֵּייתֵיהּ הָוָה מַטְפֵּי לָהּ. אָמַר רִבִּי חִינְנָא עַל יְדֵי כֵן הָוָה שְׁהַר וְעַל יָדֵי כֵן הָוָה קָרֵץ.

אָדָא שַׁמָּשָׁא שָׁאַל לְרִבִּי אִימִּי בְּגִין דַּאֲנָא צָבַע פְּתִילָה מִן חוֹלָא. אָמַר לֵיהּ בָּטֵל הוּא עַל גַּב פְּתִילוֹת. הוֹרֵי רִבִּי יוּדָה בֶּן פָּזִי כְּאִילֵּין דְּבַר נְחֶמְיָה כֵּן. רִבִּי אִימִּי נְסַב פְּתִילָה. רִבִּי אִילָּא לֹא נְסַב פְּתִילָה. לֵית לְרִבִּי אִילָּא הָדָא דְרִבִּי אִימִּי. סָבַר רִבִּי אִילָּא מִשּׁוּם גֵּזֶל וּבְלָא מִן הָדִין שַׁמָּשָׁא מְבַזְבְּזָא בָהּ קְדוּשָׁה.

גַּמְלִיאֵל זוּגָא שָׁאַל לְרִבִּי יָסָא מַהוּ לְהוֹסִיף שֶׁמֶן חוּלִין וּלְהַדְלִיק. אָמַר לֵיהּ לֹא תַנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה אֶלָּא אֵין מְחַייְבִין אוֹתוֹ לְמַצּוֹתוֹ.

אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ שָׁנָה לִי יוֹנָתָן בֶּן עַכְמַאי. בַּת כֹּהֵן שֶׁהָיְתָה עוֹמֶדֶת עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁיכָה וּבְיָדָהּ נֵר וּבְתוֹכוֹ שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה חֲרֵי זוֹ מוֹסֶפֶת לְתוֹכוֹ שֶׁמֶן שֶׁל חוּלִין וּמַדְלֶקֶת. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא מַה טִיבְיֵיהּ. אָמַר לֵיהּ אָדָם גָּדוֹל הָיָה וּבָקִי בְּמִשְׁנָתֵינוּ הָיָה. פִּרְשֵׁיהּ רִבִּי חִייָא דִּכְפַר תְּחוּמִין קוֹמֵי רַב וּמַנִּיתֵיהּ חֲכִים.

מַדְלִיקִין בְּבֵית הַמִּשְׁתֶּה אֲבָל לֹא בְּבֵית הָאֵבֶל דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בְּבֵית הָאֵבֶל אֲבָל לֹא בְּבֵית הַמִּשְׁתֶּה. רִבִּי מֵאִיר אוֹסֵר כָּאן וְכָאן. רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר כָּאן וְכָאן. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי יְהוּדָה. בֵּית הַמִּשְׁתֶּה עַל יְדֵי דְמָנֵיהוֹן נָקִיִּים לֹא מִתְעַסְּקִין. בְּבֵית הָאֵבֶל עַל יְדֵי דְמָנֵיהוֹן צוֹאִין מִתְעַסְּקִין בֵּיהּ. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי. בֵּית הָאֵבֶל עַל יְדֵי דְאִינּוּן כְּנִיעִין לֹא מִתְעַסְּקִין בֵּיהּ. בֵּית הַמִּשְׁתֶּה עַל יְדֵי דְאִינּוּן פְּחִיזִין מִתְעַסְּקִין בֵּיהּ. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי מֵאִיר בְּבֵית הָאֵבֶל עַל יְדֵי דְמָנֵיהוֹן צוֹאִין מִתְעַסְּקִין בּוֹ. בֵּית הַמִּשְׁתֶּה עַל יְדֵי דְאִינּוּן פְּחִיזִין מִתְעַסְּקִין בֵּיהּ. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֵּית הָאֵבֶל עַל יְדֵי דְאִינּוּן כְּנִיעִין לֹא מִתְעַסְּקִין בֵּיהּ. בֵּית הַמִּשְׁתֶּה עַל יְדֵי דְמָנֵיהוֹן נְקִיִּין לֹא מִתְעַסְּקִין בֵּיהּ. אָמְרִין דְּבֵי רִבִּי יַנַּאי הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי יוֹסֵי צַיְדָנַיָּא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יִרְמְיָה. דִּלְמָא כֵּן מַה נָן אָמְרִין. רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אֵין הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. אָמַר לֵיהּ שֶׁל בֵּית קוֹדְמִין הִיא. וְהָא רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר מֵעֵין שְׁנֵיהֶן. וְרִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מֵעֵין שְׁנֵיהֶן. וְרִבִּי יוּדָה וְרִבִּי יוֹסֵי הֲלָכָה כְּרִבִּי יוֹסֵי.

מַהוּ לְהַדְלִיק שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה בַּחֲנוּכָּה. אָמְרִין דְּבֵי רִבִּי יַנַּאי מַדְלִיקִין שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה בַּחֲנוּכָּה. אָמַר רִבִּי נִיסָּא אֲנָא לָא אֲנָא חָכִים לְאַבָּא. אִימָּא הֲוָה אָמְרָה לִי אָבוֹךְ הֲוָה אָמַר מִי שֶׁאֵין לוֹ שֶׁמֶן שֶׁל חוּלִין מַדְלִיק שֶׁמֶן שְׂרֵיפָה בַּחֲנוּכָּה.